

STATSRÅDETS KANSLI

Handlingsplan för genomförande av spetsprojekten och reformerna i det strategiska regeringsprogrammet 2015–2019

Uppdatering 2016

Handlingsplan för genomförande av
spetsprojekten och reformerna i det
strategiska regeringsprogrammet 2015–2019
Uppdatering 2016

Utgivare STATSRÅDETS KANSLI		PRESENTATIONSBLAD 22.7.2016	
Författare		Typ av publikation Rapport	
		Uppdragsgivare Statsrådets kansli	
		Datum då utredningen tillsattes	
Publikationens namn Handlingsplan för genomförande av spetsprojekten och reformerna i det strategiska regeringsprogrammet 2015–2019 Uppdatering 2016			
Sammandrag Regeringens handlingsplan är ett reformprogram. I den preciseras metoderna för att uppnå de centrala målen i regeringsprogrammet. Regeringen förbinder sig fullt ut att genomföra planen. Detta är regeringens andra handlingsplan, som har setts över. Inom områdena sysselsättning och konkurrenskraft tas flera nya initiativ som syftar till att stärka företagens förutsättningar för tillväxt och sysselsättning, särskilt när det gäller små och medelstora företag. I regeringens handlingsplan preciseras spetsprojektens och reformernas viktigaste skeden, åtgärder och finansiering. I samband med planen för de offentliga finanserna hösten 2015 beslutade regeringen att göra en engångssatsning på en miljard euro på spetsprojekt som fördelas 2016–2018. Regeringens handlingsplan genomförs inom ramen för denna finansiering, de befintliga ramarna för statsfinanserna och planen för de offentliga finanserna i övrigt. Handlingsplanen för genomförande av spetsprojekten och reformerna i det strategiska regeringsprogrammet innehåller många genomgripande förändringar av verksamhetsätten. De reformerar det finländska samhället och stärker de samhällsekonomiska tillväxtförutsättningarna. Dokumentet inbegriper inte innehållet i hela regeringsprogrammet. Avsikten med planen är att fokusera regeringens kollegiala verksamhet på de viktigaste förvaltningsövergripande åtgärder som kan påskynda den förändring som behövs för att regeringens vision ska nås. Handlingsplanen är strukturerad enligt de prioriterade områdena. Genom de reformer som syftar till att främja konkurrenskraften och sysselsättningen skapas förutsättningar för förnyelse, tillväxt och internationalisering i företag. Konkurrenskraften stärks med hjälp av regeringens företagarpaket, som förbättrar företagets verksamhetsförutsättningar. Utkomstskyddet för arbetslösa reformeras på ett sätt som sporrar till att snabbt ta emot arbete. Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen. Inom det prioriterade området kompetens och utbildning förnyas den finländska utbildningen från grundskola till högskola och växelverkan mellan utbildning och arbetsliv intensifieras. Genom dessa åtgärder höjs kunskapsnivån, minskas utslagningen av unga, ökas forskningens och innovationsverksamhetens genomslagskraft och skapas en ny form av utbildningsexport. Inom det prioriterade området välfärd och hälsa integreras tjänsterna och informationssystemen samt informationen så att människorna har tillgång till samordnade tjänster. Dessutom genomförs omfattande reformer inom den sociala tryggheten och tjänster och förmåner samordnas på ett nytt sätt. Genom dessa åtgärder stärks balansen i de offentliga finanserna samtidigt som smidigheten, helheten och rättidigheten i fråga om tjänster och utträttande av ärenden ökas. Inom det prioriterade området bioekonomi och ren teknik ersätts fossil importenergi med ren och inhemsk energi, ökas användningen av virke och höjs verkets förädlingsvärde. Dessutom inleds bioekonomisk forsknings- och innovationsverksamhet och höjs matproduktionens lönsamhet. Genom dessa åtgärder når vi klimatmålen för 2020 redan under denna valperiod och skapar nya arbetsplatser. Målet är att Finland ska bli en föregångare inom bio- och kretsloppsekonomi samt cleantech. Inom det prioriterade området reformer är regeringens linje att avveckla onödig reglering, genom digitalisering främja smidigheten inom förvaltningen och påskynda reformer genom försök. Dessutom förnyas styrningen och verkställigheten. De offentliga tjänsterna görs användarorienterade och i första hand digitala. Regeringen skapar en gynnsam miljö för digital affärsverksamhet. Genom dessa åtgärder underlättas medborgarnas vardag och företagets verksamhet samt effektiviseras den offentliga förvaltningen. Syftet med reformerna är att förnya tjänsterna och strukturerna inom den offentliga sektorn så att de svarar på framtida utmaningar. Det är av stor betydelse att kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns kostnader minskas. Målet för reformen är att öka den offentliga ekonomins hållbarhet med sammanlagt fyra miljarder euro. I handlingsplanen ingår också regeringens 11 grundläggande projekt. De är centrala projekt som inte hör till spetsprojekten.			
Nyckelord regeringens prioriterade område, regeringens strategiproces, spetsprojekt, regeringens handlingsplan, reformprogram			
Publikationsseriens namn och nummer Regeringens publikationsserie 11/2016		ISSN 2323-962X	ISBN (tryck)
Sidantal 98	Språk Fi	Sekretessgrad Offentlig	ISBN (PDF) 978-952-287-279-1
Förläggare Statsrådets kansli Publikationen som PDF: www.vnk.fi/julkaisut Ytterligare information: julkaisut@vnk.fi		Layout Statsrådets kansli Regeringens strategisekretariat	

INNEHÅLL

INLEDNING	9
1 SYSSELSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT	11
Spetsprojekt 1: Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande.....	12
Spetsprojekt 2: Bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas.....	23
Spetsprojekt 3: Lokala avtal främjas och hindren för sysselsättning undanröjs	24
Spetsprojekt 4: Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen	26
Spetsprojekt 5: Bostadsbyggandet ökar	30
2 KOMPETENS OCH UTBILDNING	33
Spetsprojekt 1: Nya lärandemiljöer och digitalt material för grundskolorna.....	34
Spetsprojekt 2: Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras	37
Spetsprojekt 3: En snabbare övergång till arbetslivet	40
Spetsprojekt 4: Konst och kultur görs tillgängligare	42
Spetsprojekt 5: Ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv för att kommersialisera innovationer.....	45
Spetsprojekt 6: Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti.....	50
3 VÄLFÄRD OCH HÄLSA.....	53
Spetsprojekt 1: Kundorienterad service	54
Spetsprojekt 2: Hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre.....	56
Spetsprojekt 3: Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster.....	58
Spetsprojekt 4: Hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras	60
Spetsprojekt 5: Vagar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra.....	62

4	BIOEKONOMI OCH REN ENERGI	65
	Spetsprojekt 1: Kolfri, ren och förnybar energi på ett kostnadseffektivt sätt.....	66
	Spetsprojekt 2: Fram för trä och nya skogsprodukter	67
	Spetsprojekt 3: Kretsloppsekonomin slår igenom och ren teknik tas i bruk	69
	Spetsprojekt 4: Den finländska matproduktionen ska bli lönsam och handelsbalansen.....	73
	och den blå bioekonomin öka.....	73
	Spetsprojekt 5: Naturpolitik som bygger på förtroende och rättvisa	76
5	DIGITALISERING, FÖRSÖKSVERKSAMHET OCH AVVECKLING AV NORMER.....	79
	Spetsprojekt 1: Digitalisering av offentliga tjänster	80
	Spetsprojekt 2: Skapande av en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet	82
	Spetsprojekt 3: Smidigare författningar	85
	Spetsprojekt 4: Införande av en försökskultur	87
	Spetsprojekt 5: Bättre styrning och verkställighet	89
6	REFORMER	91
	Reform 1: Social- och hälsovårdsreformen.....	92
	Reform 2: Minskning av kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter.....	94
	Reform 3: Framtidens kommun	95
	Reform 4: Landskapsreformen	96
	Reform 5: Reformen av centralförvaltningen.....	97
7	REGERINGENS VIKTIGASTE GRUNDLÄGGANDE PROJEKT.....	98

Vision: Finland 2025 - uppbyggt tillsammans

Sysselsättning och konkurrenskraft

Kompetens och utbildning

Välfärd och hälsa

Bioekonomi och rena lösningar

Digitalisering, försöksverksamhet och färre normer

LÄGESBILD

Ett tryggt Finland

Ett nytänkande Finland

Ett Finland med hållbar ekonomi

Finland som en del av Europa

VISION
FINLAND 2025
Uppbyggt tillsammans

PRIORITERADE OMRÅDEN OCH SPETSPROJEKT

SYSSELSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT

- Konkurrenskraftiga förutsättningar för företagande
- Flitfallor och strukturell arbetslöshet
- Lokala avtal och hinder för sysselsättning
- Reform av arbetskraftsförvaltningen
- Bostadsbyggandet ökas

KOMPETENS OCH UTBILDNING

- Nya lärandemiljöer och digitalisering
- Yrkesutbildningen på andra stadiet
- Övergången till arbetslivet
- Tillgängligheten till konst och kultur
- Samarbetet mellan högskolor och näringsliv
- Från ungdomsgaranti till kollektiv garanti

DIGITALISERING, FÖRSÖK, NORMER

- Digitalisering av offentliga tjänster
- Tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet
- Smidigare författningar
- Försökskultur
- Styrning och verkställighet

REFORMER

- Social- och hälsovårdsreformen
- Kommunernas uppgifter och skyldigheter
- Framtidens kommun
- Landskapsreformen
- Reformen av centralförvaltningen

VÄLFÄRD OCH HÄLSA

- Kundorienterad service
- Hälsa, välfärd och ojämlikheten
- Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster
- Hemvården för äldre och närståendevården
- Sysselsättning av partiellt arbetsföra

BIOEKONOMI OCH REN TEKNIK

- Koldioxidfri, ren, förnybar energi
- Nya skogsprodukter
- Kretsloppsekonomin och vattendragen
- Matproduktionen och blå ekonomi
- Naturpolitiken

GRUNDLÄGGANDE PROJEKT

INLEDNING

I det strategiska programmet för statsminister Juha Sipiläs regering anges visionen för Finlands framtid: **”Finland år 2025 är ett land som förnyas sig, som bryr sig och som är tryggt, där var och en av oss kan känna sig viktig. I vårt samhälle råder förtroende.”**

Regeringen har som mål att lyfta in Finlands ekonomi på ett spår av hållbar tillväxt och förbättrad sysselsättning samt att säkerställa finansieringen av de offentliga tjänsterna och den sociala tryggheten. Med hjälp av det strategiska regeringsprogrammet genomför regeringen nödvändiga reformer inom **fem prioriterade områden**. Regeringens strategiska mål konkretiseras i form av **26 spetsprojekt**. Regeringen genomför dessutom pensionsreformen och social- och hälsovårdsreformen, gallrar i kommunernas uppgifter och skyldigheter och reformerar region- och centralförvaltningen.

Detta är regeringens andra, justerade handlingsplan. Regeringen bedömer att sett som en helhet är regeringsprogrammet, regeringens handlingsplan och den ekonomiska politiska linjen ett steg i rätt riktning. Den största förändringen i regeringens verksamhetsmiljö jämfört med våren 2015 är att invandringen har ökat dramatiskt. Regeringen har separat dragit upp riktlinjer för ett asylpolitiskt åtgärdsprogram som utgör ett svar på den avsevärda ökningen av antalet asylsökande. Dessutom bereder regeringen ett program för främjande av invandrares integration.

Regeringens mål att en sysselsättningsgrad på 72 procent ska uppnås utgör en stor utmaning. Av denna orsak vidtar regeringen ett flertal nya åtgärder inom det prioriterade området sysselsättning och konkurrenskraft. Genom dessa stärks företagens – särskilt små och medelstora företags – förutsättningar för tillväxt, reform och sysselsättning.

Handlingsplanen innehåller till övriga delar flera mindre kompletteringar och preciseringar jämfört med den handlingsplan som publicerades hösten 2015.

I denna handlingsplan preciseras spetsprojektens och reformernas viktigaste skeden, åtgärder och finansiering. Det är fråga om ett **reformprogram** som regeringen förbinder sig fullt ut att genomföra. Dokumentet inbegriper inte innehållet i hela regeringsprogrammet. Avsikten med handlingsplanen är att fokusera regeringens kollegiala verksamhet på de viktigaste förvaltningsövergripande åtgärder som kan påskynda den förändring som behövs för att regeringens vision ska nås.

Hösten 2015 beslöt regeringen att göra en engångssatsning på en miljard euro på spetsprojekt som fördelas 2016–2018. Regeringens handlingsplan genomförs inom ramen för denna finansiering, de befintliga ramarna för statsfinanserna och planen för de offentliga finanserna i övrigt. I samband med åtgärderna anges den spetsprojektfinansiering som anvisats dem. För en åtgärd kan också annan finansiering finnas tillgänglig.

Regeringen styr genomförandet av spetsprojekten vid sina strategisessioner som ska ordnas regelbundet. Varje spetsprojekt har en egen ansvarig minister och alla prioriterade områden har egna ministerarbetsgrupper. Material som åskådliggör hur handlingsplanen framskrider finns på webbplatsen vn.fi. Regeringen ska utvärdera och precisera genomförandet av spetsprojekten och reformerna varje vår i samband med att planen för de offentliga finanserna uppdateras.

1. SYSSELSÄTTNING OCH KONKURRENSKRAFT

år
2025

I Finland är det alltid lönsamt att arbeta och att sysselsätta. Finland är ett konkurrenskraftigt land där företagande, ägande och investeringar lönar sig bättre än för närvarande.

REGERINGSPERIODENS MÅL FÖR DET PRIORITERADE OMRÅDET

För att finansieringen av välfärdstjänster och inkomstöverföringar ska tryggas har man genomfört reformer som förbättrar incitamenten att arbeta, gör det mer attraktivt att sysselsätta och förbättrar arbetskraftsförvaltningens funktion och konkurrenskraften.

Sysselsättningsgraden har stigit till 72 procent och antalet sysselsatta har ökat med 110 000 personer. Investeringarna överstiger avskrivningarna och arbetsinsatserna har ökat.

Reformerna ökar utbudet på arbete och företagandet, gör näringsstrukturen mer mångsidig och stärker den offentliga ekonomin med över en miljard euro.

SPETSPROJEKT

Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande

- Företagens internationella tillväxt påskyndas genom att Team Finland-verksamheten reformeras
- Företagens finansiella ställning stärks
- Tillväxten stärks och konkurrensen utökas
- Regionala innovationer och försök
- MBT-avtalen mellan staten och kommunerna förnyas
- Företagarpaketet stärks
- Antalet innovativa offentliga upphandlingar utökas
- Finland blir ett föregångsland för utnyttjande av genominformation
- Det skapas en vägkarta för digital affärsverksamhet

1

Bidragfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas

- Utkomstskyddet för arbetslösa reformeras och bidragfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs
- En modell för aktiverande social trygghet utvecklas
- Villkoren för alterneringsledighet skärps

2

Lokala avtal främjas och hindren för sysselsättning undanröjs

- Projekt för att främja lokala avtal
- Tidsbegränsade anställningar som är kortare än ett år utan att några särskilda skäl behöver anges möjliggörs
- Prövotiden förlängs
- Verksamheten på arbetsmarknaden utvecklas med hjälp av arbetstidsarrangemang
- Återanställningsskyldigheten görs flexiblare
- Arbetstagarnas omställningsskydd vid kollektivbaserade uppsägningar utvecklas
- Den bestämmelse i semesterlagen som gäller karensdagar vid sjukdom ändras
- En total översyn av arbetstidslagen och semesterlagen genomförs
- En arbetskraftsinvandring som stärker sysselsättningen och de offentliga finanserna

3

Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen

- Arbets- och näringsbyråerna ska fokusera på arbetsförmedling
- Regionala försök med kundorienterade sysselsättningstjänster
- Den privata arbetskraftsservicen utnyttjas i synnerhet när det gäller servicen för de lättast sysselsatta
- Sysselsättningsprogrammet för tillväxtföretag genomförs
- Införandet av tjänsten "Arbetsprov" utreds

4

Bostadsbyggandet ökar

- Den statsunderstödda bostadsproduktionen utvidgas och riktas till dem som behöver den mest
- Förutsättningarna för produktionen av bostadsrättsbostäder förbättras
- Produktionen av hyresbostäder till skäligt pris i Helsingforsregionen utvidgas

5

Spetsprojekt 1:

Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande

Näringsminister Olli Rehn

Åtgärderna inom spetsprojektet som stärker konkurrenskraften utgör ett företagarpaket genom vilket företag stöds i de olika faserna av deras utveckling. Målet är att avlägsna hinder för företagande och förbättra verksamhetsförutsättningarna för företagen på hemmamarknaden och världsmarknaden. Genom åtgärderna effektiviseras Team Finlands internationaliseringstjänster, stärks instrumenten för företagsfinansiering, lindras regleringen och tillståndprocesserna samt öppnas marknaden för konkurrens. Största delen av åtgärderna i spetsprojektet är redan under beredning eller införda. Genom kompletteringar och ytterligare åtgärder stärks företagarpaketets genomslagskraft.

Åtgärd 1: Företagens internationella tillväxt påskyndas genom att verksamhetsmodellen Team Finland reformeras

Näringsminister Olli Rehn och utrikeshandels- och utvecklingsminister Lenita Toivakka

❖ Den inhemska servicemodellen utvidgas och stärks

I Finland produceras de offentliga internationaliseringstjänsterna på uppdrag av de Team Finland-kundteam som Tekes, Finpro, NTM-centralerna, Finnvera, utrikesministeriet och Patent- och registerstyrelsen tillsammans bildar och i enlighet med den Team Finland-servicemodell som infördes 8/2015. För företag utarbetas ett **skraddarsytt serviceförslag** (konceptet alla tjänster över en disk) som stöder deras internationalisering. Företag sporras att utveckla nya former av samarbete och samfinansieringslösningar med tanke på olika målmarknader. Målet är att 2016 ska det utarbetas 350 serviceförslag och genomföras 1 500 företagsmöten. Genom att eliminera överlappande service, utvidga kundteamen och utöka kompetensen hos sakkunniga inom kundgränssnittet strävar man efter att förbättra kvaliteten på den service som företagen får.

I nära samarbete med samarbetsparterna identifieras företag som har vilja och färdigheter att satsa på internationell tillväxt. Internationaliseringsfärdigheterna främjas i samarbete med regionala utvecklingsföretag, handelskammare och affärsföreningar samt andra företagsnätverk. Det utvecklas **en samarbetsmodell** som möjliggör att också de tjänster som producerats och beskrivits av samarbetsparterna kan tas in som en del av Team Finland-serviceutbudet för företag. Arbetet blir klart 10–12/2016.

Team Finland-verksamheten stärks genom att **medlemmar** i de relevanta **riksdagsutskotten** inkluderas i den exportfrämjande verksamheten på marknaden enligt prövning, och den politiska medverkan förbättrar således företagets exportmöjligheter.

En informationsplattform för internationella möjligheter till affärsverksamhet lanseras (4–6/2016) och den är avsedd att användas av både företag och nätverket Team Finland (OppSpace). Informationen produceras som samarbete på uppdrag av UM, Tekes, Finpro och företagen samt som anskaffningar utifrån.

Team Finland-tillväxtprojekten ska ha som mål att främja internationalisering, export och utländska investeringar i synnerhet när det gäller spetsprojekten för bioekonomi, cleantech, hälsoteknik och digital ekonomi. Av de stöd som beviljats har 70 procent riktats till i första hand dessa teman före 10–12/2015. Tillväxtprogramsatsningarna riktas till utvecklande av företagens egna färdigheter, och i stället för antalet deltagare betonas kvalitet och verkningsfullhet. I de drygt 40 tillväxtprogrammen deltar över 1 000 företag och finansieringen uppgår till sammanlagt 74,1 miljoner euro 2014–2018. En utomstående bedömning av tillväxtprogrammets resultat görs hösten 2016 (10–12/2016). Utifrån bedömningen fattas beslut om fortsatt finansiering och hur den ska fördelas.

Team Finland-huset, gemensamma system och koncentrerad verksamhet. Att Finpro, Tekes och Finnvera (hösten 2016) och Finlands Industriinvestering (2017) flyttar till Team Finland-huset i Gräsviken i Helsingfors möjliggör bättre service och att kunderna får sin service enligt konceptet alla tjänster över en disk. Det är i samband med flytten möjligt att göra Team Finland-tjänsterna mer kända och uppnå kostnadsbesparingar genom en sammanslagning av den externa kommunikationen och stödfunktionerna. Gemensamma informationssystem (Kunddatasystemet och CRM) tas samtidigt i bruk (10–12/2016), vilket gör företagets ärendehantering och tjänster effektivare.

Genomförandet av målen för Team Finland-verksamheten och målen **genomslagskraft följs upp** både via resultatstyrning och via Team Finland-resultatkort och Team Finland-resultat-mått som utarbetats gemensamt och som tas i bruk stegvis från och med 1–3/2016.

Före 10–12/2016 **genomförs en internationell jämförande analys** av de nationella Team Finland-lösningarna och Team Finland-samarbetsmodellerna och av bästa praxis i anslutning till den förvaltningsövergripande verksamheten. Som jämförelse används Sveriges, Danmarks och Hollands modeller där de externa ekonomiska relationerna är ett resultat av nätverkande.

❖ **Resurser riktas till tillväxten och den offentliga företagsservicen utomlands slås samman**

Den offentliga företagsservice som erbjuds utomlands slås samman till helheter som är så kostnadseffektiva och lätta att uppnå som möjligt. Detta görs genom att tjänsterna för nätverket av beskickningar i utlandet och andra Team Finland-aktörer slås samman i den mån det är möjligt. Målet är att företagen **också i utlandet** ska kunna tillämpa **konceptet alla tjänster över en disk**. Växelverkan mellan serviceprocesserna i hemlandet och i utlandet stärks. Arbetet blir klart före 10–12/2016.

Åren 2017–2018 utökas satsningarna på utrikesförvaltningens, Finpros och Tekes resurser ytterligare i de **länder som har en ökande ekonomisk betydelse med tanke på Finland**. De handelsekonomiska resurserna har för 2016–2018 utökats både i exportcentrumen och i de finska beskickningarna. Projektets kostnader uppgår till cirka 5+5 miljoner euro (projektet blir klart 10–12/2018). Projektets genomslagskraft utvärderas i slutet av regeringsperioden.

I samarbete med UM och ANM stärks verksamhet som stöder handel och utveckling **på tillväxtmarknader i utvecklingsländer**. Utvecklingsländernas möjligheter till affärsverksamheter främjas genom utrikesministeriets och Tekes gemensamma BEAM-program, Team Finland-tillväxtprogrammen och finansiering från Finnfund och Finnpartnership samt andra finansiella

instrument inom utvecklingssamarbetet. För **exportfrämjande resor** utvecklas som ett Team Finland-samarbete nya koncept och lösningsfokuserade verksamhetsmodeller.

❖ **De utländska investeringarna ökas genom att reformera verksamheten och skapa en gemensam verksamhetsmodell i utlandet**

Finpros Invest in Finland-verksamhet reformeras för att öka de utländska investeringarna. Gemensamma verksamhetsmodeller och verktyg för verksamheten utomlands skapas genom att utnyttja UM och privata nätverk. Arbetet blir klart före 10–12/2016. I Finland intensifieras samarbetet med regionala invest-in-aktörer på basis av t.ex. de goda verksamhetsmodeller som utvecklats inom tillväxtprogrammen Golden Bridge och MOCT.

❖ **Turistnäringens tillväxt stöds genom att verksamheten förnyas och arbetet med Finlandsbilden utnyttjas**

Visit Finland-verksamheten förnyas så att den kan bidra till att den finländska turistnäringen växer och förnyas. Team Finland-aktörernas, företagens och regionernas egna internationella marknadsföringsåtgärder och arbete med Finlandsbilden utnyttjas vid marknadsföringen av den finländska turistnäringen. Arbetet blir klart före 10–12/2016.

Spetsprojektfinansiering

Finansieringen finns under åtgärd 2

Åtgärd 2: Företagens finansiella ställning och eget kapital stärks

❖ Ändringen av statsrådets förbindelse i anslutning till **Finnvera Abp:s program** på 300 miljoner euro **för s.k. juniorkrediter** klar 12/2015. Finnvera kan börja bevilja företag juniorkrediter senast i april 2016. Fullmakter: Finnveras fullmakt att bevilja överbrygningsfinansiering på 300 miljoner euro tas i bruk 2016.

För att trygga exportföretagens **offentliga exportfinansiering** överlämnade regeringen en proposition till riksdagen med förslag till en lagändring som gäller en betydande höjning av fullmakterna för exportfinansiering (12/2015). Målet är att höjningarna av fullmakterna ska träda i kraft den 15 april 2016.

En utredning och beredningen av en regeringsproposition har inletts för att utvidga användningen av **likviditetslimiten**. Propositionen som gäller lagändringen ska överlämnas till riksdagen för behandling under vårsessionen 2016. Målet är att lagändringen ska träda i kraft inom ramen för det ursprungliga regeringsprogrammets tidtabell 12/2016.

Finnvera har i samarbete med Företagarna i Finland rf berett ett nationellt finansieringsprogram (inkl. regionala skillnader) som ska underlätta **ägarbyten**. Målet är också att utveckla en modell för finansiering av små företagsköp. Pilotprojektet som gäller programmet med ägarbyten inleds i april 2016 i Satakunta och utvidgas till (nästan) alla regioner under 2016. Klart: 12/2016.

❖ Vid fördelningen av **Tekes** finansiering har regeringsprogrammets mål (nyetablerade företag, små och medelstora företag, bioekonomi, cleantech, hälsoteknik och digitalisering) beaktats.

Det beslöts att Tekes Venture Capital Ab finansierar nya fonder som lanseras på marknaden och som främjar kommersialisering av sådana innovationer som baserar sig på offentlig forskning och uppfyller placeringskriterierna. För detta ändamål anvisades det i budgeten för 2016 ett tilläggsanslag på 10 miljoner euro.

❖ **Finlands Industriinvestering Ab** ska i samarbete med arbetspensionsbolagen inrätta **Fonden för tillväxtfonder III** när investeringsperioden för Fonden för tillväxtfonder II löper ut. För att Finlands Industriinvestering ska kunna medfinansiera Fonden för tillväxtfonder III krävs det att staten tillför bolaget kapital till ett belopp av 35 miljoner euro 2018. Den inledande beredningen av projektet inleddes i början av 2016. Fonden för tillväxtfonder III inrättas 12/2018.

❖ **Utnyttjande av EU-finansiering**

Klart: För att EU-finansieringen ska kunna utnyttjas effektivare har det skapats en **Efsi-investeringsrådgivningstjänst** för finländska företag och andra organisationer 10/2015.

Finnveras förfarande för att hitta en organisation som förmedlar EIF/EIB/Efsi-finansiering har inletts (klart 4–12/2016). Tekes Venture Capital Ab utreder finansieringsmodellen "business-änglar" tillsammans med EIF med målet att modellen ska börja användas 2016.

❖ **Lagen om gräsrotsfinansiering samt obligationsmarknaden**

Finansministeriet har berett **en regeringsproposition med förslag till lag om gräsrotsfinansiering**. Sju EU-länder har genomfört sina egna nationella lagar om gräsrotsfinansiering, och utöver det planerar tre andra EU-stater att bereda nationella lagar. Enligt nuvarande uppgifter planerar kommissionen ingen EU-lagstiftning om gräsrotsfinansiering. Regeringens proposition överlämnades i april 2016, och målet är att lagarna ska träda i kraft i juli 2016.

Finansministeriets arbetsgrupp utreder **behoven av att utveckla obligationsmarknaden**. Arbetsgruppen bereder lagstiftning om ombud för innehavare av obligationslån där det föreskrivs om näringsidkare som förbundet sig att handla för obligationslåneinnehavarnas gemensamma räkning på det sätt som överenskommit i ombudsavtalet. Syftet med propositionen är att effektivisera verksamheten på obligationsmarknaden, förbättra förutsättningarna för företagsfinansiering, göra finansmarknaden mångsidigare och öka investerarskyddet. Arbetsgruppens arbete inleddes 3/2015 och ska vara klart 6/2016. Regeringspropositionen överlämnas sannolikt våren 2017.

❖ **Neutral skattebehandling av stiftelser och allmännyttiga samfunds placeringar i kapital investeringsfonder**

Åtgärden syftar till att öka utbudet av privat tillväxtfinansiering för små och medelstora företag. Det största problemet med tillväxtfinansieringen är bristen på privat kapital. Det finns ett flertal lagstiftningsmässiga hinder som begränsar utbudet av privat kapital för företagets tillväxt och internationalisering.

Att eliminera hindren och begränsningarna i fråga om privat kapital är ur statens synvinkel det billigaste sättet att öka företagets tillväxtfinansiering och samtidigt främja utvecklandet av kapitalinvesteringsmarknaden. Detta innebär att skatteinkomsterna ökar och att det skapas nya arbetsplatser som ett resultat av den ökade tillväxten.

Marknadsvärdet på stiftelsernas och de allmännyttiga samfundens placeringstillgångar uppgår till cirka 20 miljarder euro. Också i det fallet att endast några procent av detta investeringskapital riktas till tillväxtföretagen kan det medföra att hundratals miljoner euro inflyter i nytt kapital på marknaden.

Det utreds om det finns förutsättningar för att ändra inkomstskattelagen så att i fråga om **placeringar i kapitalplaceringsfonder i kommanditbolagsform har de allmännyttiga samfunden** (såsom stiftelser och föreningar), de universitet som avses i universitetslagen och kyrkans centralfond/pensionsfond **en neutral ställning jämfört med andra investeringskategorier**, såsom investeringar i börsbolags aktier. Utredningen görs som en del av projektet "Under valperioden görs en utredning om kapitalinkomstbeskattningen, beskattningen av egendom och den skattemässiga behandlingen av olika placeringsformer", vilket ingår i regeringsprogrammet. Utredningen inleddes 2017.

Spetsprojektfinansiering

2016:

Team Finland-tillväxtprogrammen (de mest resultatrika programmen genomförs) 8,5 miljoner euro

Finpro (stärkande av det utländska nätverket) 2,0 miljoner euro

UM, specialsakkunniga inom handeln, ca 1,66 miljoner euro

Tekes (kapitalisering av en fond som kan investera i forskningsorienterade, nyetablerade företag) 10,0 miljoner euro

2017:

Team Finland-tillväxtprogrammen 8,5 miljoner euro

Finpro (det utländska nätverket) 2,0 miljoner euro

UM, specialsakkunniga ca 1,66 miljoner euro

Ersättningar för Finnveras förluster (överbrygningsfinansiering: programmet med juniorkrediter) 3,0 miljoner euro

2018:

Team Finland-tillväxtprogrammen 8,0 miljoner euro

Finpro (det utländska nätverket) 1,0 miljoner euro

UM, specialsakkunniga ca 1,66 miljoner euro

Kapitalinvestering Tesi (Fonden för tillväxtfonder III) 35,0 miljoner euro

Ersättningar för Finnveras förluster (juniorkrediter) 4,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Förbättrad tillväxt och ökad konkurrens

❖ Konkurrensprogrammet för hemmamarknaden

Beredningen inleddes 10/2015

❖ Som en del av avregleringen införs friare öppettider för butikerna

Klart: Butikernas öppettider frigjordes 1/2016

❖ **När det gäller stora industriella projekt införs ett påskyndat förfarande för tillståndsprosesserna, och rutinmässiga tillståndsärenden omfattas av anmälningsförfarande**

Ett förhandsrådgivningsförfarande togs i bruk 12/2015

Alternativen till konceptet alla tjänster över en disk utreds 5/2016

RP om ändring av miljöskyddslagen för att ändra förteckningen över tillståndspliktiga anläggningar 12/2016

RP om ändring av miljöskyddslagen 2017 för att göra faserna i miljö tillståndsförfarandet smidigare (de eventuella ändringarna pilottestas 2016/2017) och för att ta in ett anmälningsförfarande i lagen.

❖ **Översyn av konkurrenslagstiftningen**

Arbetsgruppsberedningen inleddes 9/2015

Den första regeringspropositionen kan förväntas under höstsessionen 2016

❖ **Total översyn av upphandlingslagstiftningen**

En regeringsproposition kan förväntas 6/2016

Klar: Den reviderade upphandlingslagstiftningen träder i kraft 1/2017

❖ **Företagsservice och företagsstöd**

En omfattande totalbedömning av statens och kommunernas företagstjänster görs och på basis av bedömningen revideras tjänsterna och arbetsfördelningen

Totalbedömningen av tjänsterna blev klar 01/2016

❖ **Systemet med startpeng inom arbets- och näringstjänsterna och annan service för nyetablerade företagare riktas till att stödja regeringsprogrammets målsättning om stärkt företagande**

Systemet med startpeng, se spetsprojekt 2, åtgärd 2 (modellen för aktiverande social trygghet)

❖ **Arbetet med att reformera systemet för företagsstöd och de principer och den nationella praxis som hänför sig till det fortsätter (ANM, KM, FM, JSM; 8/2015–1/2016).**

En regeringsproposition med förslag till lag om allmänna förutsättningar för stöd som beviljas för ekonomisk verksamhet överlämnades den 3 mars 2016. Lagen avses träda i kraft senast den 1 juli 2016.

Åtgärd 4: Regionala innovationer och försök inleds

❖ **Förutsedda strukturomvandlingar inom näringarna**

Förhandlingarna med landskapen om genomförandet av och resursfördelningen för åtgärderna i anslutning till de förutsedda strukturomvandlingarna inom näringarna genomförda 2/2016

Regionerna/landskapen har utarbetat beredskapsplaner för de förutsedda strukturomvandlingarna inom näringarna och förverkligandet av planerna inleds 2/2016

Uppföljning och utvärdering 2017–2018

Klart: 12/2018

❖ **Strategiska samarbetsavtal mellan staten och metropolområdet samt andra städer och tillväxtkorridorer**

Avtalsförhandlingar inleds 3/2016

Fullgörandet av avtalen inleds 5/2016

Klart: Kvalitativ utvärdering av avtalen 12/2018

Spetsprojektfinansiering

Startbidrag för regionala innovationer och försök

2016: 10,0 miljoner euro

2017: 10,0 miljoner euro

2018: 10,0 miljoner euro

Sammanlagt: 30,0 miljoner euro

Åtgärd 5: MBT-avtalen mellan staten och kommunerna förnyas för stadsregionerna Helsingfors, Tammerfors, Åbo och Uleåborg

- ❖ Regeringen stakade ut förhandlingsmålen i finanspolitiska ministerutskottet 10/2015. Statens engagemang i avtalen ska preciseras vid vårens ramförhandlingar och efter det kan de eventuella förhandlingsresultaten undertecknas. Regeringen ska fatta ett gemensamt principbeslut om avtalen i april.

Åtgärd 6: Företagarpaketet stärks

Företagarpaketet stärks genom nya åtgärder som främjar företagande och i vilka beaktas också det ökade mikroföretagandet och andra nya former av företagande. Arbetet bereds och utförs under ledning av arbets- och näringsministeriet i ett omfattande samarbete med de övriga ministerierna, företagargrupporganisationerna samt den privata sektorn och tredje sektorn. **Företagarpaketet ska utgöra en helhet vars innehåll uppdateras under hela regeringsperioden.** Åtgärderna i företagarpaketet är nära kopplade till minskandet av regleringen och tillståndsprocesserna.

De viktigaste åtgärderna i företagarpaketet är

- ❖ Tröskeln för att **anställa den första arbetstagaren** sänks genom användning av lönesubventionering, startpeng eller andra incitament. Ett försök genomförs utifrån en utredning. Utredningen blir klar 10–12/2016.
- ❖ ANM-koncernens företagsfinansiering utvecklas och av arbets- och näringstjänsterna skapas en gemensam produktgrupp. I samband med landskapsreformen görs företagstjänsterna och arbets- och näringstjänsterna mer kundorienterade och verkningsfulla genom att de slås samman till **offentliga tillväxttjänster**. Fas 1 klar 10–12/2016.
- ❖ Ett försök med **innovations- och servicesedlar** genomförs utifrån en utredning. Sedlarna kompletterar det utbud av FUI-incitament som finns tillgängliga inom den offentliga sektorn. Sedlarna kan användas för t.ex. samarbetsprojekt med en högskola eller ett forskningsinstitut, utvärdering och utvecklande av affärsidéer eller kommersialisering av nya idéer och uppfinningar. Sedlarnas exakta värde fastställs särskilt. Variationsintervallet för en enskild servicese-

del är vanligen 2 000–10 000 euro. Försöket genomförs i samarbete med ministrarna Rehn och Grahn-Laasonen.

- ❖ I anslutning till utvecklandet av servicestrukturer som stöder utnyttjande och kommersialisering av forskning införs det en **databank för innovationer** för att påskynda ett bättre utnyttjande och en bättre kommersialisering av innovationer och patent. Databanken för innovationer gör det möjligt att föra samman de som producerar forskningsbaserade idéer och de som utnyttjar nya lösningar. Utvecklandet av databanken för innovationer inleds som ett försöksprojekt som finansieras av Tekes. Försöksprojektet med en databank för innovationer som baserar sig på samarbete mellan forskningsorganisationerna inleds 4–6/2017.
- ❖ Det skapas en verksamhetsmodell där **invandrares potential för företagande och särskilda kompetens** identifieras vid internationalisering av finländska företag. Klart 4–6/2017.
- ❖ Flaskhalsarna i fråga om tillståndsprocesserna för **rekrytering av utländska specialsakkunniga** utreds och lagstiftningen revideras för att göra rekryteringarna smidigare. Vid reformen beaktas särskilt uppstartsföretag som lockar sakkunniga med också annat än storleken på lönen. Utöver Migrationsverket ges också NTM-centralerna och Tekes effektivare riktad rådgivning och information. Klart 10–12/2016.
- ❖ **Beviljande av uppehållstillstånd på basis av uppstartsföretagande** oberoende av bolagsform görs möjligt. För att tillstånd ska beviljas krävs det t.ex. ett förordande utlåtande av Tekes. Att grunda företag i Finland görs också i övrigt lika smidigt för utländska grundare av företag som för finländare, bl.a. att öppna det bankkonto som krävs för att grunda ett företag. Klart 10–12/2017.
- ❖ Med stöd av utredningsarbetet bereds sådana ändringar i systemet med utkomstskydd för arbetslösa som uppmuntrar till egenföretagande som huvud- eller bisyssla, beaktas olika former av arbete bättre än i nuläget och möjliggörs flexibla övergångar från företagare till löntagare - och tvärtom. Målet är att göra det lättare för arbetslösa att inleda t.ex. företagsverksamhet som bisyssla. Som en del av utredningen granskas bland annat egenföretagarnas möjligheter att få utkomstskydd för arbetslösa samt att samtidigt försäkra arbete som företagare och löntagare med tanke på arbetslöshet (t.ex. en kombinationsförsäkring). Utredningen blir klar 4–6/2017.

Spetsprojektfinansiering

Kommersialisering av forskningsresultat (databanken för innovationer)

2016: –

2017: 2,0 miljoner euro

2018: 2,0 miljoner euro.

Sammanlagt: 4,0 miljoner euro

Åtgärd 7: Innovationsupphandlingarnas andel av all offentlig upphandling ökas

Målet är att **5 procent** av all **offentlig upphandling** ska vara **innovationsupphandling**.

Den offentliga upphandlingens totala värde uppgår till cirka 35 miljarder euro per år. Att köpkraften inom den offentliga sektorn riktas så att den stöder uppkomsten av nya lösningar skapar incitament för företagen att utveckla innovationer och erbjuda referenser för export samt stöder företagets tillväxt.

Företagen erbjuds rådgivning och konkret handledning, som inte inbegriper endast juridiskteknisk handledning utan också innehållsmässig handledning om upphandling och om anbudsgivares deltagande i grupp. Det är viktigt att skapa mekanismer som säkerställer att upphandlingsmarknaden i sin helhet fungerar så effektivt som möjligt. Modeller för dialogen på marknaden måste skapas och god praxis spridas. Rådgivningstjänsten ska fungera som en aktiv länk mellan de upphandlande enheterna och företagen.

- ❖ Beslut fattas om att **en rådgivningsenhet för innovativ offentlig upphandling** inrättas eller att en funktion som främjar innovation ansluts till den övriga verksamheten som gäller upphandlingsrådgivning. Genom de upphandlande myndigheternas rådgivning ska kompetensen utökas och utnyttjandet av innovativ offentlig upphandling stödas i synnerhet inom regeringens strategiska spetsområden. Enligt en preliminär uppskattning uppgår kostnaderna till 1 miljon euro/år.
- ❖ **Städernas och kommunernas** (inkl. samkommunernas) **stora framtidsinvesteringar** utnyttjas **som testmiljöer för nya innovationer** och exportfrämjande demonstrationsprojekt. Detta mål främjas i de tillväxtavtal som ingås mellan staten och de största städerna. Tekes program **Huippuostajat** (på svenska ungefär Smart anskaffning) utnyttjas också. Resurser reserveras för utvecklande av företagets innovativa upphandling och enligt en preliminär uppskattning uppgår kostnaderna till 1 miljon euro/år.
- ❖ Programtjänsterna och programfinansieringen inom **Tekes program Huippuostajat** (2013–2016) utnyttjas som stöd för konkretiseringen och genomförandet av åtgärderna för innovativ offentlig upphandling i spetsprojekten. Det säkerställs att när programmet **Huippuostajat** avslutas fortsätter stöd- och finansieringstjänsterna för innovativ offentlig upphandling inom Tekes verksamhet.
- ❖ **Uppföljningen och mätningen av innovativ offentlig upphandling** utvecklas på basis av projektet VN-TEAS (2016–2017).

Åtgärd 8: Finland blir ett föregångsland för utnyttjande av genominformation

Ministrarna Hanna Mäntylä, Juha Rehula, Olli Rehn och Sanni Grahn-Laasonen

Finland har alla förutsättningar att utvecklas till ett föregångsland och en internationellt eftertraktad samarbetspartner för hälso- och sjukvård, toppforskning och global affärsverksamhet som utnyttjar genominformation. En stark samordning på nationell nivå och gemensamma aktörer är en förutsättning för att hälso- och sjukvårdens unika datalager som insamlats under lång tid, biobankernas lager av prover och ny genominformation ska kunna utnyttjas fullskaligt.

Målet är att lösa utmaningarna inom hälso- och sjukvården samt att locka investeringar och toppforskare och att öka exporten genom att skapa förutsättningar för utnyttjande av genominformation och för samarbete mellan toppforskningen, företagsvärlden, statsförvaltningen, dem som ordnar social- och hälsovårdstjänster och sakkunniginrättningar.

Åtgärderna utgör en integrerad del av det förvaltningsövergripande **genomförandet av den nationella tillväxtstrategin för hälsovårdssektorns forsknings- och innovationsverksamhet och av den nationella genomstrategin**. De är också nära kopplade till reformen av social- och hälsovården och regionförvaltningen. SHM svarar för beredningen och genomförandet av åtgärderna i samarbete med ANM, UKM och andra aktörer.

För att Finland ska uppnå en ställning som föregångsland görs investeringar i nödvändiga infrastrukturer, inrättas de nationella aktörer som behövs för utnyttjande av genominformation samt intensifieras samarbetet mellan de nya aktörerna och de existerande aktörerna. I lagstiftningsarbetet beaktas innovationsvänlighet och medborgarnas grundläggande fri- och rättigheter.

- ❖ Det inrättas **ett nationellt genomcenter** som ska ansvara för att en nationell genomdatabas och den nödvändiga infrastrukturen skapas och utvecklas och för att databasen utnyttjas effektivt vid vården av patienterna, den vetenskapliga forskningen och innovations- och kommersialiseringsverksamheten. Under ledning av SHM bereds en proposition om inrättande av genomcentret, (inkl. de nödvändiga etiska principerna, lagstiftningsarbetet, utarbetande och upprätthållande av de referensdatabaser som behövs i den inledande fasen) 6/2016, genomförande 2016–12/2018.
- ❖ **De offentliga biobankernas funktioner** effektiviseras **genom att** verksamhetssätten **förenhetligas** och ett effektivt samarbete med det genomcenter som ska inrättas säkerställs. SHM har gett Institutet för hälsa och välfärd i uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillsätta en gemensam aktör för biobankerna. Utredningsgruppen överlämnar sitt förslag 6/2016. Under ledning av SHM lämnar ANM och UKM samt de andra aktörerna ett förslag till förenhetligande och sammanslagning av de finländska biobankernas funktioner (inkl. lagberedning, juridisk rådgivning, sammanslagning av verksamhetsmodeller, den övergripande arkitekturen och lösningarna i fråga om informationsförvaltningen) 6/2016, genomförande 2016–12/2018.

- ❖ **Ett nationellt cancercentrum** inrättas. Ett nationellt cancercentrum är en viktig aktör när målet är att genominformation ska utnyttjas vid högklassig cancervård, cancerforskning och utvecklande av mediciner och hälsoteknik. Den proposition som SHM berett (2/2016) genomförs 2017–2018 (inkl. inrättande av nationella och regionala samordningspunkter, förenhetligande och effektivisering av verksamheterna och pilotprojekt).

Åtgärd 9: Det skapas en vägkarta för digital affärsverksamhet

- ❖ På global nivå håller plattformar snabbt på att dela in systemen för värdeskapande på ett nytt sätt. De plattformar som skapas styrs till största delen av amerikanska aktörer. I Europa finns det endast en handfull betydande plattformsekonomiföretag, i Sverige finns det två, men i Finland inga. Finland och hela Europa har ett stort behov av att ta igen detta försprång och finna sin andel av tillväxten och sysselsättningsdynamiken vad gäller plattformsekonomin. Genom egna plattforms- eller underplattformslösningar eftersträvas status, ny kompetens och sysselsättning i Finland.

Ett nätverk av de bästa experterna i Finland upprättas snabbt genom att det sammanställs en innovativ, men konkret, **vägkarta** för digital affärsverksamhet med syfte att **skapa en ny form av företagsverksamhet med hjälp av plattformsekonomi**. De potentiella företag som kan genomföra detta och deras färdigheter samt eventuella offentliga åtgärder identifieras. Detta koncept hjälper Finland att utveckla en ny generation av digital konsumentaffärsverksamhet samt skapar en grund för export av digitala tjänster.

Projektet innebär att det frigörs resurser för projektet i Finland till följd av den konkurrensfekt som utvecklingen av plattformsekonomin har. Vid genomförandet upprättas nätverk mellan de pågående företagsinitierade projekten, Tekes projekt inom innovationsforskning som gäller plattformsekonomi och den kunskapsbas som projekten gett upphov till. Dessutom beaktas regeringens spetsprojekt "en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet". Plattformsekonomiprojektet har samband med arbetet med satsningar på digitala affärsmiljöer enligt regeringsprogrammet, näringslivets branschorganisationers beredningar och utvecklandet av kompetensen. Under beredningen klarnar frågor som gäller aktörer och val av aktörer samt andra frågor som ännu inte har beaktats. Det finns flera alternativ och det viktigaste är att skapa en företagarledd verksamhet där man framskrider stegvis i enlighet med principen om marknadstest. Vägkartan för digital affärsverksamhet utarbetas före utgången av 2016, och tidpunkten för genomförandet avgörs utifrån detta.

Spetsprojekt 2:

Bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och den strukturella arbetslösheten minskas

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström

Målen för reformer av den sociala tryggheten och utkomstskyddet för arbetslösa: sporra till att snabbt ta emot arbete, förkorta arbetslöshetsperioderna, minska den strukturella arbetslösheten och spara offentliga resurser. Utkomstskyddet för arbetslösa reformeras, bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete undanröjs och en modell för aktiverande social trygghet utvecklas.

Åtgärd 1: Reform av utkomstskyddet för arbetslösa och undanröjande av bidragsfällor som utgör hinder för att ta emot arbete

- ❖ Riktlinjerna för **reformen av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa** blev klara i oktober 2015. En regeringsproposition ska överlämnas till riksdagen våren 2016.
- ❖ Under ledning av ANM har det beretts **ändringar i de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för utkomstskydd för arbetslösa**, bl.a. skärpningar av skyldigheten att ta emot ett erbjudet jobb, ändringar i den regionala rörligheten och rörligheten på arbetsmarknaden samt skärpningar av skyldigheterna att delta i tjänster som främjar sysselsättningen. Förhandlingar om ärendet har förts med arbetsmarknadsorganisationerna och den regeringsproposition som är under beredning överlämnas hösten 2016. Propositionen avses träda i kraft 1/2017.
- ❖ Utredningen om de åtgärder som krävs för att **undanröja bidragsfällor** avses bli klar våren 2016. Om regeringen anser att det utifrån utredningen är möjligt att gå vidare bereds en mer ingående proposition om åtgärderna före utgången av 2016. Avsikten är att en eventuell regeringsproposition ska överlämnas till riksdagen hösten 2017.

Åtgärd 2: En modell för aktiverande social trygghet utvecklas

- ❖ En regeringsproposition om användning av arbetslöshetsförmåner till finansiering av lönesubventionering och startpeng bereds så att den kan överlämnas i september 2016. Målet är att författningsändringarna ska träda i kraft vid ingången av 2017.
- ❖ På basis av statsrådets kanslis TEAS-finansierade utredning **utvecklas en finländsk modell för aktiverande social trygghet**. Utredarna ska göra de preliminära framställningarna om den finländska modellen före utgången av oktober 2016 och lämna in de slutliga förslagen före utgången av 2016. Regeringen avgör utifrån utredarnas framställningar hur man framskrider i ärendet. Om modellen förutsätter ändringar av bestämmelserna blir en proposition som gäller ändringarna klar hösten 2017.

Aktiverande social trygghet har också i basinkomstutredningen tagits med som en av de alternativa försöksmodellerna.

Åtgärd 3: Villkoren inom systemet med altemneringsledighet skärps

- ❖ Klart: Ändringarna av bestämmelserna trädde i kraft vid ingången av 2016.

Spetsprojekt 3:

Lokala avtal främjas och hindren för sysselsättning undanröjs

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström och näringsminister Olli Rehn

Målet är att genomföra en omfattande reform av de arbetsrättsliga bestämmelserna i syfte att främja lokala avtal. Parterna i arbetslivet uppmanas att skapa förfaranden för avtal på arbetsplatserna och förutsättningarna för lokala avtal ska förbättras genom lagstiftningsprojekt.

Åtgärd 1: Projekt för att främja lokala avtal

- ❖ Regeringen har den 2 mars 2016 konstaterat att den är nöjd med att **centralorganisationerna** i kollektivavtalen **har förbundit sig att främja lokala avtal** och i samband med det förbättra förtroendemännens handlingsmöjligheter. Regeringen anser att det är positivt att arbetsmarknadsorganisationerna är beredda att avtala om en överlevnadsklausul, överföra den slutliga beslutanderätten om lokala avtal till arbetsplatserna och införa en arbetstidsbank. Icke-organiserade arbetsgivare ska i fortsättningen ha samma rättigheter och skyldigheter som organiserade arbetsgivare.

Till de delar främjande av lokala avtal och stärkande av personalens ställning i ett företags beslutsfattande kräver lagstiftningsändringar bereds ändringarna tillsammans med parterna inom arbetslivet i en arbetsgrupp som leds av överdirektör Pekka Timonen.

Åtgärd 2: Tidsbegränsade anställningar som är kortare än ett år utan att några särskilda skäl behövs anges möjliggörs

- ❖ Arbetsgruppens beredning och beredningen i delegationen för sjömansärenden inleddes 10/2015. Ett utkast till regeringsproposition sändes på remiss i januari 2016 och remissbehandlingen upphörde den 12 februari 2016. Propositionen överlämnas våren 2016.

Åtgärd 3: Prövotiden förlängs

- ❖ Arbetsgruppens beredning och beredningen i delegationen för sjömansärenden inleddes 10/2015. Ett utkast till regeringsproposition sändes på remiss i januari 2016 och remissbehandlingen upphörde den 12 februari 2016. Propositionen överlämnas våren 2016.

Åtgärd 4: Utvecklande av verksamheten på arbetsmarknaden med hjälp av arbetstidsarrangemang

- ❖ Det utreds om det **genom att utveckla arbetstidsarrangemangen är möjligt att undvika förluster av arbetsplatser vid konjunkturväxlingar** om utgångspunkten anses vara att arbetsgivaren och arbetstagaren är avtalsmässigt bundna. Före 6/2016 utarbetas i samarbete med arbetsmarknadsparterna en utredning av om det är motiverat att främja denna typ av lösningar med offentligt stöd.

Åtgärd 5: Återanställningsskyldigheten görs flexiblare

- ❖ Beredningen inleddes i en separat arbetsgrupp och i delegationen för sjömansärenden 9/2015. Ett utkast till regeringsproposition sändes på remiss i januari och remissbehandlingen.

Åtgärd 6: Arbetstagarnas omställningsskydd vid kollektivbaserade uppsägningar utvecklas

- ❖ Ärendet anslöts till regeringens konkurrenskraftspaket som sändes på remiss i januari 2016. Ett politiskt beslut fattades om att paketet ska lämnas liggande tills arbetsmarknadsorganisationernas förhandlingar om samhällsfördraget har upphört. Tidpunkten för överlämnande av propositionen beror på resultatet av förhandlingarna om samhällsfördraget.

Åtgärd 7: Ändring av den bestämmelse i semesterlagen som gäller karensdagar vid sjukdom

- ❖ Lagändringen trädde i kraft den 1 april 2016.

Åtgärd 8: En total översyn av arbetstidslagen och semesterlagen genomförs

- ❖ Inledandet av arbetet i arbetsgruppen fördröjdes på grund av den brådskande tidtabellen för den arbetsgrupp som ser över möjligheterna till lokala avtal. Arbetet med att genomföra den totala översynen av arbetstidslagen inleds våren 2016. När översynen av arbetstidslagen är klar inleds den totala översynen av semesterlagen.

Åtgärd 9: Regeringen ska främja arbetskraftsinvandring som stärker sysselsättningen och de offentliga finanserna, förbättrar försörjningskvoten samt främjar en internationalisering av ekonomin i Finland

Tillgången på och utbudet av arbetskraft, också kompetent arbetskraft, säkerställs, och efterfrågan på arbetskraft liksom de positiva konsekvenserna för den ekonomiska tillväxten och försörjningskvoten utökas. En plan för att öka arbetskraftsinvandringen utarbetas.

- ❖ **Uppehållstillståndsförfarandet för arbetstagare görs smidigare.** Satsningar görs även på andra faktorer som ska öka intresset för och viljan att stanna kvar i Finland.
- ❖ För **arbetstagare** och internationella examensstuderande som avlagt examen i Finland och deras familjemedlemmar förbättras **tjänsterna för vidarebosättning**, som ingår i de integrationsfrämjande tjänsterna.
- ❖ Åtgärder för att främja goda **etniska relationer** och **likabehandling** samt för att förebygga rasism stärks. Det säkerställs att arbetslivet kännetecknas av öppenhet, mångsidighet och likabehandling.
- ❖ De **internationella arbetsförmedlingstjänsterna** effektiviseras och **Eures-tjänsterna** utvidgas.

Spetsprojekt 4:

Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen

Justitie- och arbetsminister Jari Lindström

Syftet är att lindra matchningsproblemen på arbetsmarknaden, avveckla åtgärder med passiverande verkan, förenhetliga tolkningspraxis inom arbetskraftsförvaltningen och betona aktiveringsåtgärder vid riktandet av resurser inom arbetskraftsförvaltningen.

Regeringen bereder ett förslag till lösning och behövliga åtgärder för en övergripande reform av arbetskraftsservicen.

Åtgärd 1: Arbets- och näringsbyråerna ska fokusera på arbetsförmedling. Dialogen och samarbetet mellan den offentliga arbetsförmedlingen och arbetsgivarföretagen stärks. Reformen aktiverar de arbetssökandes egen roll vid arbetssökning, men säkerställer även den gällande lagstiftningen

- ❖ Företagens möjligheter att förvärva arbetskraft görs effektivare genom utveckling av **det elektroniska servicesystemet** och införande av **nya serviceformer för företagsamarbete**.

Utvärderingen av arbets- och näringsbyråernas företagsorienterade verksamhetsmodell (ANM:s publikationer 5/2016) är klar och resultaten från den utnyttjas när företagssamarbetet stärks.

I februari 2016 inleddes två regionala pilotprojekt genom vilka nya verksamhetsmodeller för företagsservice och företagssamarbete främjas i samarbete med regionala aktörer inom företagsservice. I Birkaland pågår ett pilotprojekt där det skapas en verksamhetsmodell för regionalt samarbete mellan arbets- och näringstjänsterna och nätverket Team Finland.

- ❖ **Uppföljningen av tillsättandet av arbetsplatser** säkerställs.

Med hjälp av de nya rapporterings- och analyseringsverktyg som infördes i början av 2016 samlas information i realtid om tillsättande av arbetsplatser och orsakerna till tillsättandet.

- ❖ **De elektroniska arbets- och näringstjänsterna reformeras** och verksamheten digitaliseras i så hög grad som möjligt.

En ny CHAT-tjänst tas i bruk inom arbets- och näringstjänsterna (4/2016)

Ett öppet arbetsmarknadstorg skapas (5/2017)

De nya arbets- och näringstjänsterna har genomförts (10/2018)

Klart: 12/2018

- ❖ En automatisk **sökmotor för arbetsplatser och arbetssökande** som omfattar den offentliga och privata **arbetsförmedlingen** inrättas. Webbplatsen te-tjanster.fi blir en söksida som effektivt använder den stordata som uppstår i det nya systemet och som också stöder individuella servicemodeller.

- ❖ I syfte att **stödja** den **arbetssökandes egen** roll och uppföljningen av den arbetssökandes egen **aktivitet** utgår man från en utredning om hur effektiva sysselsättningsplanerna är.

Utredningen om hur effektiva sysselsättningsplanerna är blev klar i mars 2016 (ännu inte publicerad).

Förslagen till riktlinjer för reformen av sysselsättningsplanerna klara 06/2016.

Uppföljning av de arbetssökandes eget arbetssökande: reformen av datasystemen klar den 1 juli 2017.

Förändringarna i verksamhetsrutinerna och eventuella författningsändringar genomförs 2017 och 2018.

- ❖ Att **de sanktioner som hänför sig till utkomstskyddet för arbetslösa** verkställs effektivt säkerställs.

Spetsprojektfinansiering

Digitalisering av arbets- och näringstjänsterna

2016: 10,0 miljoner euro

2017: 10,0 miljoner euro

2018: –

Sammanlagt: 20,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Regionala försök med kundorienterade sysselsättningstjänster

- ❖ Åren 2017–2018 genomförs regionala försök med sysselsättningstjänster genom vilka det för tiden efter 2019 **skapas en med tanke på arbetssökandena och arbetsgivarna kundorienterad och övergripande verksamhetsmodell**. Denna **modell** överskrider dessutom gränserna för förvaltningsområdena och är kostnadseffektiv (“Modellen för den finländska sysselsättningstjänsten”).

Inom försöksområdena överförs ansvaret för att ordna offentlig arbetskrafts- och företagservice till aktörer på landskapsnivå. Målet är att stödja inrättandet av framtida självstyrande områden. Genom lagstiftning möjliggörs det att man inom försöksområdena i enlighet med vad som särskilt anges under våren 2016 kan avvika från den gällande lagstiftningen om offentlig arbetskrafts- och företagservice, utkomstskydd för arbetslösa, aktiv socialpolitik, utlämnande av uppgifter och integration samt eventuellt också lagstiftningen om utbildning.

ANM styr och samordnar beredningen av försöket som sker i nära samarbete mellan ANM, FM, SHM och UKM samt statsrådets kanslis försöksverksamhet och Kommunförbundet. Försöket genomförs i ett nära strategiskt partnerskap med kommunerna, företagen, tredje sektorn och FPA. I försöket utnyttjas de möjligheter som digitaliseringen erbjuder och forskning och kunnande om utformning av tjänster. Det är i de olika områdena möjligt att betona försök med utvecklande av tjänster för invandrare, unga och partiellt arbetslösa.

Försöket utgör en del av reformen för att minska kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter och för försök med frikommuner. Avsikten med försöket med en kundorienterad sysselsättningstjänst som förnyar verksamhetsätten är att nå en kostnadsbesparing på 10 procent jämfört med de nuvarande totala kostnader som arbetslösheten orsakar de offentliga finanserna.

Vid försöket förbereder man sig på en situation efter 2019 där landskapen har ansvar för att ordna arbetskrafts- och företagsservice och där ovan nämnda tjänster kan produceras i samarbete med kommunerna och aktörer inom den privata sektorn och tredje sektorn.

Försöket stöds och dess resultat följs upp och utvärderas heltäckande med hjälp av statsrådets kanslis forskningsfinansiering. I samband med genomförandet utreds möjligheten att slå samman detta försök med försöket med aktiverande social trygghet.

En regeringsproposition om försöket överlämnas till riksdagen under höstsessionen 2016. Försöket inleds tidigast i början av 2017. Tidtabellen förutsätter att försöksområdena väljs senast i maj 2016.

Åtgärd 3: Den privata arbetskraftsservicen får en viktigare roll i synnerhet när det gäller servicen för de lättast sysselsatta

- ❖ Riktlinjerna som gäller anskaffningen av tjänster blev klara 2/2016. Utredningarna av huruvida den offentliga arbetsförmedlingen kan kompletteras med privata serviceproducenter samt utnyttjande av privata tjänster vid offentlig arbetsförmedling blev klara 3/2016. Resultaten av utredningarna har utnyttjats vid beredningen av nya pilotprojekt. **Tretton nya pilotprojekt för köptjänster inom arbetsförmedlings- och företagsservicen inleddes i februari 2016.** Av dessa är sju pilotprojekt med resultatbaserade köptjänster inom arbetsförmedlingen där beslut om hur arbetssökandenas sysselsättning eller företagande som ett alternativ till sysselsättning bäst främjas fattas av privata serviceproducenter.

Spetsprojektfinansiering

Ökat utbud av privata arbetsförmedlingstjänster genom samarbete i fråga om köptjänster

2016: 5,0 miljoner euro

2017: 5,0 miljoner euro

2018: –

Sammanlagt: 10,0 miljoner euro

Åtgärd 4: Sysselsättningsprogrammet för tillväxtföretag genomförs

- ❖ Inom åtgärden stöds tillväxtföretag med tillgång på kompetent arbetskraft. Det temporära sysselsättningsprogrammet genomförs så att det samtidigt minskar den strukturella arbetslösheten. Åtgärden genomförs så att det för tillväxtföretagen marknadsförs ett rekryterings-sätt där **högutbildade sakkunniga som länge varit arbetslösa kan anställas av tillväxtföretag** med hjälp av utbildning, läroavtal eller sysselsättningsstöd (eller också utan stöd). Programmet för tillväxtföretags tillgång på arbetskraft genomförs fram till utgången av 2019.

Programmet binder en del av personalresurserna inom arbetskraftspolitiken och en del av arbetskraftspolitikens anslag. Minskningen av utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa och andra förmånsutgifter samt ökningen av skatteinkomsterna medför en besparing. Kostnaderna och nyttan beror på de genomförda rekryteringarna. Om projektet lyckas kan uppskattningsvis 4–8 procent av de högutbildade långtidsarbetslösa rekryteras, dvs. 1 000–2 000 personer. Denna volym innebär att vid en utbildnings- eller stödperiod på cirka ett halvt år eller motsvarande satsning på läroavtal kan projektet medföra kostnader på cirka 7–15 miljoner euro vilka genomförs genom omfördelning.

Beslut om genomförandet av sysselsättningsprogrammet fattas 03/2016. Anvisningarna om genomförandet klara 04/2016. Programmets genomförandeintervall är 05/2016–12/2019. Programmet inbegriper en fortgående monitorering av statistik

Åtgärd 5: Införandet av tjänsten "Arbetsprov" utreds

- ❖ Införandet av den nya tjänsten "Arbetsprov" och inledandet av försöket med tjänsten utreds. "Arbetsprov" är en tjänst avsedd för **arbetslösa arbetssökande** och den förutsätter inte anställning och baserar sig på frivillighet. Tjänsten erbjuder en möjlighet för arbetssökande att visa en potentiell arbetsgivare sin kompetens genom att lämna in ett "arbetsprov" och vilket mervärde anställning av personen kan ha för arbetsgivaren. Att lämna in ett "arbetsprov" avser att en **kort tid arbeta för en potentiell arbetsgivare**.

I arbetet kan ingå utbildning, förberedelse och annat stöd som främjar sysselsättningen. För arbetsgivaren erbjuder tjänsten en möjlighet att utvärdera en potentiell arbetstagares lämplighet. Eftersom den som lämnar in ett "arbetsprov" får sin utkomst i form av utkomstskydd för arbetslösa förutsätter införandet av tjänsten sannolikt att lagstiftningen ändras. Utredningsarbetet kan inledas i april 2016 och ett eventuellt försök tidigast i januari 2017.

Spetsprojekt 5: Bostadsbyggandet ökar

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Regeringens mål är att uppmuntra till ökat bostadsbyggande. Planläggningssystemet och tillståndssystemen för byggande görs smidigare för att underlätta och försnabba byggandet. Målet är att stärka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, öka bostadsutbudet, förnya bostadsbeståndet, svara på bostadsefterfrågan, främja konkurrensen inom byggnadsbranschen, öka valfriheten inom boendet samt svara på de strukturella ändringarna inom bostadsbehovet. Regeringens bostadspolitiska riktlinjer genomförs.

Åtgärd 1: Den statsunderstödda bostadsproduktionen utvidgas och riktas till dem som behöver den mest

- ❖ På basis av utredare Rossilahtis förslag har det utarbetats ett lagförslag som gäller **den nya korta räntestödsmodellen. Kravet på allmännytta** i fråga om ägarna till statligt subventionerade bostäder **frångås** vid nyproduktion. Lagförslag som gäller detta överlämnades till riksdagen den 26 maj 2016.

Avkall på begränsningarna av användning och överlåtelse av det statsunderstödda bostadsbeståndet kan göras, om det kapital som frigörs används för den statsunderstödda bostadsproduktionen eller reparation av det statsunderstödda bostadsbeståndet. Miljöministeriet har överlämnat ett brev med anvisningar om detta till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA), som har börjat fatta beslut i enlighet med detta från ingången av 2016.

Åtgärd 2: Förutsättningarna för produktionen av bostadsrättsbostäder förbättras

- ❖ Målet är att **möjliggöra tilläggsbyggande av bostadsrättsbostäder** i situationer där bostadsproduktionen för grupper med särskilda behov eller den normala produktionen av ARA-hyresbostäder inte genomförs i enlighet med målen och fullmakten att godkänna räntestödslån inte har använts.

Dispositionsplanen för fullmakterna att godkänna räntestödsbostadslån och borgenslån ändras så att för 2016 möjliggörs korsanvändning av fullmakten att godkänna räntestöd också i fråga om bostadsrättsbostäder genom beslut av statsrådet (5/2016). Praxis fortsätter också i dispositionsplanerna för 2017–2019.

Åtgärd 3: Produktionen av hyresbostäder till skäligt pris i Helsingforsregionen utvidgas

- ❖ Målet är att i betydande grad utvidga produktionen av hyresbostäder till skäligt pris i Helsingforsregionen och stödja fullgörandet av MBT-avtalet.

Bevillningsfullmakten för startbidrag enligt MBT-avtalet för Helsingforsregionen utökas 2016–2019 med 10 miljoner euro per år i fråga om den normala 40-åriga produktionen av hyresbostäder som staten stöder med räntestöd (7/16). År 2016 genomförs tillägget i den andra tilläggsbudget som överlämnas till riksdagen den 26 maj 2016. I detta fall motsvarar startbidragen till sina belopp den produktion av hyresbostäder till skäligt pris som krävs enligt MBT-avtalet för Helsingforsregionen, och fullgörandet av avtalet hindras inte av en alltför liten bevillningsfullmakt för understöd

2. KOMPETENS OCH UTBILDNING

år
2025

Finland är ett land där man hela tiden vill lära sig nytt. Finländarnas kompetens- och utbildningsnivå har stigit, vilket stöder förnyelsen av det finländska samhället och jämlika möjligheter. Finland är ett ledande land inom utbildning, kompetens och modernt lärande.

REGERINGSPERIODENS MÅL FÖR DET PRIORITERADE OMRÅDET

Lärandemiljöerna har moderniserats, de möjligheter som digitalisering och ny pedagogik ger utnyttjas inom lärandet.

Antalet unga som står utanför utbildning och arbetsliv har minskat. Färre har avbrutit sin utbildning.

Växelverkan mellan utbildning och arbetsliv har ökat.

Kvaliteten på och effekterna av forskning och innovationer har börjat stiga.

Utbildningen och forskningen har blivit internationellare och hindren för att exportera utbildning har undanröjts.

SPETSPROJEKT

1

Nya lärandemiljöer och digitalt material för grundskolorna

- Grundskolan reformeras fram till 2020-talet
- Programmet Skolan i rörelse utvidgas så att det blir landsomfattande
- Språkundervisningen utökas och görs mångsidigare

121 mn €

2

Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras

- Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras
- Finansierings- och styrsystemet för yrkesutbildningen omformas till en enhetlig helhet

3

En snabbare övergång till arbetslivet

- Övergången från andra stadiet till högskoleutbildning påskyndas
- Högskolestudierna görs smidigare
- Högskolornas digitala lärandemiljöer, utbudet av nätundervisning och det digitala utbildningssamarbetet utvecklas
- Behörighetsvillkoren inom den offentliga sektorn uppdateras

4

Konst och kultur görs tillgängligare

- Den ojämna tillgången till grundläggande konstundervisning och barnkultur åtgärdas
- Principen att en procent av budgeten för betydande offentliga projekt ska reserveras för konst utvidgas

10 mn €

5

Ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv för att kommersialisera innovationer

- Högskolorna och forskningsinstituterna förutsätts lägga fram förslag till arbetsfördelning och till samarbete mellan fakulteter och forskningsenheter
- Forskningens resurser koncentreras och kunskapsklustren stärks
- Forskningens genomslag och utnyttjande av forskning stärks och kommersialiseringen av innovationer reformeras
- Hinder för utbildningsexport avvecklas på alla utbildningsnivåer

155 mn €

6

Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti

- Ungdomsgarantin utvecklas till en modell där en enda aktör bär ansvaret och det uppsökande ungdomsarbetet stärks
- Alla som går ut grundskolan garanteras en utbildningsplats
- Social-, hälsovårds- och mentalvårdstjänsterna för unga stärks och rehabiliteringsplatser garanteras
- Jobsökarverksamheten stärks och lönesubventionen för unga och Sanssi-kortet utvecklas

10 mn €

Spetsprojekt 1:

Nya lärandemiljöer och digitalt material för grundskolorna

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Målet är att göra Finland till ett ledande land inom modernt och inspirerande lärande.

Åtgärd 1: Grundskolan reformeras fram till 2020-talet

Reformen omfattar tre delområden: ny pedagogik, nya lärandemiljöer och digitalisering av undervisningen. Målet är att förbättra inlärningsresultaten, tillgodose kompetenskraven i framtiden, modernisera pedagogiken genom försök och göra lärandet inspirerande genom hela livet.

Spetsprojektet genomförs genom ett mångsidigt utnyttjande av lärarnas kompetens och erfarenheter så att lärarnas omfattande pedagogiska frihet samtidigt tryggas. Det uppmuntras till lokala lösningar, kreativitet och försök. Målet är att Finland ska utvecklas till ett internationellt sett intressant laboratorium för ny pedagogik och digitalt lärande.

Som en del av spetsprojektet ska skolfreden främjas och en psykiskt, fysiskt och socialt sett trygg skoldag skapas för varje elev och studerande. Dessutom inrättas vid Utbildningsstyrelsen ett "försökscenter", som har till uppgift att samordna försök och säkerställa spridning av bästa praxis. I anslutning till Utbildningsstyrelsen samlas även kunnande om moderna lokaler för lärande, och detta görs som stöd för utbildningsanordnarna när lokalerna ska moderniseras.

Införandet av digitalt material och nya lärandemiljöer påskyndas genom kompletterande utbildning inom digital pedagogik. Alla finländska lärare erbjuds möjligheter till kompetensbaserad kompletterande utbildning som är lämplig för deras egen utgångsnivå.

❖ **Lärarnas grundutbildning och kompletterande utbildning** reformeras. Lärarutbildningsforumet utarbetar ett program för utvecklande av lärarnas grundutbildning och kompletterande utbildning och inleder genomförandet av programmet. Forumets mandattid och utvärderingen av genomförandet av utvecklingsprogrammet upphör 12/2018.

❖ **Försök och verkstäder inom ny pedagogik, digitalt lärande och nya lärandemiljöer** inleds. I försöken och verkstäderna beaktas mångsidiga lärandemiljöer. Existerande nätverk och inlärning mellan jämbördiga utnyttjas. Upphör 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

Lärarnas kompetenssprång genom lärarutbildning

2016: 8,5 miljoner euro

2017: 20,0 miljoner euro

2018: 21,5 miljoner euro

Påskyndande av införandet av digitalt material samt försök och utveckling inom digitalt lärande

2016: 6,0 miljoner euro

2017: 16,0 miljoner euro

2018: 18,0 miljoner euro

Sammanlagt: 90,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Målet att eleverna ska röra på sig en timme per dag uppnås genom att programmet Skolan i rörelse görs landsomfattande

- ❖ Målet med åtgärden är att få alla barn i grundskoleåldern och alla unga att röra på sig en timme per dag. Detta genomförs genom att **programmet Skolan i rörelse görs landsomfattande**. Syftet med Skolan i rörelse är att öka aktiviteten och trivsamteten under skoldagen. Varje skola får på sitt eget sätt forma skoldagarna så att de innehåller mer motion. Viktigt i skolornas verksamhet och genomförandet av programmet är att eleverna deltar och lär sig samt rör på sig mer och sitter mindre. I Skolan i rörelse är det fråga om en omfattande förändring av verksamhetskulturen. År 2017 inleds ett försök med att utvidga programmet Skolan i rörelse till andra stadiet.

Programmet Skolan i rörelse genomförs i ett omfattande förvaltningsövergripande samarbete mellan den offentliga sektorn och tredje sektorn. Inom statsförvaltningen deltar alla centrala förvaltningar (idrott och motion, undervisning, social- och hälsovård, ungdomsverksamhet, miljö och kommunikation). Åtgärden genomförs 2016–2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 7,0 miljoner euro

2017: 7,0 miljoner euro

2018: 7,0 miljoner euro

Sammanlagt: 21,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Språkundervisningen utökas och görs mångsidigare

Målet med tidigarelagd språkundervisning är att stödja språkinlärning, motivera eleverna och göra språkvalen mångsidigare. Åtgärden möjliggörs genom att utbildningsanordnarna beviljas specialunderstöd för ordnande av regionala försök så att språkstudier kan inledas i årskurs 1 och den småbarnspedagogiska verksamheten.

- ❖ **Regionala försök** inleds med **studier i ett främmande språk redan i första klass**. Specialunderstöd kan beviljas utbildningsanordnare som ordnar språkundervisning som överstiger minimiantalet timmar per vecka så att undervisningen inleds redan i årskurs 1 och kan fortsätta som undervisning i A2-språk under hela den grundläggande utbildningen. Vid valet av skolor för försöken fästs det uppmärksamhet vid en mångsidig språkreserv, och utbud av undervisning i sällsynta språk kan vara en grund för beviljande av understöd. Understöd beviljas främst till regionala samprojekt mellan flera utbildningsanordnare, för vilka det anges en samordnande aktör. Försöket förutsätter inga ändringar av lagstiftningen. Försöken med språk inleds 8/2017, och upphör 12/2018.

- ❖ Regionala försök med att utvidga språkurvalet i enlighet med den kläm som riksdagen har antagit möjliggörs. **De lagstiftningsmässiga förutsättningarna för regionala försök med att utvidga språkurvalet utan obligatoriska studier i det andra nationalspråket utreds.** För undervisnings- och kulturministeriets del har det utretts vilka lagstiftningsändringar som krävs i verksamhetslagstiftningen. Hit hör dessutom frågor i anknytning till tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna, som UKM utreder i samarbete med justitieministeriet. De lagstiftningsmässiga förutsättningarna utredda 9/2016, upphör 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: –

2017: 5,0 miljoner euro

2018: 5,0 miljoner euro

Sammanlagt: 10,0 miljoner euro

Spetsprojekt 2:

Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Målet är att reformera yrkesutbildningen så att den blir en kompetensbaserad och kundinriktad helhet och att effektivisera den. Dessutom utökas inläring på arbetsplatsen och individuella studieinriktningar samt avvecklas reglering och överlappningar.

Åtgärd 1: Yrkesutbildningen på andra stadiet reformeras så att den motsvarar framtida kompetensbehov

Överlappningar inom utbildningen åtgärdas. Gränserna mellan ungas och vuxnas yrkesutbildning avlägsnas. Dessutom samlas utbildningsutbudet, finansieringen och styrningen till en enhetlig helhet som lyder under undervisnings- och kulturministeriet. Anordnarstrukturen och verksamhetsprocesserna inom yrkesutbildningen ses över.

En höjning av sysselsättningsgraden stöds och en snabb sysselsättning främjas genom att förbättra utbildningens överensstämmelse med arbetslivet, samarbete och synergier när det gäller utbildning för arbetslösa och frivillig utbildning samt integrationsutbildning. Det säkerställs att yrkesutbildningen och de tjänster för kompetensutveckling som den erbjuder beaktar och snabbt svarar på förändrade kompetensbehov i näringslivet. Tjänster kan även ordnas av andra än de nuvarande utbildningsanordnarna som har tillstånd att ordna utbildning.

- ❖ Den **verksamhetslagstiftning som gäller yrkesutbildningen som helhet** ses över och överlappningar avvecklas genom att den gällande lagen om grundläggande yrkesutbildning och lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning slås samman till en ny lag där den centrala utgångspunkten är att utbildningen ska vara kompetensbaserad och kundinriktad.

En examensreform inom yrkesutbildningen genomförs och den reglering och förvaltning som anknyter till examenssystemet förenklas genom att examina görs mera omfattande och antalet fristående examina skärs ned samt genom att övergå till ett sätt att visa kunnande och genomföra bedömningen av kunnande. Samtidigt förtydligas processerna i anslutning till personlig tillämpning så att de lämpar sig för alla kundgrupper.

Dessutom ses antagningen av studerande till yrkesutbildning och ansökningstjänsterna över. En ny modell för utbildningsavtal, som medger flexibla inriktningar för att främja inläring på arbetsplatsen och avlägga examen på ett praktiskt sätt, skapas och införs. Som en viktig målgrupp beaktas också invandrare. En regeringsproposition med förslag till lag om revidering av lagstiftningen om yrkesutbildning överlämnas 1/2017. Till regeringens proposition anknyter även en revidering av lagstiftningen om finansiering av yrkesutbildning, och tidtabellen för den är densamma. Den reviderade lagstiftningen träder i kraft 1/2018. Åtgärden är klar 12/2018.

- ❖ **Ett program för utveckling av anordnarstrukturen inom utbildningen** inleds och målet för programmet är att serviceförmågan hos nätverket av utbildningsanordnare och tillgången på utbildning och dess regionala täckning tryggas genom att anordnarstrukturen ses över. Utbildningsanordnarna uppmuntras till frivilliga fusioner så att huvudmännens neutralitet beaktas. Översynen av anordnarstrukturen stöds dessutom så att återbetalning av det verkliga värdet på fastigheter som staten överlåtit utan ersättning inte krävs, om den köpesumma som fås vid försäljningen av fastigheterna eller en egendoms verkliga värde som beror på en annan förändring i omständigheterna används i första hand för utvecklande av yrkesutbildningen. UKM förbinder sig att behandla ansökningar utan dröjsmål. Programmet för utveckling av anordnarstrukturen inom utbildningen inleds 3/2016 och halvtidsöversynen blir klar 6/2017, klart 12/2018.
- ❖ **Verksamhetsprocesserna och lärandemiljöerna för yrkesutbildningsanordnare ses över och digitaliseras.** Ett utvecklingsprogram inom vilket verksamhetsprocesserna inom yrkesutbildningen ses över så att de blir kompetensbaserade och kundinriktade inleds, utbildningsanordnarnas verksamhet effektiviseras och görs mer flexibel, förvaltningen lättas upp och undervisningspersonalens kompetens stärks (samarbete med arbetslivet, lärandemiljöer, erkännande av kompetens, tjänster som stöder personlig tillämpning och inläring, läromedel och simulatorer, digitalisering av processerna för läroavtalsutbildning, styrning av utbildningsanordnare och effektivisering av verksamheten).

En nationell integrationstjänst som innehåller uppgifter om studieprestationer och studierätt (KOSKI) och betjänar medborgarnas och de olika förvaltningsområdenas behov införs inom den planerade tidtabellen från och med 2018. Yrkesutbildningens koppling till arbetslivet stärks och en snabb övergång till arbetslivet främjas genom att utöka och göra studier på arbetsplatsen mångsidigare och stärka styrningen av utbildningen i samarbete med lärare och arbetsplatshandledare. I synnerhet läroavtalsutbildning för unga utökas, arbetsgivarnas administrativa och ekonomiska börda till följd av läroavtalsutbildning minskas och kvaliteten på studier på en arbetsplats förbättras. Utbildningsanordnarnas samarbete med verksamheten i anslutning till verkstäder för unga utökas som en del av reformen av yrkesutbildningen för att utveckla individuella studievägar och olika former av lärandemiljöer. Digitala tjänster och lärandemiljöer som stöder dessa mål utvecklas och införs i stor utsträckning, och undervisningspersonalens kompetens stärks.

Programmet för utveckling av verksamhetsprocesserna inleddes 4/2016, halvtidsöversynen klar 6/2017, klart 12/2018.

Åtgärd 2: Finansierings- och styrsystemet för yrkesutbildningen omformas till en enhetlig helhet

- ❖ **Finansieringssystemet för yrkesutbildningen omformas** till en enhetlig helhet genom att de nuvarande finansieringssystemen för yrkesinriktad grundutbildning, yrkesinriktad tilläggsutbildning, läroavtalsutbildning och särskilda yrkesläroanstalter sammanförs. I finansieringssystemet tas in också finansieringen av examensinriktad arbetskraftsutbildning och en del av finansieringen av arbetskraftsutbildning som inte leder till examen. Finansieringsandelen i fråga riktas till utbildning av arbets- och näringstjänsternas kundkrets. Verksamhetens genomslagskraft och effektivitet ges större betydelse i utbildningsanordnarnas finansiering, och sådan reglering som begränsar kundorienterad, resultatrik och effektiv verksamhet avvecklas.

Reglerings- och styrsystemet för yrkesutbildningen ses över så att all yrkesutbildning i fortsättningen ska regleras med ett tillstånd för att ordna utbildning. Styrsystemet reformeras med betoning på resultat, kvalitet och effektivitet, och styrningen av utbildningsanordnarnas verksamhet görs smidigare.

Som en del av översynen av reglerings- och styrsystemet för yrkesutbildningen ska tillgången till yrkesutbildning för sådana vuxna som saknar examen på andra stadiet tryggas också i speciella lärandemiljöer, såsom fängelser. Enligt undersökningar är utbildning av fångar ett av de mest verkningsfulla och kostnadseffektiva sätten att minska återfall i brott och de kostnader som de orsakar samhället.

Läroavtalsutbildning och inläring på arbetsplatsen görs attraktivare ur arbetsgivarens, utbildningsanordnarnas och studerandenas perspektiv.

En regeringsproposition som gäller första fasen av översynen av finansieringssystemet i anslutning till genomförandet av de besparingar inom yrkesutbildningen som det fattats beslut om för 2017 överlämnas till riksdagen 9/2016. En regeringsproposition som gäller andra fasen av översynen av finansieringssystemet för yrkesutbildning överlämnas till riksdagen 1/2017. Översynen av reglerings- och styrsystemet anknyter till reformen av lagstiftningen om yrkesutbildning och en proposition om detta kommer att överlämnas samtidigt 1/2017. Den reformerade finansieringslagstiftningen träder i kraft i sin helhet och den planerade åtgärden har genomförts 1/2018.

Spetsprojekt 3:

En snabbare övergång till arbetslivet

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Målet är längre arbetskarriärer och flexibla studieinriktningar. Ungdomarna övergår snabbare till fortsatta studier. Flexibla studieinriktningar gör det lättare att slutföra studierna och att jämka samman arbetslivet och studierna.

Undervisnings- och kulturministeriet kommer 2016 under de förhandlingar som gäller avtalsperioden 2017–2020 överens med högskolorna om mål som syftar till en snabbare övergång till arbetslivet. Målet stöds genom strategifinansiering till högskolorna.

Åtgärd 1: Övergången från andra stadiet till högskoleutbildning påskyndas

- ❖ Undervisnings- och kulturministeriet inleder i samarbete med högskolorna en process där **högskolorna ser över sina förfaranden för urvalsprov** i syfte att minska antalet onödiga mellanår och tidigarelägga inledningen av högskolestudier. UKM styr med hjälp av finansiering högskolorna att avstå från långvariga förberedelser för inträdesprov, varvid behovet av att delta i preparandkurser minskar avsevärt. Studentexamensnämnden och högskolorna sammanställer ett åtgärdsprogram, som syftar till att utnyttja studentexamen bättre vid urvalsförfarandet. Åtgärdsprogrammet om utnyttjande av studentexamen vid högskolornas antagning (arbetsgruppens mandattid 8/2016) och bedömningen av konsekvenserna av de reformer av högskolornas antagande av studerande som gjorts 2010–2015 klara 12/2017.

Övergången till högskolestudier påskyndas genom att samarbetet mellan andra och tredje stadiet utökas så att det blir möjligt att slutföra kurser och språkstudier på högskolenivå redan i samband med studier på andra stadiet och genom att utöka kontakterna till arbetslivet samt genom att studiehandledningen utvecklas. Ett fördjupat samarbete mellan läroanstalterna på andra stadiet och högskolorna pilottestas genom försök och spridning av god praxis.

Åtgärd 2: Högskolestudierna görs smidigare genom att möjliggöra studier året om och förbättra erkännandet av tidigare inhämtad kompetens

Undervisnings- och kulturministeriet stöder åtgärder med hjälp av vilka högskolornas undervisningsutbud under sommaren, möjligheter till nätbaserad undervisning (se åtgärd 3) och intensivkurser förbättras, utökas och blir mångsidigare. En målinriktad uppföljning av utvecklandet av undervisningsutbudet under sommaren utförs. Införandet av tentakvarier i alla högskolor stöds (se åtgärd 3).

- ❖ Möjligheterna att identifiera och erkänna kompetens som förvärvats framför allt i arbetslivet förbättras, liksom även möjligheterna att i studierna beakta och tillgodoräkna arbete som utförts vid sidan av studierna. Utvecklingen av erkännandet av tidigare förvärvad kompetens följs upp. **En högskolespecifik utvärdering av erkännande av tidigare förvärvad kompetens utförs och utvecklingsområdena definieras**, klart 12/2017.

Åtgärd 3: Högskolornas digitala lärandemiljöer, utbudet av nätundervisning och digitalt utbildningssamarbete utvecklas i syfte att göra studierna smidigare och övergången till högskoleutbildning snabbare

- ❖ Förutsättningarna för samarbete mellan högskolorna vid utbildning förbättras. Högskolorna utvecklar ett omfattande utbud av nätundervisning genom vilket studerande ges möjlighet till flexibla studier över högskolegränserna. Ett i administrativt hänseende enkelt sätt att kunna inkludera studier vid andra högsolor som en del av examen utvecklas, och högskolorna styrs att utveckla kopplingarna mellan de datasystem som detta kräver och gemensamma datalager. Målet är att högskolorna ska producera ett gemensamt utbud av nätundervisning som har en pedagogiskt stark bas, och högskolorna har avtalat om ömsesidigt samarbete och arbetsfördelningen i fråga om nätundervisningen. Undervisning kan erbjudas också helt öppet och förbättrar således t.ex. möjligheterna för studerande på andra stadiet att bekanta sig med högskolestudier. **Datalagren och datasystemen utvecklas 2016–2018.**

Ett mångsidigt utnyttjande av digitala redskap i undervisningen utökas, utvärderingsmetoderna görs mångsidigare med hjälp av digitala metoder, och undervisningslokalerna utrustas för att stödja digitala undervisningsmetoder och undervisningssamarbetet mellan högskolorna genom delning av god praxis mellan högskolorna 2015–2017. Utvecklande av **tentakvarietjänsten EXAM** stöds 2016–2017 och dess källkod öppnas så att alla kan utnyttja den 2017.

Undervisningspersonalens digitala kompetens förbättras och analytiska metoder för inläring utvecklas till stöd för studier och handledning med hjälp av seminarier som främjar gemensam praxis 2016–2018.

Genom dessa åtgärder effektiviseras undervisningen och utökas utbudet av flexibla studiemöjligheter för studerande samt görs utbudet tillgängligt för studerande på andra stadiet. Det möjliggörs samtidigt att alla högskolestuderande med stöd av undervisningsformer som är oberoende av tid och plats erbjuds de basfärdigheter som digitaliseringen förutsätter. Inom högskolornas samtliga utbildningsområden och examina ska studerandena behärska de basfärdigheter inom informations- och kommunikationsteknik (IKT) som digitaliseringen förutsätter.

Åtgärden är klar 12/2018.

Åtgärd 4: Behörighetsvillkoren inom den offentliga sektorn uppdateras

- ❖ Som en del av det åtgärdsprogram som minskar kommunernas uppgifter och skyldigheter har det i en beredningsgrupp som leds av FM avtalats om denna åtgärd (tema 2 "Skyldigheterna som gäller behörighetsvillkor och personalstrukturen görs smidigare").

Spetsprojekt 4: Konst och kultur görs tillgängligare

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Målet är att göra kulturen till en del av barnens vardag, öka barns och ungdomars kreativitet samt att göra konsten och kulturen tillgängligare.

Åtgärd 1: Den ojämna tillgången till grundläggande konstundervisning och barnkultur inom konstens olika områden åtgärdas i landets olika delar och barns och ungdomars kreativitet stärks

Barns och ungdomars lika möjligheter att ta del av konst och kultur utökas. Deras kreativa förmåga och kulturkompetens stärks, och deras inlärningsförutsättningar förbättras. Samarbetet mellan anordnare av grundläggande utbildning och aktörer inom den småbarnspedagogiska verksamheten utökas så att det inbegriper också anordnare av grundläggande konstundervisning och professionella, institutioner och andra aktörer inom konst- och kultursektorn samt bibliotek och aktörer inom tredje sektorn. Tillgången till barnkulturtjänster i hela landet säkerställs. Regelbunden konst- och kulturverksamhet och egen hobbyverksamhet för barn i skolans lokaler utökas, och utnyttjandet av skolans lokaler efter skoldagen effektiviseras således. Barns och familjers tidsanvändning (barnens långa eftermiddagar, familjernas gemensamma tid) påverkas på ett positivt sätt liksom invandrabarns integration (via hobbyer förstärks barnens kamratförhållanden och skolan är ur invandrarfamiljernas synvinkel den bästa platsen för hobbyer).

Aktörerna är läroanstalter som ger grundläggande konstundervisning, anordnare av grundläggande utbildning, barnkulturcentrum, konstinstitutioner, museer, bibliotek, traditionsföreningar och andra aktörer inom konst- och kultursektorn. Även informella lärandemiljöer beaktas.

- ❖ Utbudet av grundläggande konstundervisning och annan konst- och kulturverksamhet utökas **genom ledd klubbverksamhet och barnkulturverksamhet i skolorna**. Verksamhetsmodeller skapas för att utveckla samarbetet mellan olika grupper av aktörer och konstarter. Digitaliseringens möjligheter utnyttjas särskilt vid förmedlingen av digitala kulturinnehåll och kulturproduktioner och interaktiv produktion (kanalerna för sociala medier, elektroniska lärandemiljöer, mobillösningar). Utbudet av grundläggande konstundervisning samt hobbyverksamhet som ordnas av andra aktörer inom konst- och kultursektorn utvidgas till skolornas lokaler på eftermiddagarna.

Barnkulturnätverkets verksamhet utvidgas och blir landsomfattande så att varje kommun har tillgång till kompetens inom barnkultur samt konst- och kulturtjänster som produceras av olika centra.

För utbildningsanordnare, familjer och kulturinstitutioner utvecklas nya innovativa modeller och redskap för att inspirera barn och familjer att ta del av konst, kultur och kulturarvet.

Ett försöks- och utvecklingsprojekt skapas **för att främja multimodala färdigheter hos barn som ännu inte är läropliktiga**. Det centrala målet för projektet är att inom den småbarnspedagogiska verksamheten utveckla en lärandemiljö som stöder inlärnigen av multimodala färdigheter. Genom projektet stärks aktörsstrukturerna och verksamhetskulturen i fråga om den småbarnspedagogiska verksamheten och biblioteks- och kultursektorn så att de stöder inlärnigen av multimodala färdigheter. Med multimodala färdigheter avses förmåga att tolka och producera olika texter (skrift- och talkompetens, matematisk kompetens, visuell kompetens samt mediekompetens och digital kompetens). I fråga om att väcka liv i inlärnigen av multimodala färdigheter och den språkliga medvetenheten beaktas som särskilda tyngdpunkter att stärka inlärnigen av modala färdigheter hos barn som behöver stöd och barn med invandrarbakgrund. Genom åtgärderna stärks också samarbetet mellan den småbarnspedagogiska verksamheten och familjerna samt familjernas deltagande i främjandet av barns inlärnigen av multimodala färdigheter.

Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

Med hjälp av grundläggande konstundervisning görs barns möjligheter att ha konst och kultur som hobby och att ta del av dem mångsidigare.

2016: 0,8 miljoner euro

2017: 1,0 miljoner euro

2018: 1,0 miljoner euro

Med hjälp av barnkultur utökas den hobbyverksamhet som aktörer inom konst- och kultursektorn ordnar i skolorna, utvidgas verksamheten inom nätverket av barnkulturcenter och utvecklas och sprids innovativa modeller för att inspirera barn och familjer att ta del av konst och kulturarvet.

2016: 1,2 miljoner euro

2017: 2,0 miljoner euro

2018: 2,0 miljoner euro

Sammanlagt: 8,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Principen att en procent av budgeten för betydande offentliga projekt ska reserveras för konst utvidgas i samarbete med social- och hälsovården med målet att stödja de effekter som konst har på människors välmående

- ❖ **Vid sidan om den nuvarande procentprincipen** som kopplas till byggprojekt skapas **ett nytt förfarande**, så att anskaffningen av välfärdstjänster på konstens och kulturens område inom social- och hälsovårdssektorn blir smidigare. Det ska utöver visuell konst även omfatta andra konstarter (t.ex. musik, dans, teater, litteratur) och kultur på ett mera omfattande sätt (t.ex. återblickande verksamhet). Målet på lång sikt är att konst- och kulturinriktade välfärdstjänster ska bli en etablerad del av social- och hälsovårdens struktur och uppföljningen av välmåendet.

Med anslaget stöds kommuner, samkommuner och andra aktörer att utveckla existerande god praxis eller nya verksamhetsätt genom att utnyttja också digitala innehåll och tekniker, och således utökar utbudet av olika konstarter och kulturtjänster och förbättrar konstens tillgänglighet inom social- och hälsovården. Vid genomförandet av åtgärden tillämpas också försökskulturen, dvs. att man med hjälp av försök hittar och testar nya verksamhetsätt. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 0,6 miljoner euro

2017: 0,8 miljoner euro

2018: 0,6 miljoner euro

Sammanlagt: 2,0 miljoner euro

Spetsprojekt 5:

Ökat samarbete mellan högskolor och näringsliv för att kommersialisera innovationer

Näringsminister Olli Rehn i samarbete med undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen

Målet är att utnyttja resurserna inom vetenskap och forskning effektivare och med större genomslag samt att Finlands utbildningsexport ska öka kraftigt.

Åtgärd 1: Högskolorna och forskningsinstituten förutsätts lägga fram förslag till arbetsfördelning och till ett intensivare samarbete mellan fakulteter och forskningsenheter. Högskolorna kapitaliseras

- ❖ Högskolornas strukturella utveckling, strategiska val och arbetsfördelning främjas som en del av högskolornas resultatavtalsförhandlingar för perioden 2017–2020. Utvecklingsåtgärderna stöds genom den strategifinansiering som ingår i basfinansieringen av högskolorna. Profileringen av universiteten stöds med finansiering från Finlands Akademi. De förslag som högskolorna och forskningsinstituten har lämnat in sammanställs vid undervisnings- och kulturministeriet och de beslut som förslagen förutsätter bereds i samarbete med de behöriga ministerierna under 2016.

Finlands Akademis spetsprojektfinansiering riktas till forskare som är i början av sin karriär för att främja utnyttjandet av forskningsrön 2016–2018.

Högskolorna och forskningsinstituten riktar sina resurser till kunskapskluster inom de prioriterade områden de själva valt, med beaktande av regeringens strategiska fokusområden.

Universiteten och yrkeshögskolorna kapitaliseras (UKM). Forskningens genomslag effektiviseras och kommersialisering av forskningsrön främjas. Den konkurrensutsatta finansieringens andel av högskolornas finansiering ökas. I kriterierna för kapitaliseringen betonas högskolornas förmåga att skaffa extern finansiering samt verksamhetens produktivitet, kvalitet och genomslagskraft.

Spetsprojektfinansiering

2016: –

2017: –

2018: universiteten kapitaliseras med 46 miljoner euro och yrkeshögskolorna med 24 miljoner euro.

Sammanlagt: 70,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Forskningens resurser koncentreras och kunskapsklustren stärks

Genom att koncentrera kompetensen enligt bransch och region utökas FUI-verksamhetens effektivitet och genomslagskraft samt Finlands dragningskraft vad gäller placering av experter och kunskapsintensiva företag. Vid förverkligandet av målet utnyttjas de kompetensfördelar som den öppna vetenskapen och forskningen samt digitaliseringen medför. De regionala klustren utnyttjar regionernas styrkor och resurser, de branschspecifika klustren koncentrerar kompetensen till nationella spetsområden för kompetens.

Offentliga och privata resurser koncentreras till de mest effektiva strategiska projekten och den nationella arbetsfördelningen inom FUI-verksamheten främjas genom att utnyttja bland annat åtgärderna för att i en mångårig process fördjupa samarbetet mellan högskolorna och forskningsinstituterna samt EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horisont 2020, Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi).

Samarbetet mellan högskolorna, forskningsinstituterna, näringslivet och städerna utökas för att utveckla och kommersialisera nya produkter och tjänster. Städernas framtidsinvesteringar fungerar som utvecklingsplattformar och skapar efterfrågan på innovativa lösningar.

Helheten som stöder kunskapskluster bygger på följande åtgärder:

- ❖ En högklassig, i internationell jämförelse framgångsrik forskning stärks genom att **högskolornas och forskningsinstitutens resurser** (inkl. forskningsinfrastrukturen) riktas **till kunskapskluster och företagssamarbete** i enlighet med deras profiler och med beaktande av regeringens strategiska fokusområden.
- ❖ Existerande och nya **FUI-program riktas till främjande av kunskapskluster**. För att kunna skapa en kunskapsbaserad tillväxt och kunskapskluster av internationell standard samt för att stärka forskningens kvalitet och genomslagskraft har Finlands Akademis urval av finansieringsinstrument gjorts mångsidigare och finansieringsbelopp utökats (Profi-finansiering, spetsprojektfinansiering). Tekes nya instrument för samforskning "Research Benefit" används för att utnyttja de mest lovande forskningsrönen inom näringslivet. Spetsforskningsfinansiering beviljad före 12/2018.
- ❖ Utvecklande av **infrastruktur- och utvecklingsmiljöer inom de prioriterade områden** (såsom cleantech, bioekonomi, annan teknikindustri, hälso- och sjukvårdssektorn samt tjänstesektorn) som är **strategiska med tanke på tillväxten** stöds. Uppdatering av existerande infrastrukturer säkerställs och inom kunskapsklustren uppmuntrar man till att genom arbetsfördelning och samarbete rikta resurser till att utnyttja infrastrukturerna för forskning som överskrider sektorsgränserna. Att infrastrukturer öppnas för alla aktörer stöds också med finansiering för att effektivisera användningen av resurser, förbättra genomslagskraften och reformera näringslivet. Företagens behov av gemensam användning och gemensamt utnyttjande av forsknings- och utvecklingsmiljöer utreds liksom möjligheterna att satsa på utvecklande av dessa miljöer före 3/2017.
- ❖ **I form av ett samarbete mellan högskolorna, forskningsinstituterna och företagen stöds initiativ till ekosystem** som utgör en plattform för kommersialisering av forskning och kompetens, grundande av nya företag och uppkomsten av internationell affärsverksamhet

inom de valda prioriterade områdena. I dessa ekosystem för affärsverksamhet utnyttjas digitalisering, FUI-program samt principerna om öppen vetenskap och forskning. Tekes inledde ett pilotprojekt för att stödja ekosystem för affärsverksamhet inom bioekonomibranschen 11/2015. Indikatorerna för identifiering av ekosystem fastställs 3/2017.

- ❖ **Vägartan för tillväxtstrategin inom hälsovårdssektorns forsknings- och innovationsverksamhet** uppdateras och genomförs, liksom åtgärderna 2016–2018 (inkl. ett förslag till de ytterligare satsningar som genomförandet kräver) för utvecklande av en internationellt konkurrenskraftig verksamhetsmiljö och för att öka investeringarna och exporten inom hälsobranschen. Vägartan uppdaterad 4/2016.
- ❖ **Regionala kunskapskluster som stärker arbetsfördelningen och den intelligenta specialiseringen mellan regionerna stöds genom tillväxtavtal mellan staten och stadsregionerna (2016–2018).** Både tillväxtavtalen och programmet INKA (2014–2017) sporrar stadsregionerna till innovativ offentlig upphandling för att skapa referensobjekt på internationell nivå. Målet är internationellt konkurrenskraftiga kluster.

Inom åtgärderna utnyttjas städernas och kommunernas (inkl. samkommunernas) stora framtidsinvesteringar som testmiljöer för nya innovationer och exportfrämjande pionjärmarknader. Samtidigt utökas samarbetet mellan städerna och kommunerna för att skapa pionjärmarknader och sprida god praxis. Avtalen godkänns 5/2016 och de gäller fram till 12/2018. Tillsammans med Tekes utarbetas det en handlingsplan för att utöka utnyttjandet av innovativ offentlig upphandling.

Åtgärd 3: Den finansiella bas som stöder forskningens genomslag och utnyttjande av forskning stärks och servicestrukturerna och författningsgrunden för kommersialisering av innovationer reformeras

För att samarbetet mellan forskningsorganisationerna och företagen samt forskningens genomslagskraft ska kunna förbättras krävs det att den finansiella basen utvidgas så att företagens direkta finansiering till högskolorna utökas och incitament skapas för finansiering av högskolorna vad gäller forskningens genomslag, utnyttjande av forskning och samarbetet med näringslivet. Offentlig finansiering och åtgärder riktas till företagens, universitetens, yrkeshögskolornas och forskningsinstitutens egna eller gemensamma projekt, som baserar sig på kompetens och forskning på hög nivå och genom vilka kommersialisering av forskning och kompetens stöds.

- ❖ **Finansieringen av högskolorna reformeras så att den stöder forskningens och kompetensens genomslag och utnyttjande.** Med stöd av styrning och offentlig finansiering sporrar högskolorna till företagssamarbete och att förbättra forskningsresultatens genomslag och kommersialisering så att detta utgör strategiska val vid högskolorna, och målen har ställts ambitiöst. Som stöd utvecklas högskolornas datainsamling för utvärdering av vilken effekt samarbetet mellan näringslivet och högskolorna har och av utnyttjandet och kommersialiseringen av forskning. Förordningsändringar som gäller reformen av finansieringsmodellerna utfärdas våren 2016. Insamlingen av kompletterande uppföljningsuppgifter om forskningens genomslag inleds 1/2017.
- ❖ För att utöka FUI-investeringarnas genomslagskraft **gör OECD en bedömning av Finlands forsknings- och innovationspolitik.** Utgångspunkten är att OECD:s preliminära rekommendationer är klara 1/2017, slutrapporten 6/2017.

- ❖ **Tekes nuvarande instrument för kommersialisering av forskning** (inkl. forskningens affärsverksamhet) **utvecklas** och **Tekes nya instrument införs** (det utmaningsbaserade och lösningscentrerade forskningsprogrammet Challenge Finland och Innovation Scout) som säkerställer att näringslivets behov och den offentliga forskningen möts och stärker forskarnas medvetenhet om forskningens kommersiella potential och om företagande. De första ansökningarna om finansiering lämnades in 12/2015. All spetsprojektfinansiering beviljad 12/2018.
- ❖ **Finlands Akademis spetsprojektfinansiering riktas till forskare som är i början av sin karriär för att stärka utnyttjandet av kompetens.** Samarbetet mellan Tekes och Finlands Akademi har stärkts bland annat genom att planera spetsprojektfinansieringen så att den utgör en interoperabel helhet där delarna kompletterar varandra för att utöka kompetensens genomslagskraft.
- ❖ **Reformen av de servicestrukturer, processer och modeller för karriärutveckling som stöder utnyttjandet och kommersialiseringen av forskning** genomförs som en del av fördjupandet av högskolornas och forskningsinstitutens samarbete i en mångårig process. Forskningsorganisationerna sporras att utveckla gemensamma innovations- och kommersialiseringstjänster som är riktade enligt kompetensområde eller bransch. Ett försöksprojekt med gemensamma kommersialiseringstjänster inleds 6/2017.
- ❖ Högskolorna uppmuntras att utveckla sin **alumniverksamhet** för att fördjupa samarbetet med näringslivet.
- ❖ **Behovet av att ändra lagen om rätt till uppfinningar vid högskolor** bedöms och lagen uppdateras vid behov. Om det konstateras att en ändring behövs överlämnas en regeringsproposition om detta 12/2016.
- ❖ Tillgången på **riskfinansiering för forskningsorienterade, nyetablerade företag** förbättras genom Tekes Venture Capital Ab:s fondinvesteringar. De första investeringarna gjorda 6/2017.

Spetsprojektfinansiering

ANM: Stöd till FUI-verksamhet Challenge Finland, Research Benefit, Innovation Scout

2016: 12 miljoner euro

2017: 18 miljoner euro

2018: 25 miljoner euro

Sammanlagt 55 miljoner euro.

UKM: FA+Tekes samarbete för att främja utnyttjande av kompetens, Finlands Akademis andel

2016: 2 miljoner euro

2017: 8 miljoner euro

2018: 20 miljoner euro

Sammanlagt 30 miljoner euro.

Sammanlagt: 85,0 miljoner euro

Åtgärd 4: Hinder för utbildningsexport avvecklas på alla utbildningsnivåer

- ❖ **Hinder för uppdragsutbildning avvecklas.** Hinder för utbildningsexport avvecklas inom utbildningen på andra stadiet.
- ❖ **Terminsavgifter införs för studerande från länder utanför EU/EES-området.** Universiteten och yrkeshögskolorna får från och med 2016 ta ut terminsavgifter av studerande från länder utanför EU/EES-området för sådan utbildning på främmande språk som leder till lägre eller högre högskoleexamen. Bestämmelserna om terminsavgifter är förpliktande för högskolorna när det gäller studerande som inleder sina studier den 1 augusti 2017 eller senare.

Det görs möjligt för mindre bemedlade studerande från länder utanför EU/EES-området att ansöka till studier med hjälp av ett separat stipendiesystem. Det skapas incitament för att studerandena ska stanna kvar i Finland.

- ❖ **Vägkartan** för regeringsperiodens åtgärder **för att främja utbildningsexporten och avveckla hinder** offentliggjordes i mars 2016.

Enligt Tekes utredning (2015) uppgår den finländska utbildningsexportens volym till cirka 268 miljoner euro. Det ställs som mål att volymen ska öka till 350 miljoner euro före 2018.

Åtgärderna inom tillväxtprogrammet Future Learning Finland kompletteras bland annat med hjälp av nätverket Team Finland.

Spetsprojekt 6:

Ungdomsgarantin ändras i riktning mot en kollektiv garanti

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen i samarbete med justitie- och arbetsminister Jari Lindström och familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Målet är att stödja ungas livskompetens, val av studievägar och sysselsättning. Därutöver fördjupas samarbetet i fråga om att stödja unga och god praxis samlas in och görs nationell.

Åtgärd 1: Ungdomsgarantin utvecklas till en modell där en enda aktör bär ansvaret för en ung person som behöver stöd och det uppsökande ungdomsarbetet stärks. Samarbetet mellan den offentliga, den privata och tredje sektorn för att stödja de unga ska fördjupas. God praxis för och projekt inom ungdomsgarantin utnyttjas och de bästa elementen införs genom att de utvidgas så att de blir landsomfattande

För att hjälpa unga som befinner sig i en svår situation utvecklas inom ungdomsgarantin sådana serviceställen enligt konceptet alla tjänster över en disk som inrättats med ESF-finansiering, dvs. Ohjaamo-serviceställen (Navigatorn), och nätverket av Ohjaamo-serviceställen utvidgas. Serviceställena är ett samarbete mellan den offentliga sektorn, den privata sektorn och tredje sektorn. Serviceställena och det uppsökande ungdomsarbetet utvecklar sin verksamhet med beaktande av också det ökande antalet invandrarungdomar.

I fråga om de existerande modellerna samlar man in och sprider de element som bedömts och konstaterats vara bäst. På detta sätt skapas enhetliga, men till lokala behov anpassade effektiva servicehelheter och kedjor som de unga själva kan påverka och som de kan förbinda sig till. Målet är att stärka de verksamhetsformer som upplevts som bra, göra god praxis landsomfattande samt att åstadkomma en förändring på systemnivå som innebär att en enda aktör bär ansvaret för en ung person som behöver hjälp.

På basis av de goda erfarenheter som samlats in inom ungdomsgarantin stärks det uppsökande ungdomsarbetet och utvecklas en modell med betrodda kontaktpersoner. Modellen med betrodda kontaktpersoner genomförs vid serviceställena och inom det uppsökande ungdomsarbetet i samarbete med UKM, ANM och SHM. På de orter där det inte finns något Ohjaamo-serviceställe stärks det lagstadgade nätverket för vägledning av och tjänster för unga vid samordningen av servicehelheterna för unga.

- ❖ Lokalt sektorsövergripande samarbete stöds och det uppsökande ungdomsarbetet stärks genom att det utvecklas **en modell med betrodda kontaktpersoner 4/2018**. Alla **Ohjaamo-serviceställen** som finansieras med nationell ESF-finansiering är verksamma 4/2018. Dessutom har serviceställen inrättats med ESF-finansiering för regiondelar och nationella verksamhetsanslag. Allt som allt finns det 32 verksamma Ohjaamo-serviceställen och nya planeras. Verksamheten vid serviceställena har etablerats så att den baserar sig på avtal och finansieras med samfinansiering utan stöd från ESF 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 2,0 miljoner euro

2017: 1,5 miljoner euro

2018: 1,5 miljoner euro

Sammanlagt: 5,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Alla som går ut grundskolan garanteras en utbildningsplats

- ❖ Den flexibla grundläggande utbildningen avser att förhindra att unga i klasserna 7–9 avbryter sin skolgång. **Genom att utvidga verksamheten som stöder flexibel grundläggande utbildning till klasserna 7–9** stöds förberedelse för fortsatta studier och på lång sikt placering i arbetslivet och i krävande situationer förebyggs utslagning. Denna positiva utveckling uppnås genom att tillräckligt tidigt fästa uppmärksamhet vid uppnåendet av målen enligt grunderna i läroplanen samt genom att säkerställa övergång till studier på andra stadiet också för dem som har fått uppehållstillstånd. Målet är att en ung person som riskerar att avbryta sin skolgång i övergångsskedet mellan den grundläggande utbildningen och utbildning på andra stadiet har möjlighet att få extra stöd.

Det inleds **en utredning av genomförandet av flexibel grundläggande utbildning** och utvecklingen av genomförandet följs upp.

Spetsprojektfinansiering

2016: 0,4 miljoner euro

2017: 0,3 miljoner euro

2018: 0,3 miljoner euro

Sammanlagt: 1,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Social- och hälsovårdstjänsterna och mentalvårdstjänsterna för unga stärks och rehabiliteringsplatser garanteras

Social- och hälsovårdsreformen är den viktigaste kanalen för att stärka social- och hälsovårdstjänster för unga. Ett viktigt utvecklingsarbete görs också inom projekt med ESF-finansiering och när det gäller de andra spetsprojekten särskilt inom programmet för utveckling av barn- och familjetjänster.

- ❖ Som en del av ungdomsgarantin öppnar social- och hälsovårdsministeriet våren 2016 en **projektansökan** vars syfte är att förbättra välmåendet särskilt bland unga som riskerar utslagning eller som står utanför utbildning och arbetsliv. Målet är att skapa **permanenta verksamhetsmodeller som baserar sig på partnerskap med olika aktörer för att stödja ungas egen aktivitet**. FPA ordnar tjänster för unga som riskerar utslagning från samhället på grund av sjukdom eller skada. Dessutom är ett fokusområde inom projekten för utveckling av FPA:s rehabilitering enligt prövning att förhindra utslagning av unga. Ansökan klar 10/2016, åtgärden klar 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 1,5 miljoner euro

2017: 1,5 miljoner euro

2018: 1,0 miljoner euro

Sammanlagt: 4,0 miljoner euro

Åtgärd 4: Jobsökarverksamheten stärks och lönesubventionen för unga och Sanssi-kortet utvecklas i en riktning som i högre grad sporrar till arbete

- ❖ **Lönesubventionen** har **reformerats** och gjorts lättare att använda för arbetsgivarna. Med lönesubventionen sänks tröskeln för sysselsättning av nyutexaminerade och dem som slutfört yrkesutbildning. Användningen av Sanssi-kortet utökas och det kopplas i högre grad till företagservice. Läroavtalsutbildning (med lönesubvention för arbetslösa) intresserar unga i hög grad. Arbetslösa unga som inte har någon yrkesutbildning erbjuds lämplig utbildning, t.ex. i form av läroavtalsutbildning. Det är möjligt att göra läroavtal intressantare för arbetsgivare genom pilotprojekt med olika verksamhets- och finansieringsmodeller för läroavtal över förvaltningsområdenas gränser samt i samarbete med aktörerna inom arbetslivet. Möjligheten att fullgöra också en kortvarig förhandsperiod på några månader är viktig för att kunna hitta den rätta utbildningsvägen så snabbt som möjligt och med beaktande av de individuella studiefärdigheterna. Kopplingarna till arbetskrafts- och företags servicen ska beaktas i större omfattning än tidigare. Kännedomen om arbetslivet och färdigheterna vad gäller sökande av arbete beaktas i större grad. Bedömning av reformen 12/2016.
- ❖ Vid sidan av lönesubventionerat arbete är också företagande ett viktigt sysselsättningsalternativ. För dem som ämnar bli företagare inrättas företagarkerstäder för unga. **Verksamhetsmodellen för företagarkerstäder för unga införs i hela landet.** Syftet med företagarkerstäderna för unga är att stödja unga att bli företagare. I verkstäderna erbjuds deltagarna företagsrådgivning, bollplank, startpeng, utbildning och mentorskap som förverkligas genom verksamhetsmodeller som lämpar sig särskilt för unga. Arbets- och näringsförvaltningen skaffar resultatbaserade köpta tjänster avsedda för unga av serviceproducenter. Serviceproducenterna koncentrerar sig på individuell handledning, förberedelse, kompetensbedömning och sökande av arbete. Åtgärderna 1, 2 och 3 genomförs inom ramen för sysselsättningsanslagen (moment 51). Modellen i bruk 1/2017.
- ❖ För att främja digitaliseringen av handledningstjänsterna utvecklas **digitala handledningstjänster för alla unga** (nättjänster för handledning, telefontjänster och videobaserad rådgivning) och det säkerställs att tjänsterna integreras i elektroniska söktjänster (**Studieinfo.fi**). Arbetet med att utveckla tjänsterna har inletts som ett samarbete mellan ANM, UKM och SHM i form av ett ESF-projekt, men för etableringen behövs gemensamma ansträngningar, bland annat ett intensivare samarbete med finansministeriet.

3. VÄLFÄRD OCH HÄLSA

år 2025

Finländarna mår bättre och upplever att de klarar sig i olika livsskederna. Var och en upplever sig kunna påverka, göra egna val och ta ansvar. Inom social- och hälsovården betonas förebyggande verksamhet samtidigt som vårdkedjorna fungerar smidigt, personalen mår bra och informationssystemen fungerar. I och med reformen ger de gemensamma medlen upphov till mera hälsa och välfärd.

REGERINGSPERIODENS MÅL FÖR DET PRIORITERADE OMRÅDET

Främjandet av hälsan och det tidiga stödet har genom lagstiftningsändringar och bättre verkställighet etablerats och gjorts förvaltningsövergripande i beslutsfattandet, servicen och arbetslivet. Hälsa- och välfärdsskillnaderna har minskat.

Individer i olika åldrar uppmuntras till att ta ansvar för det egna hälsotillståndet och den egna livsföringen. Det offentliga servicelöftet har fastställts inom ramen för samhällets ekonomiska bärkraft. Det finns större utrymme för fungerande alternativ som utgår från individens personliga livssituation.

Barnens och familjernas välfärd och egna resurser har ökat.

De äldres tillgång till tjänster i det egna hemmet har prioriterats. Det finns bättre förutsättningar för närståendevård.

Social- och hälsovårdsreformen har förbättrat basservicen och informationssystemen.

Socialskyddet har omformats så att det är inkluderande och uppmuntrar till att arbeta.

Färre normer har gjort det lättare att delta i organisationsarbete och frivilligarbete och samhörigheten har ökat.

SPETSprojekt

Kundorienterad service

1

- Verksamhetsprocesserna inom social- och hälsovården förnyas
- Ändamålsenligt riktande av den bosättningsbaserade sociala tryggheten
- Ett försök med basinkomst genomförs

37 mn €

2

Hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre

- Levnadsvanor som stöder välbefinnande och hälsa möjliggörs

8 mn €

3

Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster

- Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster genomförs

40 mn €

4

Hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras

- Hemvården reformeras
- Servicestrukturen och serviceurvalet inom närstående- och familjevården reformeras

30 mn €

5

Vägar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra

- Reformen genomförs i servicesystemet och på arbetsplatserna så att partiellt arbetsföra ska kunna sysselsättas
- Bidragsfällorna i samband med invalidpension och förvärvsinkomst undanröjs

15 mn €

Spetsprojekt 1: Kundorienterad service

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä, familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Målet är klient- och patientorienterade verksamhetsprocesser som stöder egen aktivitet inom social- och hälsovården samt en ändamålsenlig social trygghet. Reformerna av verksamhetsprocesserna inom social- och hälsovården och den sociala tryggheten påbörjas. Verksamheterna kopplas ihop till klient- och patientorienterade helheter. De möjligheter som digitaliseringen erbjuder tas i bruk och byråkratin minskas. Klientens och patientens egen aktivitet stöds och det skapas möjlighet till sam användning av data.

Åtgärd 1: Verksamhetsprocesserna inom social- och hälsovården förnyas – fokus på klienten och patienten

Reformen producerar klient- och patientorienterade multiprofessionella e-tjänster med låg tröskel. Tjänsterna skräddarsys enligt klienternas och patienternas behov och färdigheter. Med hjälp av en vård- och serviceplan säkerställs rättidig och samordnad vård/service. Klienternas och patienternas erfarenheter och feedback beaktas vid utvecklandet och styrningen av tjänsterna.

Genomförandet samordnas genom ett reformprogram, som förutsätter ett brett och förvaltningsövergripande samarbete enligt den nationella servicearkitekturen. Spetsprojektet genomförs i samarbete med regeringsprogrammets digitaliseringsåtgärder.

- ❖ **Ett offentligt servicelöfte** fastställs. Författningsgrunden bereds som en del av lagen om ordnandet av social- och hälsovården 12/2016. Tidtabellen i sin helhet preciseras i takt med att beredningen framskrider.
- ❖ **En verksamhetsmodell för erfarenhetsexpertis och klienters och patienters deltagande** fastställs. Klar att tas i bruk 12/2017.
- ❖ **Nya e-tjänster för egenvård** utvecklas och tas i bruk. Klart 12/2018.
- ❖ **Försöket med servicesedlar** genomförs i större skala i enlighet med ändringarna av lagstiftningen om social- och hälsovården. En e-tjänst som möjliggör sökande och jämförelse av serviceproducenter utvecklas och informationssystemlösningar som stöder valfrihet förverkligas. Försöket utvärderas. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 2,0 miljoner euro

2017: 6,5 miljoner euro

2018: 6,5 miljoner euro

Sammanlagt: 15,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Ändamålsenligt riktande av den bosättningsbaserade sociala tryggheten

En utredning görs av kriterierna för när den bosättningsbaserade sociala tryggheten för personer som kommer till eller lämnar Finland inleds och upphör. Finlands viktigaste mål vid reformen av lagstiftningen om samordning av EU:s sociala trygghet synliggörs.

- ❖ En utredning görs om skapande av ett integrationssystem för dem som har beviljats asyl. **En regeringsproposition om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av lagen om främjande av integration** 5/2016.

En utredning av invandringens kostnader görs. Antalet personer som av olika orsaker rör sig till och från Finland och konsekvenserna för Finlands socialskyddssystem till följd av de förmåner som betalas ut utreds. En sammanfattande undersökning av de utredningar som redan gjorts om invandringen och dess kostnader utarbetas. Klart 5/2017.

Grunderna för förmåner enligt lagstiftningen om den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland, riktande av förmånerna och deras ändamålsenlighet utvärderas. Möjligheterna att gradera tillämpningen av den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland utreds. **En proposition som gäller ändringar av den bosättningsbaserade sociala tryggheten** överlämnas 10/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 1,0 miljoner euro

2017: 1,0 miljoner euro

Sammanlagt: 2,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Ett försök med basinkomst genomförs

Det prövas om en basinkomst kan minska inkomstfattigdom, marginalisering, byråkrati i samband med sociala förmåner och beskattning samt sporra till arbetande på ett sätt som är hållbart för den offentliga ekonomin.

- ❖ Utredningsprojektet om modellerna för försök med basinkomst är klart. Regeringen fastställer modellen för försöket med basinkomst som sporrar till arbetande 4/2016. RP 11/2016. **Försöket med basinkomst** upphör 12/2018. Resultaten utvärderas och beslut fattas om fortsatta åtgärder 5/2019.

Spetsprojektfinansiering

2016: 0,5 miljoner euro

2017: 9,5 miljoner euro

2018: 10,0 miljoner euro

Sammanlagt: 20,0 miljoner euro

Spetsprojekt 2:

Hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Målet är att sunda levnadsvanor, som motionerande, ska bli vanligare, och att stärka den psykiska hälsan, minska hälsoskador som orsakas av byggnader och att minska välfärds- och hälsoskillnader.

Åtgärd 1: Vardagsmiljöerna ska ändras till att möjliggöra levnadsvanor som stöder välbefinnande och hälsa

Utsatta grupperns välbefinnande och hälsa förbättras för att minska välfärds- och hälsoskillnader. Ändringen uppnås genom att påverka de centrala faktorer som har samband med välfärds- och hälsoskillnader. Faktorer som har samband med välfärd och hälsa är motion, näring, alkohol, tobak, mental hälsa samt levnadsförhållanden och socioekonomiska faktorer. För att uppnå en förändring behövs ett verkningsfullare utnyttjande av effektiv praxis, nya förhållningssätt samt stödande av människors förmåga att ta ansvar.

Förändringen genomförs i människors vardagsmiljö, som en del av tjänster och med hjälp av förvaltningsövergripande samarbete. Organisationerna, kommunerna och sakkunniginrättningarna sprider tillsammans god praxis i omfattande utsträckning. Allmänheten ges möjlighet att delta i jakten på lösningar. Ministerierna skapar bestående rutiner för förvaltningsövergripande samarbete, genom vilket främjandet av välfärd och hälsa och minskandet av ojämlikhet blir en del av verksamheten inom varje förvaltningsområde. Service- och investeringsinnovationer som sporrar till sunda val och val som skapar social välfärd ökar.

Spetsprojektet genomförs som tre projekt vars åtgärder utvärderas, och praxis som konstaterats vara effektiv tas i permanent bruk.

- ❖ I den offentliga sektorns, den privata sektorns och tredje sektorns verksamhet tas det i bruk evidensbaserade **verksamhetsmodeller som visat sig vara goda och som bättre främjar välfärden**, hälsan och förmågan att ta ansvar **inom de befolkningsgrupper som är mest utsatta**. Projekt som gäller försök inom och spridning av projektet "god praxis i permanent bruk". Klara 12/2018.
- ❖ **Projektet för friska hus i Finland** ger mer information om hälsoeffekterna, utreder och ger riktlinjer för rättidig behandling av frågor som gäller byggnaders hälsa samt informerar och utbildar om riskerna i anslutning till byggnaders hälsa och hanteringen av dessa risker. Klart 12/2018.
- ❖ **Den förvaltningsövergripande aspekten** i fråga om främjandet av hälsa och välfärd och tidigt stöd **vid beslutsfattande och beredning stärks** i samarbete med ministerierna och sakkunniginrättningarna. Modellen för förvaltningsövergripande samarbete klar och införd 6/2017.

Spetsprojektfinansiering

2016: 1,5 miljoner euro

2017: 3,5 miljoner euro

2018: 3,0 miljoner euro

Sammanlagt: 8,0 miljoner euro

Spetsprojekt 3:

Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Målet är mer barn- och familjeorienterade, förebyggande och verkningsfulla tjänster än för närvarande. Det splittrade servicesystemet för barn- och familjetjänster reformeras så att det blir mer barn- och familjeorienterat i landskapens och den nya kommunens omvärld. Det genomförs en övergripande reform där tyngdpunkten flyttas till förebyggande tjänster som är gemensamma för alla och till tidigt stöd och tidig vård. Det skapas en verksamhetskultur i beslutsfattandet och tjänsterna som stärker barnens rättigheter och kunskapsbasen.

Utgångspunkten för reformen är barns rättigheter, de olika familjeformerna, barnens och familjernas behov samt stärkande av barns, ungas och föräldrars resurser samt deltagande och kännedom om erfarenheter. Det ses till att tjänster för minderåriga asylsökande som kommit till Finland ensamma eller med sin familj ordnas smidigt.

Åtgärd 1: Ett program för utveckling av barn- och familjetjänster genomförs

Viktiga funktioner som ska samordnas är social- och hälsotjänster (SHM), fostrings-, undervisnings- och kulturtjänster samt ungdomsarbetet (UKM), invandring, asylsökande- och flyktingärenden, misshandels- och utnyttjandeärenden (IM), ärenden som gäller ungdomssysselsättningen och familjevänliga arbetsplatser, ärenden som gäller integration av invandrare (ANM), ärenden som gäller beväringstjänsten (FSM), vårdnadshavarfrågor vid skilsmässa och tjänster för ungdomar som har begått brott (JM) samt verksamheten i organisationer och församlingar som är verksamma inom dessa områden.

Utvecklingsprogrammet utgör ett kostnadseffektivt svar på barns, ungas och familjers välfärdsbehov inom ramen för de minskade offentliga anslagen. Syftet med reformen är att kostnaderna för de korrigerande tjänsterna i boksluten för 2025 ska sjunka med 10 procent i hela landet från nivån 2014. Avsikten är att ökningen av de korrigerande kostnaderna ska stoppas i boksluten för 2019. Ändringen stöds på landskapsnivå genom startbidrag och i de enskilda kommunerna genom nya servicehelheter samt pilotprojekt och försök med införande av god praxis.

Målet är att kommunerna, landskapen och statens myndighetsverksamhet i sitt beslutsfattande och sina tjänster förbinder sig till en verksamhetskultur som främjar barns rättigheter. En barnvänlig kommunal verksamhetsmodell utvecklas. För yrkesutbildade personer som arbetar med barn, unga och familjer reformeras kompetensen och arbetsredskapen så att de stöder ändringen.

Den nationella styrningen, lagstiftningen och ledningen reformeras i samarbete med de olika ministerierna och genom nätverkande så att en ändring där tyngdpunkten ligger på barns, ungas och familjers behov stöds. Samordningen utvecklas också i internationella familjerättsliga ärenden och ärenden som gäller invandring.

Lågtröskeltjänster som stöder föräldraskapet införs bl.a. med hjälp av de möjligheter som e-tjänsterna erbjuder, såsom digitala konsultations- och samarbetsformer och tjänster som produceras som närservice med hjälp av digitala metoder.

Barn beaktas i större utsträckning i tjänster för föräldrar och familjevåld förebyggs. Genom tjänster i samband med skilsmässa främjas försonligheten. En verksamhetsmodell för familjevänliga arbetsplatser tas i bruk.

Fungerande strukturer och avtalspraxis för samarbetet med barn- och familjeorganisationerna och församlingarna skapas på landskaps- och kommunnivå både inom servicehelheterna och vid samordningen av frivilligarbetet.

- ❖ Som en del av verksamhetskulturen som främjar barns rättigheter införs **en bedömning av konsekvenserna för barn och utvecklas verktyg för budgetering utifrån barns behov** och för uppföljning av barns och ungas välbefinnande och tjänsterna. Modellen för bedömning av konsekvenserna för barn och familjer och modellen för budgetering utifrån barns behov utarbetas och införs 5/2017. Modellerna sprids med hjälp av ett projekt.
- ❖ Nätverket av lågröskeltjänster byggs upp med hjälp av **en verksamhetsmodell med familjecentrum**. Klart 10/2018.
- ❖ De tjänster som kräver det allra mest krävande specialkunnandet samlas och slås samman till ett nätverk av **regionala kunskaps- och stödcentrum** som utöver det krävande klientarbetet utvecklar också konsultationsverksamheten. Klart 10/2018.
- ❖ Det skapas en modell för barn- och familjepolitiken och **nätverkande** som överskrider tjänsternas förvaltningsområden och den tas i bruk som ett samarbete mellan ministerierna. Modellerna för uppföljning av välbefinnandet och nätverkandet tas i bruk. Klart 1/2018.
- ❖ I landskapen och i de kommuner som finns inom deras område samordnas alla **tjänster för barn, ungdomar och familjer till en barn- och familjeorienterad helhet av tjänster**. Gränssnitten för social- och hälsovårdstjänsterna och kommunernas (småbarnspedagogisk verksamhet, skola, ungdomsarbete, kultur, bibliotek) tjänster beaktas särskilt. En modell för servicehelheterna skapas och tas i bruk. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 7,0 miljoner euro

2017: 17,0 miljoner euro

2018: 16,0 miljoner euro

Sammanlagt: 40,0 miljoner euro

Spetsprojekt 4:

Hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Målet är att det ska finnas jämlikare, bättre samordnade och kostnadssänkande tjänster för äldre personer och närstående- och familjevårdare än för närvarande.

Åtgärd 1: Hemvården reformeras

Service för äldre reformeras genom att en regional integrerad servicehelhet skapas och tas i bruk. Som en del av servicehelheten prövas en centraliserad klient- och servicestyrning. Verksamhetsmodellerna för hemvård utvecklas och modelleras. Vid ibruktage av verksamhetsmodellerna används både startbidrag och försöksfinansiering. Reformen och förankringen av den stöds av en struktur för styrning och genomförande på nationell och regional nivå (inkl. förändringsagenter). Resultatet är en kundorienterad, kostnadseffektiv och harmoniserad servicehelhet där service som tillhandahålls i hemmet är primär.

Genomförandet av reformen säkerställs genom förvaltningsövergripande samarbete med bl.a. MM, KM, IM, FM, ANM och UKM samt genom stark nationell styrning och kunskapsbaserat ledarskap. En omfattande kunskapsbas om utgångsläget finns tillgänglig.

- ❖ Sådana samordnade **servicehelheter för äldre** som beaktar de regionala särdragen modelleras och ibruktage av dem förankras i alla landskap med stöd av förändringsagenter under projektets gång. Klart 12/2018.
- ❖ **En modell med centraliserad klientstyrning/servicestyrning** utvecklas och **prövas**. Denna modell underlättar livet både för dem som söker råd, hjälp, stöd och service och dem som redan får råd, hjälp, stöd och service samt samordnar och gör riktandet av tjänster enligt klienternas uppskattade servicebehov smidigare. Hemvårdens innehåll utvecklas genom att evidensbaserade verksamhetsmodeller som stöder utredning av olika klientsegment tas i bruk i betydligt större utsträckning än i nuläget. Klart 12/2018.

Ibruktage av och försöken med modellen för centraliserad klientstyrning/servicestyrning och en integrerad servicehelhet för äldre utvärderas och rapporteras. Klart 12/2018. De verksamhetsmodeller för hemvård som visat sig fungera tas i bruk från och med 1/2019.

Spetsprojektfinansiering

2016: 7,8 miljoner euro

2017: 7,8 miljoner euro

2018: 7,0 miljoner euro

Sammanlagt: 22,6 miljoner euro

Åtgärd 2: Servicestrukturen och serviceurvalet inom närstående- och familjevården reformeras

I spetsprojektet skapas nya verksamhetsmodeller för närstående- och familjevård. De prioriterar stödjande av välbefinnande (jfr företagshälsovård), förberedelse och rehabilitering. Närstående- och familjevårdares välbefinnande stöds genom åtgärder som gör vårduppgiften attraktivare och gör det lättare att förena närståendevård och förvärvsarbete. Till stöd för närstående- och familjevården inrättas regionala center för närstående- och familjevård. Detta leder till att livskvaliteten för klienter i olika åldrar inom närstående- och familjevården och för dem som sköter dessa klienter behålls och att klienternas behov av institutionsvård och annan heldygnsvård minskar.

Regionala försök med verksamhetsmodellerna inleds. De tillvägagångssätt som försöken visar är effektiva ska genom stark informationsstyrning förankras i det förvaltningsövergripande samarbetet med hjälp av den regionala genomförandestrukturen (se åtgärd 1 "Hemvården reformeras").

- ❖ De verksamhetsmodeller som prioriterar stödjande av välbefinnande som stöd för närstående- och familjevården modelleras och försök med dem inleds. Försöken utvärderas och rapporteras. De verksamhetsmodeller med stöd för närstående- och familjevård som visat sig fungera tas i bruk från och med 1/2019.
- ❖ Till stöd för närstående- och familjevården inrättas regionala center för närstående- och familjevård. Centren modelleras och verksamheten inleds. Verksamheten utvärderas. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 1,7 miljoner euro

2017: 3,7 miljoner euro

2018: 2,0 miljoner euro

Sammanlagt: 7,4 miljoner euro

Spetsprojekt 5:

Vägar in i arbetslivet för partiellt arbetsföra

Social- och hälsovårdsminister Hanna Mäntylä

Målet är att i betydande utsträckning främja att partiellt arbetsföra stannar i arbetslivet och sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden.

Åtgärd 1: Reformen genomförs i servicesystemet och på arbetsplatserna så att partiellt arbetsföra ska kunna sysselsättas

Spetsprojektet ändrar de partiellt arbetsföras ställning på arbetsmarknaden. Detta uppnås genom att effektivisera verksamheten i servicesystemet så att den stöder sysselsättning av partiellt arbetsföra, förbättra kunskaperna hos yrkesutbildade personer med stöd av en omfattande utbildning som syftar till en förändring, utöka samarbetet, i omfattande grad införa modellen med samordnare av arbetsförmåga och säkerställa också de små och medelstora företagens möjligheter att utnyttja en samordnare av arbetsförmåga, utveckla verksamhetsmodeller för styrningen till vård och rehabilitering, leta efter och förankra evidensbaserade modeller för sysselsättning av partiellt arbetsföra som är arbetslösa och deras deltagande, öka företagande bland personer med funktionsnedsättning samt sänka tröskeln för rekrytering av partiellt arbetsföra.

Som en del av spetsprojektet produceras forskningsdata som utnyttjas vid jakten på praktiska goda lösningar. I spetsprojektet ingår också kommunförsök och pilotprojekt.

Till följd av spetsprojektet stärks de partiellt arbetsföras ställning på arbetsmarknaden så att de antingen stannar i arbetslivet eller sysselsätts betydligt bättre än tidigare. Detta ökar likabehandlingen av partiellt arbetsföra och deras livskvalitet samt minskar statens kostnader. Kostnaderna minskas också av en effektiv och resultatrik verksamhet inom servicesystemet. Föremål för åtgärderna i spetsprojektet är bl.a. de partiellt arbetsföra, arbetsplatserna, arbets- och näringsbyråerna, kommunerna och hälsovårdssystemet. Resultaten av projektet ska i möjligaste mån synliggöras och verksamheten ska vara regionalt jämlik.

- ❖ **Rekommendationerna enligt programmet Partiellt arbetsföra med i arbetslivet genomförs**, bl.a. modellen med samordnare av arbetsförmåga. Kunskaperna hos yrkesutbildade personer förbättras genom en landsomfattande utbildning. En webbportal för yrkesutbildade personer och partiellt arbetsföra skapas och arbetsgivarnas urval av metoder utvecklas. Klart 10/2018.
- ❖ För stöd av utnyttjande av partiellt arbetsföras existerande arbetsförmåga skapas det verksamhetsmodeller där **ansvaret för samordningen av bedömningen av arbets- och funktionsförmågan** samt styrningen till vård och rehabilitering fastställs. Klart 9/2017.
- ❖ Verksamhetsmodellerna och verksamhetskulturen reformeras så att de bättre än i nuläget stöder sysselsättningen av partiellt arbetsföra och deras delaktighet, och lagstiftningen och ansvarsfördelningen mellan olika aktörer förtydligas så att partiellt arbetsföra effektivare än tidigare får tillgång till de tjänster de behöver. I kommunerna tas det i bruk testade **modeller för sysselsättningen av arbetslösa partiellt arbetsföra och deras delaktighet**. RP 6/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 2,0 miljoner euro

2017: 7,0 miljoner euro

2018: 6,0 miljoner euro

Sammanlagt: 15,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Bidragsfällorna i samband med invalidpension och förvärvsinkomster undanröjs

Samordningen av invalidpension och förvärvsinkomster ändras så att den följer en lineär modell. Genom ändringen fås en högre arbetsinkomst, vilket ökar beloppet för den totala inkomsten. De nuvarande bidragsfällorna kan undvikas. RP 1/2019.

4. BIOEKONOMI OCH REN ENERGI

år
2025

Finland är en föregångare inom bio- och kretsloppsekonomi samt miljöteknik. Genom att ta fram, ta i bruk och exportera hållbara lösningar har vi förbättrat bytesbalansen, ökat självförsörjningsgraden, skapat nya arbetsplatser samt uppnått våra klimatmål och god ekologisk status i Östersjön.

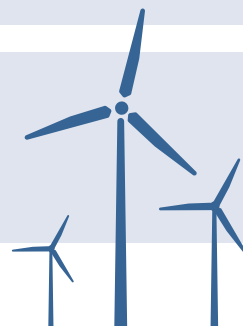
REGERINGSPERIODENS MÅL FÖR DET PRIORITERADE OMRÅDET

Finland uppnår klimatmålen för 2020 redan under valperioden. Fossil importenergi ersätts med ren och förnybar inhemsk energi.

Nya arbetsplatser har uppstått tack vare fler miljöteknikföretag, hållbar användning av naturresurser, branschövergripande företagsamhet på landsbygden och en effektiv kretsloppsekonomi, utan att man prutat på skyddet av miljön.

Den reformbromsande administrativa bördan är avsevärt lättare.

Matproduktionens lönsamhet har förbättrats och handelsbalansen har ökat med 500 miljoner euro.

SPETSPROJEKT

1

Kolfri, ren och förnybar energi på ett kostnadseffektivt sätt

- Det bereds en energi- och klimatstrategi för 2030 och en utökad användning av ren energi stöds

100 mn €

2

Fram för trä och nya skogsprodukter

- Utbudet av trä utökas och trä används på ett mångsidigare sätt
- Det utvecklas nya produkter, tjänster och affärsmodeller inom bioekonomi
- Införandet av nya innovationer inom bioekonomi påskyndas

50 mn €

3

Kretsloppsekonomi slår igenom och ren teknik tas i bruk

- Det bereds reglering och lösningar som främjar återvinning
- Återvinningen av näringsämnen utökas och åtgärderna för att skydda Östersjön och vattendragen effektiviseras
- Försöksprogram för iståndsättning av förorenade markområden och återvinning av marksubstanser
- Cleantech-lösningar påskyndas

63 mn €

4

Den finländska matproduktionen ska bli lönsam och handelsbalansen och den blå bioekonomin öka

- Den finländska matproduktionen ska bli lönsam
- Det öppnas upp nya exportmarknader för finländska livsmedel
- Med hjälp av näringar och kompetens som har samband med vattenbruk ökar den hållbara tillväxten

100 mn €

5

Naturpolitik som bygger på förtroende och rättvisa

- Natur- och rekreationsturism främjas
- En nationalpark grundas 2017 i samband med 100-årsjubileet av Finlands självständighet
- Vandrande och utrotningshotade fiskbestånd återetableras

10 mn €

Spetsprojekt 1:

Kolfri, ren och förnybar energi på ett kostnadseffektivt sätt

Näringsminister Olli Rehn, jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Målet är att andelen förnybar energi ska ökas på ett hållbart sätt så att den utgör mer än 50 procent på 2020-talet. För att detta ska bli möjligt måste utbudet av i synnerhet bioenergi och annan utsläppsfri, förnybar energi utökas.

Åtgärd 1: Det bereds en energi- och klimatstrategi som ska sträcka sig fram till 2030 och anknyttande åtgärder för att genomföra målen i regeringsprogrammet samt de förpliktelser som EU föreskriver

- ❖ Det bereds **en ny energi- och klimatstrategi fram till 2030** där energisystemet utvärderas som en helhet. I anslutning till strategin säkerställs det att målen i regeringsprogrammet, inbegripet politiska åtgärder och resursbehov, kan uppnås. Vid sidan av regeringsprogrammets mål för bioenergi utökas även andelen andra alternativa tekniker och drivkrafter, såsom elbilstekniker, på ett kostnadseffektivt sätt. Intelligent elnät och efterfrågefleksibilitet främjas. Genom strategin genomförs även förpliktelser enligt EU:s klimat- och energipaket för 2030 samt en nationell energiplan enligt energiunionens förvaltningsmodell. Klart 12/2016.
- ❖ En plan för **regeringens klimatpolitik på medellång sikt** bereds i enlighet med klimatlagen. Klart 5/2017.
- ❖ **Tilläggsatsningen på energistöd** styrs till företagens investeringar i förnybar energi samt stora demoprojekt som avser ny, ren energiteknik. Stödbeslut fattas 2016 (i huvudsak redan fattade), 2017 och 2018.
- ❖ Det skapas **ett nytt stödssystem för energi** (el och CHP). Ett utkast till regeringsproposition om ett stödssystem för förnybar energi 1/2017.
- ❖ **Användningen av förnybara bränslen i trafiken utökas.** Ett utkast till regeringsproposition om biodrivmedel för transport 4/2017 (genomförandet av det s.k. ILUC-direktivet, fas 2 i slutet av 2017).

Spetsprojektfinansiering

2016: 20,0 miljoner euro

2017: 40,0 miljoner euro

2018: 40,0 miljoner euro

Sammanlagt: 100,0 miljoner euro

Spetsprojekt 2: Fram för trä och nya skogsprodukter

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen, näringsminister Olli Rehn

Målet är att trä ska användas i större utsträckning och på ett mångsidigare sätt samtidigt som virkets förädlingsvärde ska höjas. I Finland skapas konkurrenskraftiga och hållbara bioekonomiska lösningar på globala problem samt ny affärsverksamhet, nya arbetstillfällen och export.

Åtgärd 1: Utbudet av trä utökas och trä används på ett mångsidigare sätt

Utbudet av trä utökas på ett hållbart sätt, investeringar i skogsindustrin främjas och i synnerhet utvecklandet av ny affärsverksamhet inom den mekaniska skogsindustrin och av produkter med högt förädlingsvärde påskyndas.

- ❖ **Skogsägarstrukturen utvecklas och generationsväxlingar inom skogsbruket främjas** och ett **företagaravdrag** införs inom **skogsbruket**, regeringspropositioner lämnas 9/2016, generationsväxlingar pågår och företagaravdraget införs 1/2017. En ändring i lagen om överlåtel-seskatt görs för att underlätta inledandet av verksamhet i bolagsform, RP 9/2017. En ändring i lagen om samfällda skogar görs för att underlätta bildandet av nya samfällda skogar, RP 12/2017.
- ❖ **Utnyttjandet av informationen om skogstillgångarna** effektiviseras och **de elektroniska tjänsterna** för skogsägare och aktörer utvecklas, en ändring av lagen om Finlands skogscen-trals system för skoglig information träder i kraft 1/2017. Hela projektet klart 12/2018.
- ❖ Användning av trä vid byggande främjas genom en **revidering av bestämmelserna om träbyg-gande och dess kunskapsbas**. En revidering av bestämmelserna inleddes 2/2016.
- ❖ Det ordnas en tävling om träskolor. Klart 6/2017.

Spetsprojektfinansiering

2016: 4,0 miljoner euro

2017: 5,0 miljoner euro

2018: 4,0 miljoner euro

Sammanlagt: 13,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Det utvecklas nya produkter, tjänster och affärsmodeller inom bioekonomi

- ❖ **Genomförandet av den nationella bioekonomiska strategin fortsätter**. Utvecklingen och be-hovet av en uppdatering av strategin utvärderas. Utvärdering 09/2016.
- ❖ **Offentlig forsknings- och innovationsfinansiering riktas till bioekonomisektorn**. Inom nyckel-områdena skapas det enhetligare verksamhetsmodeller som på ett effektivare sätt samman-för de offentliga finansieringsorganisationerna. Inom nyckelområdena (t.ex. nya biobränslen och bioprodukter, förnybar energi, biomaterial och biokemikalier, träbyggande och trävaruin-dustri) skapas det enhetligare verksamhetsmodeller som på ett effektivare sätt sammanför de

offentliga finansieringsorganisationerna. I utvecklingsprojekt utnyttjas även högskolornas och sektorforskningsinstitutens kunnande och infrastruktur. Klart 12/2018.

- ❖ De mest lovande resultaten av tidigare forskning (i synnerhet SHOK inom bioekonomisektorn) identifieras och tillsammans med företag och offentliga finansiärer bedöms det vilka åtgärder som behövs för att vidareutveckla dessa resultat. Detta görs med hjälp av exempelvis **Tekes finansieringsmodell Research Benefit**. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 7,0 miljoner euro

2017: 12,0 miljoner euro

2018: 13,0 miljoner euro

Sammanlagt: 32,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Införandet av nya innovationer inom bioekonomi påskyndas genom försöksprojekt och innovationsupphandling

Efterfrågan på produkter och tjänster inom bioekonomisektorn ska utökas med utnyttjande av regeringsprogrammets mål att 5 procent av all offentlig upphandling ska vara innovationsupphandling. Inledandet av försöksprojekt och investeringar påskyndas bl.a. genom utnyttjande av de finansieringsmöjligheter som Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI) erbjuder.

- ❖ Tekes och Finnvera inleder ett gemensamt **program för finansiering av pilot- och demoprojekt** som avser försöksprojekt och projekt för att ta i bruk ny teknik och nya verksamhetsmodeller särskilt **inom sektorerna för bioekonomi, miljöteknik och digitalisering**. Inleddes 3/2016.
- ❖ **De tillståndsförfaranden och andra myndighetsförfaranden som krävs för försöksprojekt inom bioekonomi görs smidigare genom utnyttjande av åtgärderna i spetsprojektet Reform**. RP om ändring av miljöskyddslagen 12/2016.
- ❖ **VTT:s Bioruukki** ska bli en internationellt sett betydelsefull forsknings- och testmiljö för bioekonomi och ny ren teknik. Den första fasen (förgasning och pyrolys) pågår, den andra fasen (biomassacentral) inleds 5/2017.
- ❖ Det genomförs **pilot-, demonstrations- och referensprojekt** i form av nyckelaktörernas (kommuner, företag, Tekes, Sitra, VTT, Syke, Luke) program och projekt. Målet är kommersialisering av nya innovationer, exportkoncept och intelligenta koldioxidsnåla, gränsöverskridande lösningar. Blir klart 12/2018 när programmet genomförts.

Spetsprojektfinansiering

2016: 3,5 milj. euro (fullmakt 5,0 miljoner euro) (VTT)

2017: 1,5 miljoner euro

2018: –

Sammanlagt: 5,0 miljoner euro

Tekes satsningar på denna åtgärd har beaktats i åtgärd 2.

Spetsprojekt 3:

Kretsloppsekonomin slår igenom och ren teknik tas i bruk

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen, näringsminister Olli Rehn

Målet är att utnyttja de växande möjligheterna med kretsloppsekonomi och ren teknik. Inhemska och utländska aktörer ska samarbeta för att främja god ekologisk status i Östersjön. Mängden näringsämnen och humus som sköljs ut i vattendragen ska bli mindre, samtidigt som självförsörjningsgraden i fråga om näringsämnen och energi inom jordbruket höjs. Affärsverksamheten inom kretsloppsekonomi och cleantech ökar och det uppstår nya arbetsplatser.

Åtgärd 1: Det bereds reglering och lösningar som främjar återvinning

- ❖ En revidering av statsrådets **förordning om återvinning av vissa avfall i markbyggnad** bereds och den innebär att tillämpningsområdet utvidgas till nya användningsändamål och typer av avfall och bedömningen av miljö kvalitetskraven reformeras. Genom förordningen förenklas tillståndsförfarandena för återvinningen. Förordningen utfärdas 3/2017.
- ❖ Det genomförs en **konsekvensbedömning av begränsningen av kommunernas ensamrätt till avfallshantering** samtidigt som det bereds **sådana ändringar av avfallslagen som behövs** utifrån de utredningar som redan gjorts. RP 12/2016.
- ❖ Som en del av beredningen av den riksomfattande avfallsplanen utreds och genomförs **åtgärder för att främja återvinning av kommunalt avfall**. Samtidigt slår man fast nationella mål och åtgärder för avfallshanteringen, förebyggandet av uppkomsten av avfall och återvinningen för åren 2017–2022 samt genomför projekt och försök för att främja kretsloppsekonomi och återvinning. SRb 12/2016
- ❖ Det görs en utredning om **vilka konsekvenser verkställandet av förbudet mot att deponera organiskt avfall på avstjälningsplatser har** och vidare om **de avfallsfraktioner som får deponeras på avstjälningsplatser samt om behovet av ytterligare bestämmelser**. På basis av utredningen görs behövliga ändringar i lagstiftningen. Utredningen blir klar 2017, lagstiftningsändringar 12/2018.
- ❖ Behovet och genomslaget av nationella bestämmelser om **när avfall upphör att vara avfall (EoW)** samt användningen och resultaten av sådana bestämmelser i vissa EU-länder utreds. På basis av utredningarna bereds det för utvalda avfallsfraktioner i prioritetsordning nationella bestämmelser om när avfall upphör att vara avfall eller andra åtgärder för att göra avfallshanteringen smidigare. Eventuella förordningar 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 0,8 miljoner euro

2017: 0,2 miljoner euro

2018: –

Sammanlagt: 1,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Återvinningen av näringsämnen utökas och åtgärderna för att skydda Östersjön och vattendragen effektiviseras

- ❖ Det genomförs ett **försöksprogram** för finansiering av produktutveckling och innovationer samt demonstrations- och referensprojekt som har att göra med **förnybar energi och återvinning av näringsämnen**. Inom programmet anvisas det riskfinansiering till jordbruk, små och medelstora företag och bearbetningsanläggningar samtidigt som industriella symbioser och innovationer som hänför sig till nya användningsmöjligheter främjas. Inleds 6/2016.
- ❖ Det inleds **1–2 pilotprojekt** där det byggs fullskaliga försöksobjekt för slam från ett avloppsreningsverk för 20 000–50 000 invånare i **syfte att separera fosfor från aska för att användas som gödselfabrikat** och förädla fosfor och kväve till gödselfabrikat från rötat slam. Klart 12/2018.
- ❖ Hästspilling borde likt spillning från andra produktionsdjur i första hand omfattas av avancerad behandling som återvinner näringsämnena i spillningen. Det inrättas ett **projekt för återvinning av näringsämnen från hästspilling, och användning av hästspilling som bränsle** möjliggörs. Inleddes 1/2016, klart 12/2018.
- ❖ För att säkerställa regeringens mål i fråga om återvinning av näringsämnen och fullt ut dra nytta av åtgärderna i programmet för utveckling av landsbygden genomförs en andra fas (2016–2019) av **projektet för återvinning av näringsämnen från jordbruk (JSM) och programmet för återvinning av näringsämnen (RAKI, MM)**. Klart 12/2018.
- ❖ Det bereds och genomförs ett nytt **åtgärdsprogram för havsvården** samt nya **regionala vattenvårdsåtgärder** där behovet av att effektivisera åtgärderna definieras. Det genomförs projekt som förbättrar vattenstatusen inom vilka man försöker hitta nya effektiva sätt att minska belastningen av näringsämnen och skadliga ämnen på vattnen. Förvaltningsplanerna och åtgärdsprogrammet för havsförvaltningen blev klara 12/2015, 1/3 av åtgärderna slutförda 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 12,0 miljoner euro

2017: 11,0 miljoner euro

2018: 11,0 miljoner euro

Sammanlagt: 34,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Försöksprogram för iståndsättning av förorenade markområden och återvinning av marksubstanser

- ❖ Ett nationellt program för **iståndsättning och försök som avser förorenade markområden** inleds för undersökning av de mest kritiska riskområdena, skydd av de grundvattenområden som är viktiga med tanke på uttaget av vatten, ökning av återvinningen av marksubstanser och påskyndande av utvecklingen av inhemsk ren teknik (hållbara saneringsmetoder). Det genomförs ett försöksprojekt som avser hantering av stenmaterial och byggande inom vilket det utvecklas och tas i bruk verksamhetsmodeller och processer för en smidig och resurseffektiv hantering av stenmaterial. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 2,3 miljoner euro

2017: 2,0 miljoner euro

2018: 0,7 miljoner euro

Sammanlagt: 5,0 miljoner euro

Åtgärd 4: Cleantech-lösningar påskyndas

Efterfrågan på produkter och tjänster som utnyttjar ren teknik ska utökas med utnyttjande av regeringsprogrammets mål att 5 procent av all offentlig upphandling ska vara innovationsupphandling. Inledandet av försöksprojekt och investeringar påskyndas bl.a. genom utnyttjande av de finansieringsmöjligheter som Europeiska fonden för strategiska investeringar (EFSI) erbjuder.

- ❖ **Genomförandet av den nationella cleantech-strategin fortsätter.** Utvecklingen och behovet av en uppdatering av strategin utvärderas. Utvärdering 09/2016.
- ❖ **Offentlig forsknings- och innovationsfinansiering ska riktas till utvecklingen av ren teknik.** Det ska också säkerställas att de mest lovande cleantech-innovationerna inom SHOK-programmen beaktas i utvecklingsåtgärderna. Klart 12/2018.
- ❖ Det nationella **programmet för materialeffektivitet** och andra offentliga utvecklingsåtgärder riktas till att förbättra samutnyttjandet av material- och råvaruströmmar inom olika branscher (s.k. industriell symbios) och skapa marknader för återvunnet material. Programmet uppdateras 12/2017.
- ❖ **Kommersialiseringen och utnyttjandet av kretsloppsekonomi och ren teknik inom gruv- och utvinningsindustrin och metallförädlingen** påskyndas bland annat med EU-finansiering från Raw Material KIC. Referensvärdena utnyttjas i exporten av varor och tjänster och de förs ut på marknaden med hjälp av tillväxtprogrammet för gruvbranschen. Tillväxtprogrammet uppdateras 12/2016.
- ❖ I samarbete med kommuner, företag och forskningsinstitutioner utvecklas återanvändning av och återvinnbarhet för produkter, återanvändning av sidoströmmar och avfall från produktion och konsumtion, materialåtvinning och annan återvinning, koldioxidsnåla trafik- och energisystem (såsom t.ex. geotermisk energi), intelligenta elnät, material- och energieffektivt infrastrukturbyggande samt hållbara boendelösningar. Dessa ska utnyttjas **för att skapa ny affärsverksamhet samt som referenser för hemmamarknaden för att främja exporten av ren teknik.** Målen för kretsloppsekonomi tas in i städernas MBT-avtal. Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 8,0 miljoner euro

2017: 8,0 miljoner euro

2018: 7,0 miljoner euro

Sammanlagt: 23,0 miljoner euro

Spetsprojekt 4:

Den finländska matproduktionen ska bli lönsam och handelsbalansen och den blå bioekonomin öka

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Målet är att förbättra lönsamheten inom jordbruket och gårdsbruksenheternas likviditet. Inga skyldigheter som ger upphov till nya kostnader ska införas under regeringsperioden. Användningen och exporten av rena, inhemska livsmedel samt av fiskbestånden och vattenresurserna ska främjas.

Åtgärd 1: Den finländska matproduktionen ska bli lönsam

För att den finländska matproduktionen ska bli lönsammare och konkurrenskraftigare krävs investeringar som förbättrar produktionsstrukturen, minskar kostnaderna samt gör det möjligt att ta i bruk ny teknik och nya processer. Investeringarna, hävstångseffekterna medräknade, främjar landsbygdens livskraft och en mångsidig företagsamhet.

Forskning och rådgivning riktas till projekt som hjälper till att minska produktionskostnaderna och utveckla processerna och miljökompetensen. De små och medelstora företagens kompetens när det gäller tillämpningen av livsmedelslagstiftningen stärks med hjälp av rådgivning och utbildning.

Den finländska matproduktionens konkurrenskraft, ansvarsmedvetenhet, marknads- och konsumentorientering samt tillräcklighet med tanke på försörjningsberedskapen utvärderas inom ramen för en redogörelse om livsmedelspolitik som lämnas till riksdagen.

- ❖ Landsbygds- och livsmedelsföretagens verksamhetsförutsättningar och konkurrenskraft påverkas **genom en avveckling av sådana normer som ger upphov till kostnader samtidigt som tillstånds- och anmälningsförfarandena förenklas och görs smidigare**. Inom jordbruks- och livsmedelssektorerna utökas den riskbaserade kontrollen och egenkontrollen. Det administrativa arbetet för både jordbrukare och aktörer minskas **genom att funktioner görs elektroniska och överlappande datainsamling reduceras**. Lagstiftningsändringarna genomförda 12/2017, klart 12/2018.
- ❖ Det anvisas **tilläggsfinansiering på 90 miljoner euro** till gårdsbrukets utvecklingsfond (**Make-ra**) för finansiering av jordbruksinvesteringar. Finansieringen ska dessutom användas till också andra sådana åtgärder som stöder regeringsprogrammets mål att matproduktionen ska bli lönsam. Genomförande 1/2016–12/2018, lagstiftningsändringar 1–4/2016.

Spetsprojektfinansiering

2016: 11,0 miljoner euro

2017: 38,0 miljoner euro

2018: 41,0 miljoner euro

Sammanlagt: 90,0 miljoner euro

Åtgärd 2: Det öppnas upp nya exportmarknader för finländska livsmedel

- ❖ Inom livsmedelssektorn **öppnas nya exportkanaler** och främjas marknadstillträdet genom en förbättring av små och medelstora företags kompetens inom export och **genom att nya projekt för marknadstillträde inleds**. Uppmärksamhet ska fästas vid de myndighetsutredningar och de myndighetskontroller som mållandet förutsätter samt de förhandlingsprocesser och kontrollförfaranden som hänför sig till exportprojekten. De exportkontrollsystem som inrättats för att trygga exporten till Ryssland och Kina togs i bruk 1/2016 (klart 12/2016). Ett projekt för rådgivning till små och medelstora företag inom livsmedelsbranschen samt förbättring av deras kompetens inom export kommer enligt uppskattning att inledas 5/2016 (klart 12/2018). Ett projekt för främjande av marknadstillträde kommer enligt uppskattning att inledas 6/2016 (projekten klara 12/2017–12/2018).
- ❖ **Statsrådets principbeslut** om gynnande av miljömässigt goda odlingsmetoder och uppfödningssystem som främjar djurens välbefinnande **i offentlig livsmedels- och mattjänstutövning**. Klart 8/2016.

Spetsprojektfinansiering

2016: 1,0 miljoner euro

2017: 2,5 miljoner euro

2018: 1,5 miljoner euro

Sammanlagt: 5,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Med hjälp av näringar och kompetens som har samband med vattenbruk (blå bioekonomi) ökar den hållbara tillväxten

- ❖ Det utarbetas **en nationell plan för utveckling av blå bioekonomi** där målen och de centrala åtgärderna för utnyttjande av hållbara tillväxtpotentialer som gäller vattendrag identifieras, med beaktande av målsättningen att vattendragens status ska vara god (bl.a. fiskbestånden, vattendragens biomassa, energi, kompetens, turism, tjänster och export). Utvecklingsplanen bereds och genomförs i ett omfattande samarbete mellan förvaltningen, företag och organisationer. Klart 6/2016.
- ❖ **De åtgärder som identifierats tidigare och som har den högsta förväntade avkastningen för företagsverksamheten** inleds. Till dessa åtgärder hör utveckling av administrativa styrmedel samt satsningar på nya innovationer som möjliggör nationell och internationell tillväxt samt åtgärder som stöder export av vattenexpertis. Lagstiftningsändringarna genomförda 12/2017, klart 12/2018.

Lagen om statsunderstöd för utvecklande av företagsverksamhet (9/2014) ändras så att den möjliggör stöd till fiskförädlingsindustrin. Klart 1/2017.

Lagen om punktskatt på elström och vissa bränslen (1260/1996) ändras så att vattenbruk hör till skatteklass II för elström. Klart 12/2017.

Spetsprojektfinansiering

2016: 2,0 miljoner euro

2017: 2,0 miljoner euro

2018: 1,0 miljoner euro

Sammanlagt: 5,0 miljoner euro

Spetsprojekt 5:

Naturpolitik som bygger på förtroende och rättvisa

Jordbruks- och miljöminister Kimmo Tiilikainen

Målet är att naturskyddet tryggas på nuvarande nivå och den lokala acceptansen för naturskyddsåtgärder utökas genom öppet samarbete och inkluderande beslutsfattande. Nationell och internationell rekreations- och naturturism främjas.

Åtgärd 1: Natur- och rekreationsturism främjas

- ❖ Hinder för tillväxt i affärsverksamheten identifieras och löses genom sektorsövergripande programsamarbete (ANM, MM, JSM). Mellanranskning när forskningsprojektet är klart 11/2017.
- ❖ Ett **internationaliseringsprogram för naturturism**, Outdoors Finland (Finpro), som drar nytta av i synnerhet digitaliseringen, inleds. Inom ramen för programmet ska företagens beredskap förbättras, tjänster utvecklas så att de motsvarar efterfrågan, färdiga paket produceras gemensamt och dessutom ska information och marknadsföring ske via flera kanaler. Fas 1 klar 12/2016, slutförs 12/2018.
- ❖ När **Forststyrelsens ägarpolitiska riktlinjer** dras upp beaktas främjandet av turistnäringen inklusive påskyndandet av investeringar (JSM). 6/2016

Åtgärd 2: En nationalpark grundas 2017 i samband med 100-årsjubileet av Finlands självständighet

Det grundas **en ny nationalpark 2017 i samband med 100-årsjubileet av Finlands självständighet**. Det har beslutats att nationalparken ska grundas i Hossa och Moilasenvaara i Suomussalmi och Julma-Ölkky i Kuusamo. I urvalsprocessen stannade man för att genom förordning av statsrådet inrätta ett naturskyddsområde på vattenområdena på och utanför Porkkala udd. RP om nationalparken 10/2016, klart 6/2017.

Spetsprojektfinansiering

2016: 2,5 miljoner euro

2017: 0,5 miljoner euro

2018: –

Sammanlagt: 3,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Vandrande och utrotningshotade fiskbestånd återetableras

Starkare fiskbestånd förbättrar förutsättningarna för hållbar turism och främjar vandringsfiskars fortplantningsmöjligheter, den biologiska mångfalden och uppnåendet av en god ekologisk status i Östersjön.

Vandringsfiskarnas naturliga reproduktionscykel återställs i de spetsobjekt (pilotobjekt) i fiskvägsstrategin som är av störst betydelse från fiskeriekonomisk synpunkt genom att det tas i bruk ny teknik och nya verksamhets sätt. De utrotningshotade fiskarterna skyddas effektivare.

- ❖ **Statsrådets förordning om nya fridlysningsbestämmelser för vandringsfiskar samt om skyldigheten att klippa bort fettfenan på laxfiskar** som planteras ut utfärdades 1/2016.
- ❖ Inom de spetsobjekt som valts på basis av **fiskvägsstrategin** planeras åtgärderna samt tidtabeller och ansvarsfördelning för åtgärderna. I åtgärderna beaktas en allsidig användning och vård av vattendragen (målen för god vattenstatus, hanteringen av riskerna för översvämningar och torka, användningen av vattendragen för rekreation och turism samt förnybar energi). Regionala samarbetsgrupper inrättas, åtgärder planeras och genomförandet av åtgärderna inleddes 5/2016.
- ❖ Det nationella **systemet för reglering av laxfisket** ses över så att det stämmer överens med **lax- och havsöringsstrategin**, klart 1/2017.

Dessutom utvecklas och införs **nya lösningar för vård av fiskbestånden i utbyggda vattendrag** i samarbete med intressentgrupper i regionerna.

Klart 12/2018.

Spetsprojektfinansiering

2016: 1,5 miljoner euro

2017: 2,5 miljoner euro

2018: 3,0 miljoner euro

Sammanlagt: 7,0 miljoner euro

5. DIGITALISERING, FÖRSÖKSVERKSAMHET OCH AVVECKLING AV NORMER

år
2025

Finland har tagit ett produktivitetssprång inom den offentliga servicen och den privata sektorn genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter och avveckla onödigt reglering och byråkrati. En snabb och smidig förnyelse av Finland stöds av en ledningskultur som grundar sig på förtroende, växelverkan och utnyttjande av försöksverksamhet.

REGERINGSPERIODENS MÅL FÖR DET PRIORITERADE OMRÅDET

Genom en målmedveten styrningsmodell har det utvecklats användarorienterade, produktivitetshöjande och resultatgivande digitala offentliga tjänster som fås från ett och samma ställe.

Det offentliga beslutsfattandet har på ett innovativt sätt möjliggjort och skapat en gynnsam miljö för digitala tjänster, för applikationer för industriella internet och för nya affärsmodeller.

Medborgarnas vardag, företagsverksamhet, jordbruk, investeringar, byggande, sund konkurrens och frivilligverksamhet har förenklats i betydande grad genom att onödigt reglering har avvecklats, den administrativa bördan har gjorts lättare och tillståndprocesser har gjorts smidigare.

Styrning och verkställighet har genomgått en djärv förnyelse genom mera kunskapsbaserat beslutsfattande och mera öppenhet samt utnyttjande av försöksverksamhet och verksamhetssätt som stöder medborgardelaktighet.

SPETSPROJEKT

Digitalisering av offentliga tjänster

1

- Det utarbetas principer för digitaliseringen som ska gälla alla offentliga tjänster
- Förvaltningens interna processer
- Verktyg och servicekoncept för informationshantering samt lag om informationshantering

100 mn €

Skapande av en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet

2

- Sakernas internet främjas
- En tillväxtmiljö för digitala tjänster inom trafiken skapas
- En datasäkerhetsstrategi utarbetas
- Utnyttjandet och utvecklandet av robotteknik utökas i Finland
- Utnyttjandet av stora datamaterial (stordata), affärsverksamhet och försök som baserar sig på persondata

Smidigare författningar

3

- Regleringen gallras, avvecklas och reformeras
- Tillstånds- och besvärprocesser görs smidigare och ett servicelöfte ges i fråga om dem
- Antalet besvär mellan myndigheterna minimeras
- Det inrättas ett organ för konsekvensbedömning av lagstiftning

Införande av en försökskultur

4

- En försökskultur införs

Bättre styrning och verkställighet

5

- Statsrådet och statsförvaltningen enhetligare
- Förnyade verksamhetssätt för styrning och verkställighet

Spetsprojekt 1: Digitalisering av offentliga tjänster

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Genom nya verksamhetssätt görs de offentliga tjänsterna användarorienterade och i första hand digitala. Detta är en av nyckelåtgärderna i produktivitetssprånget inom den offentliga förvaltningen. Digitalisering är ett genomgripande tema i regeringens strategi. Kundorienterade principer som gäller offentliga tjänster införs. Den offentliga sektorn ska automatisera och digitalisera sina verksamhetssätt.

Åtgärd 1: Det utarbetas och införs principer för digitaliseringen som ska gälla alla offentliga tjänster

- ❖ **Kundorienterade principer för digitalisering** publicerades 2/2016, digisuomi.fi. Principerna för digitalisering omsätts i praktiken och det skapas en modell till stöd för digitalisering och försöksverksamhet inom den offentliga förvaltningen 12/2016. Aktörerna inom den offentliga sektorn ska koncentrera sig på digitalisering av de tjänster som har störst genomslag. Organisationerna erbjuds anvisningar och möjlighet att utveckla sin kompetens.

Åtgärden är klar 12/2017.

Åtgärd 2: Förvaltningens interna processer digitaliseras och de tidigare processerna avvecklas

- ❖ De utvecklingsidéer som kom in genom digiutmaningen 2015 har i en tvärsektoriell digigrupp bearbetats till **förslag som är klara för finansiering**. För genomförandet av projekten finns 100 miljoner euro i spetsprojektfinansiering. Nya finansieringsbeslut om ovannämnda projekt fattas under 2016.

De projekt som ska finansieras och som godkänts före utgången av februari är följande:

- Nationella inkomstregistret (FM)
- Projekt för egenvård och digitala mervärdetjänster ODA (SHM)
- Bostadsaktieregistret (ASREK) (JSM),
- Robotiserad processautomation vid Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning (FM)

Därutöver har ministerarbetsgruppen för förnyade handlingssätt förordat följande projekt:

- Tillstånd och tillsyn (ANM),
- Kemikalietillsyn (ANM),
- Konceptet alla tjänster över en disk (FM).

Beredningen fortsätter med Utnyttjande av geografisk information vid tjänster och tillsyn (JSM), Utveckling av automatisering och rapportering inom ekonomiförvaltningen (FM och ANM), Utveckling av upphandlingsväsendet (FM/SK/Hansel), Utvidgning av användningen av elektroniska signaturer (FM), Digifabrik till stöd för försök (UKM) samt Utveckling av hanteringen av information om den byggda miljön (FM och MM).

Varje digiprojekt har en separat genomförandetidtabell.

- ❖ Statskontoret ges i uppdrag att stödja genomförandet av digiprojekten (s.k. **Digi Office**). Verksamheten inleds i maj 2016.

Åtgärdsförslagen i Statskontorets omfattande utredning "Beredd för en digispurt", som granskar digitaliseringen och ämbetsverkens produktivitetspotential, prioriteras och det görs en kostnads-nyttoanalys av dem, varefter de bästa förslagen förverkligas. De bästa förslagen kan vid behov finansieras som en del av spetsprojektfinansieringen.

- ❖ En **modell för ett försök med digitala kommuner** bereds före 12/2016. I försöket förenas regeringens spetsprojekt *Digitalisering av offentliga tjänster* och *försöksverksamhet* samt reformerna *Framtidens kommun* och *Kommunernas utgifter minskas genom färre uppgifter och skyldigheter* så att de i utvidgad form täcker hela den offentliga sektorns utgifter.

Automatiseringen och digitaliseringen av förvaltningsområdenas och kommunernas interna processer finansieras med omkostnadsanslag. För digitalisering av kompetens och utbildning reserveras separat finansiering inom satsningarna på det prioritetsområdet, vilket innebär att förslaget till satsningar inom detta spetsprojekt inte innefattar förslag som gäller digitalisering av kompetens och utbildning. Förslagen till satsningar innefattar inte heller ändringar i datasystemen till följd av social- och hälsovårdsreformen.

Spetsprojektfinansiering

2016: 30,5 miljoner euro

2017: 34,5 miljoner euro

2018: 35,0 miljoner euro

Sammanlagt: 100,0 miljoner euro

Åtgärd 3: Verktyg och servicekoncept för informationshantering samt lag om informationshantering

- ❖ Det skapas gemensamma **verktyg och ett servicekoncept som förbättrar informationshanteringen** för kundorienterat utnyttjande av de viktigaste datalagren. Dessutom utvecklas nya öppna gränssnitt som använder den nationella servicearkitekturen. Förvaltningen av central information inom den offentliga förvaltningen förbättras och delningen av öppen information ökas. Kunskapsledning prövas och i enlighet med det koncept som utarbetats i Kommuninformationsprogrammet ska processerna och förfarandena för hanteringen av ekonomisk information förenhetligas för att förbättra kunskapsbasen för planeringen och styrningen av de offentliga finanserna. En informationshanteringsmodell planerad 12/2016, genomförande 12/2017 och ibruktage under 2018.
- ❖ En proposition med förslag till **lag som gäller informationshantering** bereds (FM/OffICT svarar för beredningen). I den nya lagen ska det i överensstämmelse med de allmänna bestämmelserna i olika lagar föreskrivas om hantering av, offentlighet för samt användning och arkivering av information. Genom bestämmelserna i den nya lagen som gäller informationshantering säkerställs en enhetlig verksamhetsmodell för informationshantering, utnyttjande av data-lager och medborgarnas rättigheter, och möjliggörs digitalisering av offentliga tjänster. Lags-tiftningsändringarna överlämnas till riksdagen 3/2017 och lagstiftningen träder i kraft 3/2018.

Spetsprojekt 2:

Skapande av en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet

Kommunikationsminister Anne Berner

Målet är att skapa en gynnsam miljö för digitala tjänster och för nya affärsmodeller. I spetsprojektet skapas en lagstiftningsmiljö och annan verksamhetsmiljö som stöder uppkomsten av innovationer och tjänster. Stordata och robotisering utnyttjas för att skapa ny affärsverksamhet och nya verksamhetssätt. Dataskyddet och möjligheter som ökar dess konkurrensfördelar säkerställs.

Åtgärd 1: Sakernas internet främjas

- ❖ Den digitala infrastrukturen utvecklas genom att man satsar på femte generationens **trådlösa kommunikationssystem** och på mycket snabba, säkra **datakommunikationsförbindelser** med hög kapacitet och därmed skapar en miljö för digitala serviceplattformar och ekosystem. En schemalagd handlingsplan för Finlands bredbandspolitik fram till 2025 slås fast. Som en del av programmet görs försök och beaktas framtida behov av bland annat intelligent trafik. Existerande och nya FUI-program används till utvecklande av digitala tjänster, affärsverksamhetsmodeller och värdenätverk. Det bedöms hur EU:s tillväxtfond kan utnyttjas för att finansiera plattforms- och bredbandsprojekt.

En handlingsplan för bredband är klar 06/2016.

Spetsprojekt 1 inom området för sysselsättning och konkurrenskraft (Konkurrenskraften stärks genom förbättrade förutsättningar för näringsliv och företagande) inbegriper en ny åtgärd för att skapa en vägkarta för digital affärsverksamhet i syfte att skapa ny slags företagsverksamhet för plattformsekonomin.

Åtgärd 2: En tillväxtmiljö för digitala tjänster inom trafiken skapas

- ❖ **Hinder för marknadstillträde undanröjs och utbudet av nya servicekoncept** som baserar sig på digital information **möjliggörs**. Användarnas behov beaktas genom att det i den utsträckning som behövs utfärdas bestämmelser om tjänsternas tillgänglighet och användarvänlighet. Nya innovationer och automation möjliggörs. Trafikregleringen sammanställs till en enhetlig transportbalk och förutsättningar skapas för att öppna järnvägstrafiken för konkurrens. Åtgärder som minskar det eftersatta underhållet slås fast. Trafiklabbet etableras som ett forum för främjande av försöksprojekt, och försöksprojekten "trafik som service" och "smart countryside" inleds i skärgården.

Trafikbalkens första fas 06/2016, andra fas 2017 och tredje fas 2018. Försöken inleds under 2016.

Åtgärd 3: En datasäkerhetsstrategi som ökar förtroendet för internet och digitala verksamhets-sätt utarbetas

- ❖ Genom strategin ingriper man i företeelser som påverkar tillförlitligheten negativt, såsom kränkningar av datasäkerheten och integritetsskyddet i nätverk samt ökar utbudet och användningen av kommersiella metoder för kryptering och skydd av data. Man förbättrar dessutom säkerhetsegenskaperna för viktiga informations- och kommunikationstekniska tillgångar, såsom kompatibilitet, transparens och verifierbarhet. Med hjälp av strategin stärker man förmågan att observera och utreda avvikelser i datasäkerheten och lockar företag som erbjuder datasäkerhetskompetens och datasäkerhetstjänster som är avgörande med tanke på våra företag att etablera sig i Finland. De lagstiftningsändringar som EU:s direktiv om nät- och informationssäkerhet förutsätter genomförs och samtidigt beaktar man de nationella författningarnas inverkan på medborgarnas och företagets möjligheter att tryggt och med beaktande av riskerna med databehandling utnyttja affärsverksamhetsmodellerna och de tjänster som informationstekniken möjliggör.

Kommunikationsministeriet antog **datasäkerhetsstrategin** 10.3.2016 och har börjat genomföra den. De **lagstiftningsändringar** som föranleds av EU:s direktiv om nät- och informationssäkerhet genomförs i den nationella lagstiftningen (RP 11/2017).

Åtgärd 4: Utnyttjandet och utvecklandet av robotteknik utökas i Finland

- ❖ Kompetens lockas till Finland genom en försöksvänlig miljö. Den offentliga förvaltningen har till uppgift att säkerställa en liberal lagstiftning och rikta existerande finansiering till innovationer som stöder företags inträde på marknaden. Samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn intensifieras. Relevanta åtgärder som främjar utvecklingen identifieras inom alla förvaltningsområden. **Riktlinjer för främjande av robotisering och automatisering** i Finland godkänns och de centrala förvaltningsområdena gör upp planer för främjande av automatisering och robotisering. I anknäytning till dessa kartlägger man de nationella behoven av kunskande och möjligheterna till försök inom olika förvaltningsområden liksom identifierar eventuella lagstiftningshinder.

Riktlinjer för främjande av robotisering 05/2016. En utredning om kunnandet i fråga om robotisering inleds 05/2016. Färdplaner för förvaltningsområdet görs upp 12/06. Framskridandet, marknadsläget, utveckling och verkningar ses över 12/2017.

Åtgärd 5: Utnyttjande av stora datamaterial (stordata) och affärsverksamhet som baserar sig på stordata ökas i Finland och försök som baserar sig på s.k. persondata inleds

Vid utnyttjande av personuppgifter ska utgångspunkten vara nyttan för medborgarna, samtycke till hantering av egna uppgifter samt respekt för integritetsskyddet. Genom att i samarbete förbättra förtroendet för integritetsskyddet kan man främja medborgarnas och företagens vilja att ge sina egna uppgifter till andra företag som drivfjädrar för en ny form av affärsverksamhet och tjänster. Genom att effektivare och på ett mer förståeligt sätt möjliggöra givande av samtycke till användning av personuppgifter kan en ny affärsverksamhet skapas.

- ❖ **Onödiga hinder och flaskhalsar i anslutning till utnyttjande och delning av data ska identifieras och undanröjas.** Staten stöder utvecklingen genom att bedöma aktualiteten för den reglering som möjliggör affärsverksamheten och alternativa styrmedel och genom att stödja uppkomsten av god praxis samt med hjälp av bl.a. pilotprojekt. Användningen av avidentifierade uppgifter underlättas genom att lagstiftningen utvecklas.

En verkställighetsplan som baserar sig på nätverkssamarbete har utarbetats 10/2015. Principiella riktlinjer 4/2016, ekonomisk och juridisk utredning om dataanvändningen i företag 4/2016 och lagstiftningsändringar genomförs 2016 (bl.a. regeringens proposition om en ändring av regleringen av radiokommunikationens konfidentialitet i fråga om avidentifierade förmedlingsuppgifter i radiokommunikation). Åtgärderna uppdateras och inriktas under 2017. Åtgärderna blir klara 1/2018 och utvärderas i början av 2018.

Spetsprojekt 3: Smidigare författningar

Kommunikationsminister Anne Berner

Målet är en möjliggörande reglering, att avveckla onödiga normer och att den administrativa bördan ska bli lättare. Medborgarnas vardag underlättas, konkurrenskraften förbättras, tillträde till marknaden och digitalisering främjas.

Åtgärd 1: Författningar gallras, onödig reglering avvecklas och behövliga författningar reformeras. Åtgärd 1 vidtas inom ministerierna (enligt ansvarsområde) under ledning av den ansvariga ministern

- ❖ Gallringen och avvecklingen av normer samordnas via en förvaltningsövergripande arbetsgrupp för smidigare författningar. Det skapas kriterier för mätning av resultaten av avvecklingen av normer. De behövliga **lagstiftningsändringarna för avveckling av normer** genomförs snabbt och systematiskt.

Lagstiftningsändringarna och deras verkningar rapporteras 6/2016 och därefter med ett halvt års mellanrum så att de slutliga resultaten och ändringarna är klara 12/2018.

Åtgärd 2: Tillstånds- och besvärprocesser görs smidigare och ett servicelöfte ges i fråga om dem

- ❖ Myndigheternas **servicelöfte i fråga om tillstånds- och besvärprocesser** ges och genomförs i ämbetsverkens resultatstyrning. I arbetsgruppen för smidigare författningar bereds ett utkast till servicelöfte i april 2016 och ministergruppen drar upp riktlinjer för servicelöftets innehåll, klart 6/2016. Tillstånds- och besvärprocesserna reformeras och elektroniska tjänster som gäller dem utvecklas. En övergång till ett anmälningsförfarande främjas. Resultaten rapporteras med ett halvt års mellanrum från 6/2016. Klart 12/2018.

Åtgärd 3: Antalet besvär mellan myndigheterna minimeras, t.ex. genom ett förfarande med förhandsförhandlingar

- ❖ Som en del av gallringen och avvecklingen av författningar genomförs en systematisk **genomgång av besvärprocesserna** och görs behövliga lagstiftningsändringar. Lagstiftningsändringarna genomförs från 6/2016 så, att ändringarna är i kraft 12/2018. Resultaten rapporteras med ett halvt års mellanrum från 6/2016 samtidigt som åtgärderna 1–2.

Åtgärd 4: Det inrättas ett organ för konsekvensbedömning av lagstiftning som har till uppgift att säkerställa kvaliteten på konsekvensbedömningarna av lagstiftningen

- ❖ Tyngdpunkten i verksamheten inom **organet för konsekvensbedömning** ligger på att bedöma i synnerhet de ekonomiska konsekvenserna inklusive konsekvenserna för människors och företags verksamhet (administrativ börda) samt konsekvenserna för kommunernas uppgifter och skyldigheter.

Verksamheten vid organet för konsekvensbedömning baserar sig på sakkunskap, obundenhet, oavhängighet och varaktighet. Som stöd för bedömningsorganets verksamhet inrättas det för berednings- och föredragningsuppgifter ett sekretariat som är förtroget med lagberedning och konsekvensbedömningar. En av uppgifterna som organet för konsekvensbedömningar har är att hjälpa regeringen att fastställa egna mätkriterier (indikatorer, se åtgärd 1) för mätning och uppföljning av de ekonomiska konsekvenserna i anslutning till att författningarna görs smidigare och normerna gallras eller avvecklas. Statsrådets förordning om rådet för bedömning av lagstiftningen trädde i kraft den 1 februari 2016. Sammansättningen i bedömningsrådet fastställs, ett sekretariat utnämns och verksamheten inleds senast 4/2016.

Spetsprojekt 4: Införande av en försökskultur

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Genom försöksverksamhet eftersträvas innovativa lösningar, utvecklas bättre tjänster, främjas egen aktivitet och företagsamhet samt stärks det regionala och lokala beslutsfattandet och samarbetet med utnyttjande av verksamhetssätt som utgår från medborgarna.

Åtgärd 1: En försökskultur införs

För att stärka försökskulturen ökas viljan att inleda försöksverksamhet samt kompetensen i anslutning till försök. I försöksverksamheten ingår ett försöksprogram samt ändringar som ska göras i rättsgrunden för att möjliggöra försöken.

Försöksprogrammet fungerar på tre nivåer: 1) strategiskt (såsom försök som tagits in i regeringsprogrammet: basinkomsten, språkstudier, systemet med servicesedlar, serviceinitiativet och försöket med frikommuner), 2) kluster för försöksverksamhet/partner (sådan försöksverksamhet som främjar målen för regeringsprogrammet och där statsrådets stöd behövs, men som genomförs i kommunerna, landskapen, på organisationsfältet och bland aktörerna inom näringslivet) och 3) på gräsrotsnivå (det civila samhället).

Programmet i tre nivåer genomförs genom paraplyprincipen där aktörerna är självständiga, men erbjuds vissa gemensamma stödåtgärder, såsom "försöksfunktionens tjänster", en referensgrupp, utvecklande av kompetens samt informationsförmedling. En funktion som stöder och hjälper försöksverksamheten inledde sin verksamhet vid Statsrådets kansli i början av 2016.

Strategiska försök

- Innehållet i basinkomstförsöket bereds under 2016 och försöket genomförs under åren 2017–2018.
- Försöken med språk genomförs från höstterminen 2016.
- Syftet är att i samband med social- och hälsovårdsreformen genomföra försök med valfrihet 2017.
- Ett delområde i reformen för att minska kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter är försök med frikommuner, som består av två olika typer av försök. Först bereds en modell för ett försök med digitala kommuner före 12/2016 som en del av spetsprojektet Digitalisering av offentliga tjänster. Åren 2017–2018 genomförs dessutom kundorienterade regionala försök med sysselsättningstjänster som en del av spetsprojektet Arbetskraftsförvaltningen reformeras så att den stöder sysselsättningen.

Sammanlagt cirka 100 försök som anknyter till regeringens strategiska tyngdpunkter pågår eller bereds inom olika förvaltningsområden (www.kokeilevasuomi.fi).

- ❖ Försöksverksamheten underlättas **genom att hinder för försöksverksamheten undanröjs bl.a. i rättsgrunden**. För beredningen av de lagstiftningsändringar som ska göras för att möjliggöra försök skapas principer, som syftar till att försnabba och underlätta genomförandet av försöken. Lagstiftningsändringar och regeringens helhetsbedömning 6/2017.

- ❖ En **parlamentarisk förhandlingsdelegation** tillsattes 2015 för att främja försöksverksamheten. Offentlig upphandling används som ett aktivt hjälpmedel för försöksverksamheten och reformerna.
- ❖ Utifrån **försöksfondsutredningen** fattas beslut om principer och praktiska åtgärder för att erbjuda försöken finansiellt stöd. Utredningen om en försöksfond blev klar 3/2016. Utifrån den fattas beslut om principer och praktiska åtgärder för att erbjuda försöken finansiellt stöd.

Åtgärden är klar 12/2018.

Spetsprojekt 5: Bättre styrning och verkställighet

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Statsrådets och statsförvaltningens styrningsprocesser samordnas med det strategiska regeringsarbetet. Man stärker kunskapsbaserad styrning och verkställighet som överskrider förvaltningsområdena.

Åtgärd 1: Statsrådet och statsförvaltningen enhetligare

- ❖ Det görs en **utredning av hur modellen med ett enhetligt statsråd skulle fungera** i Finland (jfr med den modell som används i Sverige där departementen bildar ett enda kansli). Som en del av utredningen granskas också en reformering av kommittéarbetet i samband med beredningen av omfattande lagstiftningsprojekt. Klart 12/2016.
- ❖ **Ledningssystemen vid ministerierna** reformeras i syfte att klargöra och förenhetliga ledningsmodellerna och ledningsförfarandena så, att det tvärssektoriella perspektivet och regeringens och ministeriernas verkställande förmåga stärks. Förslagen till reformering av ledningssystemen vid ministerierna klara 12/2016. Reformerna genomförs i ministerierna före 12/2017.
- ❖ Den verkställande förmågan i en enhetlig statsförvaltning stärks genom att man utreder de operativa förutsättningarna för koncernmässig verksamhet. Statskontorets utredning om strategisk personalledning (**HR-ledning**) klar 10/2016. I utredningen granskas koncernmässig verksamhet inom statsförvaltningen, HR-processer, reformering av rekryteringskulturen och förbättring av skickligheten i fråga om digitalisering genom utbildning. Med stöd av utredningen fattas beslut om att eventuellt inrätta en uppgift som HR-direktör inom staten.

Åtgärd 2: Förnyade verksamhetsätt för ledning och verkställighet

Statsanställda – med den högsta ledningen i spetsen – förbinder sig att förnya verksamhetsätten. Ett särskilt prioriteringsområde är digitaliseringen. Det genomförs försök med ledningskoncept som samtidigt förbättrar kundtillfredsställelsen och resurseffektiviteten. Genom försöken eftersträvas goda förfaranden som kan utnyttjas i så hög grad som möjligt.

- ❖ I alla ministerier används 2017 **ledningsavtal** som främjar moderniseringen av statsförvaltningen för högsta ledningen inklusive kanslicheferna.
- ❖ **Ämbetsverkens servicelöfte** ingår som en del av deras resultatstyrning från 2017. I spetsprojektet genomförs dessutom en mängd andra reformer såsom försök vid ämbetsverken inom processen "Arbete 2.0" (startar våren 2016).

6. REFORMER

REGERINGSPERIODENS MÅL

Regeringen stärker den offentliga ekonomins hållbarhet genom de strukturreformer som beskrivs nedan. Målet med de planerade lösningarna är ekonomiska effekter på minst 4 miljarder euro. Innan lagförslag lämnas och verkställs ska de eftersträlvade effekterna på hållbarhetsunderskottet bedömas.

effekter
på minst
4 md €

REFORMER

1

Social- och hälsovårdsreformen

- Omstruktureringen av den offentliga social- och hälsovården
- Större valfrihet och förenkling av systemet med flera finansieringskanaler

2

Minskning av kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter

- Kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter minskas

3

Framtidens kommun

- Kommunens roll och uppgifter samt nya tillvägagångssätt
- Reform av statsandelssystemet för basservice

4

Landskapsreformen

- Landskapsreformen

5

Reformen av centralförvaltningen

- Reformen av centralförvaltningen

Reform 1: Social- och hälsovårdsreformen

Familje- och omsorgsminister Juha Rehula

Målet är att i självstyrelseområden som är större än en kommun samla organiseringsansvaret för de offentliga social- och hälsovårdstjänsterna (landskap). Under reformen genomförs en horisontell och vertikal integration av tjänster. Målet är en smidig helhet av servicekedjor som är viktig för människors välbefinnande och hälsa. Genom reformen minskas välfärds- och hälsoskillnaderna hos befolkningen och erhålls kontroll över verksamhetskostnaderna.

Åtgärd 1: Omstruktureringen av den offentliga social- och hälsovården

- ❖ Den **social- och hälsovård som kommunerna** för närvarande **är skyldiga att ordna överförs genom reformen till självstyrelseområden som är större än en kommun** och kallas landskap.

Reformen genomförs genom att det inrättas 18 landskap, vars fullmäktige väljs genom direkta val. Varje landskap har ansvar för att ordna social- och hälsovård. Social- och hälsovårdstjänsterna koncentreras till nödvändiga helheter också till övriga delar. Landskapen har förutom social- och hälsovårdstjänster även andra uppgifter.

Landskapen fattar själva beslut om produktionen av de tjänster som de är skyldiga att ordna. Tjänsterna kan produceras som egen verksamhet och genom att skaffa dem av aktörer inom den privata sektorn och tredje sektorn. Vid tillhandahållandet av tjänsterna utnyttjas de möjligheter som IKT och digitaliseringen erbjuder. Åtminstone till en början ansvarar staten för landskapens finansiering, men möjligheterna till egen partiell beskattningsrätt för landskapen utreds också.

Reformen förutsätter att en ny lag om ordnandet av social- och hälsovården stiftas liksom en separat införelag för genomförande av den. För inrättande av landskapen stiftas en landskapslag. Dessutom kräver reformen ändringar i lagen om statsandelar till kommunerna och i bestämmelserna om beskattningen. Reformen kräver också ändringar i tiotal lagar.

Målet för reformen av servicestrukturen inom social- och hälsovården är att minska skillnaderna i människors välfärd och hälsa och att kontrollera kostnaderna. Målet är en smidig helhet av servicekedjor som är viktig för människors välbefinnande och hälsa och en mer fungerande basservice. Dessutom stärks tillhandahållarnas bärkraft. Detta har en betydande effekt på hållbarhetsunderskottet i de offentliga finanserna.

Den regeringsproposition som ska utarbetas i syfte att genomföra reformen sänds på remiss sommaren 2016 och lämnas till riksdagen i slutet av 2016. Ansvar för organiseringen av social- och hälsovården övergår på landskapen den 1 januari 2019.

Åtgärd 2: Utvidgning av valfriheten och förenkling av systemet med flera finansieringskanaler

- ❖ Vid sidan av reformen av ordnandet av social- och hälsovården **utvidgas också valfriheten i social- och hälsovårdstjänsterna och reformeras systemet med flera finansieringskanaler för tjänsterna.**

Valfriheten utvidgas så att serviceanvändaren kan välja mellan serviceproducenter inom den offentliga sektorn, den privata sektorn och tredje sektorn. Valfriheten utvidgas primärt på basnivå och i tillämpliga delar i tjänster på specialnivå. I dagens läge finns det flera finansieringskanaler för social- och hälsovårdstjänsterna och finansieringen både samlas in för och inriktas på olika tjänster via flera olika kanaler. Målet är att bereda en modell där systemet med flera finansieringskanaler kan förenklas och en så kallad skadlig suboptimering kan förebyggas. Utredningsgruppens rapport om utvidgningen av valfriheten och förenklingen av finansieringen blir färdig den 30 maj 2016.

Satsningar

När reformen genomförs övergår ansvaret för att ordna social- och hälsovårdstjänster på landskapen. Kommunernas finansieringsansvar för social- och hälsovårdstjänsterna upphör i samband med att organiseringsansvaret upphör. Därför har kommunerna inte heller finansieringsansvar för genomförandet av reformen. Beredningen och genomförandet av reformen finansieras av statens medel.

Vid social- och hälsovårdsministeriet och finansministeriet kräver beredningen på grund av dess omfattning tillräckliga tilläggsresurser. Dessutom behövs särskilda utredningar, som skaffas utanför ministerierna.

I landskapen bildas en organisation som bereder genomförandet. För att organiseringsansvaret ska kunna överföras måste exempelvis överföringen av personalen, egendomsarrangemangen, informationssystemens kompatibilitet samt omorganisationen av serviceavtal och andra avtal ombestyras. Under den första perioden genomförs landskapsförvaltningen genom val eller på något annat lämpligt sätt.

Vid genomförandet av reformen säkerställs samordningen av IKT, digitalisering och god praxis.

Projektkostnaderna för det ovannämnda utreds och beslutas separat när beredningen framskrider.

Reform 2:

Minskning av kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Målet är att minska kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter med sammanlagt 1 miljard euro.

Åtgärd 1: Minskning av kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns utgifter

- ❖ **Åtgärdsprogrammet för att minska kommunernas uppgifter och skyldigheter** antogs 2/2016. En helhetsbild av de planerliga sparberäkningarna samt färdiga sparberäkningar 4/2016. Ministerierna bereder regeringens propositioner, som behandlas av riksdagen så att de i enlighet med den plan som gjorts upp i fas 2 träder i kraft från fall till fall (2016–2018).

Åtgärdsprogrammet innehåller bl.a. följande åtgärder:

- De skyldigheter som styr kommunernas uppgifter minskas och görs mer flexibla.
 - Det skapas förutsättningar för en mer flexibel och tvärspektoriell verksamhet och fastställs de servicehelheter där hinder eller osmidighet orsakad av sektorisering undanröjs.
 - Principerna för regleringspolitiken och styrningen av kommunernas uppgifter reformeras.
 - Möjligheterna för ökade avgiftsintäkter i kommunerna förbättras.
 - De offentligt stödda persontransporterna reformeras.
 - Det skapas mätkriterier för produktionskostnaderna inom kommunerna och inrättas ett system för att samla in servicespecifika kommundata.
-
- ❖ I enlighet med ett beslut som finanspolitiska ministerutskottet fattat den 16 februari 2016 **utvärderas hur samtliga spetsprojekt och reformer stärker de offentliga finanserna som helhet** samt hur digitaliseringen kan utnyttjas fullt ut i den offentliga förvaltningen. Dessutom kan finansministeriet ytterligare utvärdera också andra än ovan anförda teman, t.ex. kostnadseffektiviteten i offentligt byggande måste granskas närmare. Kostnadsnyttan av spetsprojekten och reformerna utvärderas 6/2016. Nödvändiga beslut fattas under regeringens ramförhandlingar 3/2017.
-
- ❖ Kommunförsök inleds och försöksverksamheten förs framåt. **Processer och nya verksamhetsformer som främjar försökskulturen i kommunerna initieras.** Ett försök med digitala kommuner initieras. Behovet av en regeringsproposition som gäller försöket med frikommuner utreds. Åtgärderna vidtas under 2016.

Reform 3: Framtidens kommun

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Målet är att fastställa kommunernas roll, ställning och uppgifter samt förhållande till de nya landskapen. Målet är också att reformera statsandelssystemet för basservice.

Åtgärd 1: Kommunens roll och uppgifter samt nya tillvägagångssätt

Utifrån det parlamentariska arbetet definieras en vision för framtidens kommun 2030 och bereds en grundutredning om den framtida kommunens roll, ställning och uppgifter när landskapen inrättas. Fokus ligger på kommunens roll i egenskap av främjare av välfärden, livskraften, företagsamheten och sysselsättningen samt på kommun demokratin. Nödvändiga lagstiftningsändringar och behov av förändringar i kommunpolitiken på lång sikt kartläggs.

- ❖ En parlamentarisk arbetsgrupp tillsattes 12/2015. Vid behov inleds förutredningar. Den parlamentariska arbetsgruppens preliminära riktlinjer för en vision för framtidens kommun samt en lägesrapport om kommunens roll med hänsyn till livskraft, företagsamhet och sysselsättning samt främjande av välfärd och hälsa. Utlåtande om lägesrapporten begärs sedan den blivit klar. Lägesrapporten och preliminära riktlinjer klara 12/2016.

Utredning och **riktlinjer för den framtida kommunens roll, ställning och uppgifter** samt vision med kartläggningar av nödvändiga lagstiftningsändringar och behov av förändringar i kommunpolitiken på lång sikt. Regeringens riktlinje 6/2017.

Lagstiftningsändringar bereds enligt regeringens riktlinjer. Regeringspropositioner till riksdagen 04/2018. Lagstiftningsändringar i kraft 01/2019.

Förändringsstödprogrammet för kommunernas del. Syftet är att uppmuntra kommunerna att hitta en ny roll i den förändrade omvärlden. Beredningen och verkställigheten slutförs 03/2019.

Åtgärd 2: Reform av statsandelssystemet för basservice

- ❖ I och med ändringen av kommunens roll och uppgifter granskas och **reformerades det gällande statsandelssystemet för basservice**. RP med förslag till lag om statsandelar för den basservice som kommunerna ska ansvara för lämnas till riksdagen samordnad med tidsplanen för beredningen av landskapsreformen så, att statsandelssystemet är i kraft den 1 januari 2019. De ekonomiska effekterna av landskapsreformen för kommunerna presenteras som en del av finansieringsmodellen för landskapen.

Reform 4: Landskapsreformen

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Målet är att samordna statens regionförvaltning och landskapsförvaltningen och att förenkla organiseringen av den offentliga regionförvaltningen (staten, regionerna och kommunerna).

Åtgärd 1: Landskapsreformen

Ett separat beslut som förenklar organiseringen av den offentliga regionförvaltningen (staten, regionerna, kommunerna) har fattats om samordningen av statens regionförvaltning och landskapsförvaltningen. Den primära lösningen innebär att verksamheten koncentreras till tydliga självstyrelseområden vad beträffar uppgifter och befogenheter. Ett projekt som bereder landskapsreformen upprättas.

Föremål för reformen är organiseringsmodellerna samt uppgiftsfördelningen mellan landskapen, statens central- och regionalförvaltning samt kommunerna. Av de nuvarande regionförvaltningsverken skapas en myndighet med nationell behörighet som verkar i regionala enheter/avdelningar.

- ❖ Regeringen drog upp riktlinjer för de uppgifter som ska överföras till landskapen den 5 april 2016. Målet är en klar uppgiftsfördelning i enlighet med riktlinjerna.
- ❖ **Landskapslagen** på remiss sommaren 2016. Regeringens proposition med förslag till landskapslag lämnas 11/2016. Lagstiftning som gäller uppgiftsöverföringar bereds under 2017. Landskapen inleder sin verksamhet 01/2019.

Reform 5:

Reformen av centralförvaltningen

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen

Målet är en centralförvaltning vars struktur, styrning och ledningssystem är tydliga, som har förmågan till förändring och riskhantering och vars tjänster är kundorienterade och först och främst elektroniska. Hanteringen av helheten är förvaltningsövergripande.

Åtgärd 1: Reformen av centralförvaltningen

I enlighet med regeringsprogrammet fortsätter reformen av ämbetsstrukturen inom centralförvaltningen omedelbart. Reformen av centralförvaltningen stöder sig på följande utvecklingsprinciper som börjat tillämpas i projektet för att reformera centralförvaltningen (Kehu) och i Virsu-projektet:

1. en tydlig struktur och ledning,
2. rikstäckande befogenheter,
3. kundaspekten,
4. e-tjänster,
5. förmågan till förändring och riskhantering,
6. den offentliga förvaltningens samarbete inom kundservice.

I reformen läggs särskild vikt vid att förtydliga ledningssystemet och att hantera reformen på ett förvaltningsövergripande sätt. Regeringen iakttar god personalpolitik vid genomförandet av reformen.

- ❖ Finansministeriet tillsätter **ett projekt för att reformera centralförvaltningen 10/2016**. Lagsiftningen träder i kraft senast 01/2019.

7 REGERINGENS VIKTIGASTE GRUNDLÄGGANDE PROJEKT

Projekt 1: Utrikes- och säkerhetspolitisk redogörelse

- Inleds i början av hösten 2015, klar 6/2016.

Projekt 2: Nationell plan för handlingsprogrammet för internationell hållbar utveckling

- Klar vid utgången av 2016

Projekt 3: Finlands utvecklingspolitiska riktlinjer, inklusive målsättningarnas beröringspunkter med det globala programmet för hållbar utveckling

- Antogs den 4 februari 2016.

Projekt 4: Försvarsredogörelsen

- Inleds i början av hösten 2015, klar under våren 2017.

Projekt 5: Försvarsmaktens projekt för utvecklande av den strategiska kapaciteten genomförs

- Projektet för ersättande av marinens stridsfartyg: inleds 2015, anbud begärs 2016 och investeringsbeslutet fattas 2019.
- Projektet för ersättande av Hornetplanens kapacitet: inleds 2015 och anbud begärs 2018. Investeringsbeslutet fattas under nästa regeringsperiod 2021.

Projekt 6: Uppdatering av Finlands arktiska strategi

- Inleds 10/2015, klar våren 6/2016.

Projekt 7: Cybersäkerhet som tryggar medborgarnas vardag och företagstillväxten

- Det görs en utredning och utarbetas lagstiftning om cybersäkerhet (inleds 2015).

Projekt 8: Skapande av en rättsgrund för befogenheter att bedriva underrättelse som riktas mot utlandet och datatrafiken

- Inleds 10/2015, klar 6/2016.

Projekt 9: Genomförandet av reformprogrammet för rättsvården, bl.a. strukturreformen av tingsrätterna, sammanslagningen av högsta domstolarna, inrättandet av ett domstolsverk

- Genomförandet av programmet har inletts 2013. Största delen av de projekt som programmet omfattar är redan under beredning och en del har redan verkställts. Klart 2025.

Projekt 10: Regeringens framtidsredogörelse

- Inleds hösten 2015, klar före utgången av 2018.

Projekt 11: Redogörelsen för den inre säkerheten

- Inleds 9/2015, klar 2016.

STATSRÅDETS KANSLI

SNELLMANGATAN 1, HELSINGFORS
PB 23, 00023 STATSRÅDET
tfn 09 16001, 09 57811
info@vnk.fi
vnk.fi/julkaisut

ISSN PDF 2323-962X
ISBN PDF 978-952-287-279-1